

Gorenjski Glas

TOREK, 18. AVGUSTA 2009

Leto LXII, št. 65, cena 1,35 EUR, 19 HRK | ODPONOVNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK | ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN OB PETKIH | NAKLADA: 22.000 IZVODOV | WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Padalce bi pregnali v Cerklje

Vojška je začasno ustavila letenje vseh vojaških plovil na letališču v Lescah. Lahko peščica nestrpnežev ogrozi prihodnost slovenskega padalstva?

URŠA PETERNEL

Radovljica - Vojško letalo pilatus, s katerim leški padalci opravljajo treninge, na letališču v Lescah do nadaljnega ne sme več leteti. Tak ukaz so prejšnji teden izdali na generalštabu Slovenske vojske zaradi nenehnih pritožb članov Društva gibanja proti širitvi in hrupu letališča Lesce. Marjan Mertelj je tako vzletanje in pristajanje pilatusa poimenoval kar "vsakodnevna vojna nad našimi glavami". Prepoved letenja pilatusa in vseh drugih vojaških zrakoplovov na leškem letališču je za zdaj začasna, a Mertelj v imenu iniciative pričakuje,

glasja," je pojasnil tiskovni predstavnik Slovenske vojske Simon Korez. Prav vojaško letalo pilatus, iz katerega trenirajo padalci, je najbolj paralo živce najbolj glasnih članov Društva gibanja proti širitvi in hrupu letališča Lesce; Marjan Mertelj je tako vzletanje in pristajanje pilatusa poimenoval kar "vsakodnevna vojna nad našimi glavami". Prepoved letenja pilatusa in vseh drugih vojaških zrakoplovov na leškem letališču je za zdaj začasna, a Mertelj v imenu iniciative pričakuje,

da bo postala popolna in trajna. "Vojška ima za svoje potrebe prenovljeno letališče v Cerkljah, za katerega smo davkopalčevalci namestili ogromno denarja. Treninge padalcev naj zato preselijo v Cerklje!" je odločen Mertelj. Meritve hrupa pilatusa, ki niso pokazale prekomerne ravni hrupa, je Mertelj označil za goljufijo, saj naj bi meritve opravili v le enem dnevu, pilatus pa naj bi bil tisti dan letel bistveno drugače kot sicer.

▶ 4. stran

Foto: Rože Dregar

Vojška je začasno zaustavila polete s pilatusi, ki jih za trening uporabljajo padalci.

Voglje imajo novo podobo

V Vogljah so obnovili vodovod, ceste in vaško jedro ter zgradili kanalizacijo in optično omrežje. Vrednost izvedenih del je štiri milijone evrov.

SIMON ŠUBIC

Voglje - Vas Voglje je v zadnjih štirinajstih mesecih dobila povsem novo podobo. S pomočjo Evropske unije oz. Evropskega sklada za regionalni razvoj so obnovili vodovodno omrežje ter Vogljansko in Letališko cesto, s podprtjem gospodarskega poslopja so razširili tudi dostop v središče vasi (dela je izvedlo Cestno podjetje Kranj). Občina Šenčur je investirala še v gradnjo fekalne in meteorne kanalizacije ter javne razsvetljave in obnovo vozilčev preostalih vaških cest (dela izvedel Gratel), Telekom, Gratel in Elektro Gorenjska so na novo zgradili ali obnovili svoja omrežja, za nameček

Zadovoljni z opravljenim (z leve): Drago Štrafela (Gratel), Branko Žiberna (Cestno podjetje Kranj), župan Miro Kozelj in Franc Tičar (KS Voglje). / Foto: Matic Zorman

pa so s pomočjo Agencije za kmetijske trge in razvoj uredili še vaško jedro. Razlogov za veselje je bilo torej

▶ 5. stran

DANES PRILOGA:

Snovanja

Izjemno visoka obrestna mera za depozite od 91 do 180 dni.

www.gbkr.si

Gorenjska Banka

DEICHMANN OTVORITEV

v četrtek
20. avgusta 2009

Fužinska cesta 8
4270 Jesenice

Ugodna obutev blagovnih znakov.
DEICHMANN
Največji prodajalec obutve v Evropi.

65 AKTUALNO

Na poštenost smo pozabili

Vsako leto na praznik velikega šmarina v Marijinih rōmarskih svetih mašujejo slovenski škofovi. Tako kot ljubljanski nadškof Alojz Uran na Brezjah so tudi drugi v pridigah opazirali na posledice krize ter na duhovne in gmotne stiske ljudi.

SNOVANJA

Naključja, ja, tudi to so jazz

Kristijan Krajinčan in Kaja Draksler sta z odliko zaključila šolanje na jazzovskem oddelku šole Prins Claus Conservatory v Groningenu na Nizozemskem. Senično in Trboje sta še vedno njuna domova, a vedno znova ju v širni svet vabi glasba.

10, 11

EKONOMIJA

Brezposelnost se še povečuje

Brezposelnost se še vedno povečuje. Konec julija je bilo na Gorenjskem registriranih 6.620 brezposelnih ali 77 odstotkov več kot v enakem lanskem mesecu. Julija letos se je v evidenco brezposelnih na novo prijavilo 905 ljudi.

ZADNJA

"Vrtec" za starostnike

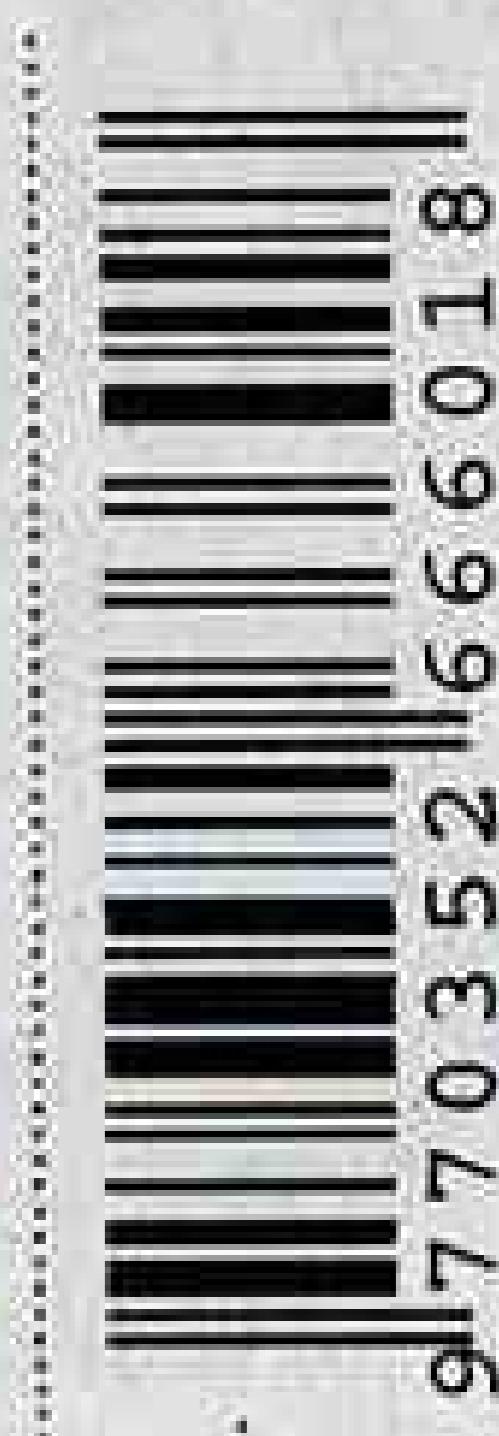
Na Jesenicah sta zasebnici Nevenka Malenšek in Maruša Srebrnjak odprli center za dnevno varstvo starejših, kamor svojci lahko vsak dan pripeljejo ostarele starše oz. sorodnike. Poskrbljeno je za druženje, hranjo in za vse druge.

17

VРЕМЕ

Danes bo sončno, popoldne bodo posamezne nevihte. Jutri in v četrtek bo pretežno jasno, v sredo zjutraj bo ponokod megla ali nizka oblačnost.

15/29 °C
jutri: pretežno jasno

KRATKI NOVICI

LJUBLJANA

Minister Miklavčič okreva v Ljubljani

Ministra za zdravje Boruta Miklavčiča, ki je minuli četrtek med potapljanjem na Hrvaškem začutil slabost, so v soboto z reševalnim vozilom iz šibeniške bolnišnice prepeljali v ljubljanski Klinični center. Ob njegovem prihodu v Ljubljano so z ministrstva sporočili, da se minister počuti dobro in je njegovo zdravstveno stanje stabilno, potrebuje pa počitek. "Ministrovo zdravstveno stanje je zelo dobro in se iz dneva v dan izboljšuje. Še vedno ni mogoče zagotovo povedati, zakaj je prišlo do zamašitve manjše arterije v možganskem deblu in posledično manjšega infarkta, saj je minister sicer zdrav in ni imel dejavnikov tveganja za srčno žilne bolezni. Opravljeno je bilo slikanje žil, potrebe za intervencijskimi posegi pa," je razložila predstojnica kliničnega oddelka za vaskularno nevrologijo in intenzivno nevrološko terapijo nevrološke klinike Univerzitetnega kliničnega centra Ljubljana dr. Bojana Žvan in dodala, da bo potrebna še dodatna diagnostika in rehabilitacija, zaradi česar bo minister še nekaj dni ostal v bolnišnici. Pri ministrstvu so ob tem zatrtili, da Miklavčič ne razmišlja o odstopu s položaja ministra. M. R.

PREDDVOR

Pohod k partizanski bolnišnici Košuta

Občinski odbor borcev za vrednote NOB Preddvor v soboto organizira družinski pohod k partizanski bolnišnici Košuta. Zbor pohodnikov je ob 9. uri na zgornjem parkirišču nad "Vaškarjem" v Bašlju. M. R.

Darilo
iz žrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas

Avtokarto prejme MARIJA GOMZI iz Kropse.

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Zvesti Gorenjskemu glasu

Francka in Vencelj Peternel prihajata iz vasi pod Blegošem, kjer sta se spoznala, živita pa v Šenčurju, kamor ju je pripeljalo delo. Leto dni po poroki sta preko Vencljeve sestre izvedela, da na kmetijskem posestvu Ekonomija, sedanji KŽK, iščejo kuharico. Tam sta kot hlapec in kuvarica ostala tri leta. Ker so se jima rodili trije sinovi, je Tončka nekaj let ostala doma, nato sta delala v izmenah, da sta lahko pazila na otroke. Vrtca ni bilo, sorodniki so bili pa predaleč. Kasneje sta oba in še dva sinova delala v Iskri. Včasih so imeli manjšo hišo, ki so jo dvignili in prizidali, saj kar dva sinova živita pri njima, Miro pa ima hišo v bližini. Njuni starši so bili že na Žetini naročeni na Gorenjski glas, onadva sta ga naročila takoj, ko sta se preselila. Vencelj ga rad prebira zvezčer, sposodita si ga tudi sinova. Skoraj vsak teden ju Vencelj odpelje v rodno vas, kjer se zelo dobro poznata z domačini. Sama obdeluje velik vrt, rada hodita, odpravita se na Stari vrh, Blegoš, v Bohinj, pred kratkim sta obiskala Kras. Francka ima že dolgo časa težave z ožiljem. Rödila se je leta 1926, Vencelj je tri leta mlajši. Takrat zaradi vojne ni bilo veliko fantov mojih let, pove Francka. Jaz pa sem si že lezela imeti otroke in spoznala sem Venclja. Srečno sva poročena že sedempetdeset let, doda. D. K.

Sin Miro, tudi dolgoletni naročnik Gorenjskega glasa, Francka in Vencelj Peternel

Pomoč šolam pri nakupu sadja

Vlada je sprejela uredbo o ureditvi trga s svežim sadjem in zelenjavom, ki uvaja tudi tako imenovano shemo šolskega sadja.

MATEJA RANT

Kranj - Vlada je na dopisni seji minuli teden sprejela uredbo o ureditvi trga s svežim sadjem in zelenjavom, ki med drugim uvaja shemo šolskega sadja. Gre za nov ukrep Evropske unije v okviru pomoči v sektorju sadja in zelenjave, so pojasnili pri uradu vlade za komuniciranje. "Šole, ki se bodo vključile v shemo, bodo lahko pridobile finančno pomoč Evropske unije in Slovenije za nabavo svežega sadja in zelenjave, ki ga bodo nato brezplačno razdeljevali otrokom."

Pomoč se bo začela izplačevati v prihodnjem letu za obdobje sheme, ki traja od 1. avgusta 2009 do 31. julija 2010. Slovenija za to obdobje načrtuje do 558.934 evrov proračunskih sredstev, pri

Šole bodo lahko pridobile finančno pomoč za nabavo svežega sadja in zelenjave. / Foto: Gorazd Kavčič

čemer naj bi vrednost pomoči Evropske unije za Slovenijo predstavljala 419.200 evrov oziroma 75 odstotkov. "Natančna višina evropskih sredstev bo določena s strani

Evropske komisije na podlagi pripravljene slovenske letne strategije sheme šolskega sadja. Strategijo sprejme minister za kmetijstvo v soglasju z ministrom za šolstvo in

ministrom za zdravje," so pojasnili pri uradu vlade za komuniciranje in dodali, da je v strategiji za leti 2009 in 2010 Slovenija v seznam proizvodov za shemo vključila le tiste vrste sadja in zelenjave, ki jo pridelujemo v Sloveniji, razen tega pa naj bi bili prizvodi sveži in za takojšnjo uporabo ter iz okolju prijazne pridelave. Vrednost pomoči na posamezne učence znaša šest evrov na šolsko leto, v kar ni vrednost davek na dodano vrednost. Šola bo morala, so še dodali pri uradu vlade za komuniciranje, v šolskem letu zagotoviti najmanj dvajset obrokov svežega sadja oziroma zelenjave, obenem pa bo morala poskrbeti za izobraževalne oziroma promocijske aktivnosti, ki so nujne za učinkovitost ukrepa.

Krešitvi težave naj pristopi tudi ministrstvo

MATEJA RANT

Ljubljana - Vodja poslanske skupine Zares Cveta Zalokar Oražem je v zvezi s porušenim naravnim sistemom v Dvojnem jezeru na ministra za okolje in prostor Karla Erjavca naslovila pobudo, naj s strokovnjaki Triglavskoga naravnega parka pristopi h kompleksnejši obravnavi problematike, pa naj bo glavni vzrok onesnaženja naselitve rib ali obratovanje koče.

"Ker gre za izredno pomembno naravno okolje v Sloveniji, minister pozivam, da s pomočjo strokovnjakov Triglavskoga naravnega parka in ministrstva sestavi ustrezno skupino, ki bo sposobna jezeru vrniti njegov življenjski krog," je poudarila Cveta Zalokar Oražem. Prepričana je namreč, da so za ohranitev narave poleg planincev v veliki meri odgovorna tudi pristojna ministrstva oziroma strokovne službe, ki

bi jih, na podlagi ugotovljenega, minister za okolje moral nemudoma aktivirati. Verjamem, da lahko ministrstvo z aktivnejšim ozaveščanjem planincev in obiskovalcev osrčja Triglavskoga naravnega parka pripomore k delni rešitvi težave, razen tega, še dodaja Cveta Zalokar Oražem, pa bi bilo treba z ustreznim dogovorom oziroma predpisom preurediti tudi delovanje planinske koče. Opozorila je še, da je znani-

stveno raziskovalna služba Triglavskoga naravnega parka v sodelovanju z različnimi domačimi in tujimi partnerji že pripravila več projektov na temo neavtohtonih vrst v Triglavskem naravnem parku in se je za izvedbo posameznih projektov prijavila tudi na razpis za pridobitev sredstev Evropske unije. "Take projekte bi po moji oceni moralno podpreti tudi pristojno ministrstvo," je poudarila Cveta Zalokar Oražem.

Večina Kovorjanov bi sprejela kranjske odpadke

MATEVŽ PINTAR

V Tržiču se ob nadaljnji usodi deponije Kovor že dolgo lomijo politična kopja. Občina Tržič je zato že lezela ugotoviti, kakšno mnenje o prihodnosti deponije imajo prebivalci krajevne skupnosti Kovor, ki jih problematika najbolj zadeva, in tudi, ali obstaja kakšna razlika v mne-

nijh med prebivalci Kovorja, Zvirč in Loke.

Za pridobitev mnenj so poklicali fiksne in mobilne številke v KS Kovor, ki so objavljene v telefonskem imeniku. Raziskava je potekala med 9. in 13. julijem v popoldanskem času. V anketi je bilo pripravljenih sodelovati 252 prebivalcev KS Kovor. Vprašali smo jih, ali podpirajo nadaljnje delovanje

deponije in s tem zapolnitve v celoti. Dobre tri četrtine (77,8 odstotka) sodelujočih v anketi nadaljnje delovanje kovorske deponije podpira, nasprotuje pa mu petina vprašanih (20,2 odstotka). Med krajani Kovorja in Zvirč podpira nadaljnje delovanje deponije dobrih sedemdeset odstotkov, na Loki pa skoraj devetdeset odstotkov vprašanih. Sprejem omejene-

ga dela odpadkov iz MO Kranj pa podpira 64,3 odstotka vprašanih, dovozu pa nasprotuje tretjina vprašanih. Med Kovorjani dovoz odpadkov podpira slabih šestdeset odstotkov, na Liki skoraj sedemdeset odstotkov in v Zvirč slabih petinšestdeset odstotkov vprašanih.

V petek bomo objavili še raziskavo o obvozni cesti.

Na poštenost smo pozabili

Tako kot ljubljanski nadškof Alojz Uran na Brezjah so tudi drugi slovenski škofje v svojih pridigah opozarjali na posledice krize in na duhovne ter gmotne stiske ljudi.

JOŽE KOŠNJEK

Brežje - Vsako leto na praznik velikega šmarna v Marijinih romarskih središčih mašujejo slovenski škofje. Na letosnjih mašah so se posebej spomnili leta duhovnikov, ki ga katoliška Cerkev praznuje letos, znova pripomorili slovenski narod Mariji in napovedali, da bo 13. junija prihodnje leto slovenski evharistični kongres.

Osredna počastitev velikega šmarna v ljubljanski nadškofi je bila v soboto dopolne pred Marijino baziliko na Brezjah. Udeležilo se jo je več tisoč romarjev iz različnih krajev Slovenije, največ z Gorenjskega, Ljubljane in osrednje Slovenije. Mašo je daroval ljubljanski nadškof in metropolit Alojz Uran, ki je svoj nagon vernikom začel z besedami o sedanjem gospodarski, socialni in duhovni krizi. "Razmere, v katerih se nahajamo, niso lahke: globalna ekonomska in socialna kriza je zajela tudi Evropo in Slovenijo. Vidimo, kako smo v dobrem in hudem odvisni drug od drugega. Propadanje podjetij, brezposelnost, razkorak med bogatimi in revnimi ... Napovedujejo tudi pandemijo nove gripe. Vse to v nas povzroča strah, negotovost,

Sobotna slovesnost v počastitev velikega šmarna na Brezjah. / Foto: Tina Dokl

bolečino, stisko. Za pravo in učinkovito reševanje krize je potrebno iskati njene vzroke. V ozadju je dolgotrajna kriza vrednot, ki so za osebno in družbeno življenje nujno potrebne: poštenost, pravičnost, enakopravnost. Zadnji temelj pa je ljubezen v resnici."

Spomnil je na zadnjo okrožnico papeža Benedikta XVI. s tem naslovom, ki je v presoji sedanjega položaja v svetu zapisal, da je človek spregledal svoje bistvo, saj ne živi le od kruha, imetja, denarja, užitkov in časti, ampak je telesno in tudi duhov-

no bitje. Krivične strukture ustvarja človek z neodgovornim ravnanjem in zakoni, ki ne spoštujejo človekovega dostenjstva in zastrupljajo odnose med ljudmi in do bivanjskega okolja.

Tudi drugi škofje so v pridigah poleg opisovanja verskega in človeškega pomena Marije opozarjali na socialne in duhovne težave ljudi. Novomeški škof Andrej Glavan (do odhoda na ljubljansko nadškofijo in nato na škofovsko dolžnost v Novo mesto je bil župnik v Stari Loki - op.p.) je v pridigi v Zaplazu

dejal, da se Slovenija in svet utaplja v apatičnost, brezbrinost in brezvernost, v novo poganstvo. "To je bolj nevarno kot nova gripa in vse neozdravljive bolezni skupaj." Celjski škof in mariborski nadškof pomočnik Anton Stres pa je v Petrovčah opozoril, da "nimamo pravice delati, kar se nam zljubi. Ni vse dovoljeno. Gospodarska kriza nas poziva, da varujemo vsako življenje in mislimo na druge. Ne smemo skrbiti za zase, ampak tudi za druge, za skupno blaginjo."

280 let sedanje cerkve na Primskovem

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranj - Minuli konec tedna je bil slovesen za župnijo Primskovo. Poleg slovesnosti ob prazniku Marijinega Vnebovzetja so slavili tudi 280-letnico sedanje baročne cerkve, ki so jo pozidali leta 1729, potem ko je bila prejšnja gotska cerkev ob turških vpadih požgana. Slovesno mašo, ki se jo je udeležil tudi dekan kranjske župnije, prelat Stanislav Zidar, je v petek zvečer daroval ljubljanski nadškof metropolit msgr. Alojz Uran. Nadškof je pojavil lepo obnovljeno in okrašeno cerkev, za kar si zelo prizadeva domači župnik Franc Godec. "V letos-

njem letu smo v celoti obnovili zakristijo ter fasado cerkve in zvonika," je povedal Franc Godec.

Po petkovi slovesni večerni maši, ki so se je udeležili tudi farani v narodnih nošah, je bila procesija z lučkami, v kateri so spremljali starodavni kip primskovske Matere Božje. Nadškof je opozoril, da je letos tudi leto duhovništva, ko se spominjam 150. obletnice smrti arškega župnika sv. Janeza Marije Vianeja. Leto duhovništva, ki se bo končalo 11. junija 2010 na praznik Srca Jezusovega, je priložnost za teološko duhovno poglobitev duhovništva in za poživitev pastoralnega poslanstva Cerkve.

Slovesno mašo je daroval ljubljanski nadškof metropolit msgr. Alojz Uran. / Foto: Tina Dokl

Za slovo je okrcala občine

Bernarda Podlipnik ni več generalna direktorica Direktorata za evropske zadeve in investicije pri ministrstvu za okolje in prostor. Nasledil jo je Bojan Dejak.

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranj - Bernarda Podlipnik po odločbi Vlade ni več generalna direktorica Direktorata za evropske zadeve in investicije pri ministrstvu za okolje in prostor (Direktorata). Na ta položaj so jo imenovali junija 2007 za petletni mandat. "Šlo je za osebno odločitev oziroma za dogovor z ministrom Karlom Erjavcem zaradi moje preobremenjenosti s številnimi projekti. Ne zdi pa se mi primerno, da državni sekretar Zoran Kus v mojem ali ministrovem imenu javno komentira razrešitev in mi očita zamude pri kohezijskih projektih; naslednik bo namreč dobil urejen Direktorat. Moje novo delovno mesto je v Kabinetu ministra za okolje in prostor, kjer bom pomagala pri strateških zadevah," je za Gorenjski glas povedala Bernarda Podlip-

Bernarda Podlipnik je po novem v Kabinetu ministra Karla Erjavca zadolžena za strateške zadeve. / Foto: Tina Dokl

nik, obenem pa poudarila, da občine še vedno premalo naredijo za projekte gradnje regijskih centrov za ravnanje z odpadki in da pri zamudah prednjači Gorenjska.

Podlipnikovo je nasledil vršilec dolžnosti generalnega direktorja Bojan Dejak. "Deleno Direktorata je precej obsežno in se ne nanaša

samo na področje ravnanja z odpadki, ampak tudi na sanacije posledic naravnih nesreč, na področje kanalizacije, pitne vode ... Minister od mene pričakuje, da bom predvsem pospešil delo na črpanju kohezijskih sredstev," je povedal Dejak, ki je po izobrazbi ekonomist, dvajset let je delal na podro-

čju investicij v različnih in za različna podjetja, bil je tudi direktor Sklada za regionalni razvoj in direktor Agencije za regionalni razvoj.

Razrešitev Podlipnikove je komentiral kranjski župan in predsednik Konzorcija CERO Damijan Perne: "Glede na vse težave gorenjskih smeti v preteklih letih veliko pričakujem od novega direktorja Direktorata. Verjamem, da bodo sedaj postopki stekli v pravo smer, saj vemo, s kakšnimi težavami se je kranjska občina srečevala v komunikaciji z ministrstvom za okolje in prostor v preteklem mandatu. Rezultat je bil tudi v zaprtju enega bolje opremljenih odlagališč v Tenetišah. Upam, da bo stroka stopila pred politiko in osebne interese in da se bodo stvari na področju ravnanja z odpadki končno izpeljale do konca."

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA
Marija Volčak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE
Cvetko Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO

NOVINARIJ - UREDNIKI:

Boštjan Bogataj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Urša Petremel, Mateja Rant, Stojan Saje, Vilma Stanovnik, Simon Šubič, Cvetko Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir, Štefan Žargič

stalni sodelavci:

Marjana Ahačič, Maja Bertoncelj, Matjaž Gregorič, Aria Hartman, Jože Košnješ, Milena Miklavčič, Miha Naglič, Jasna Palatin, Marjeta Smolnikar, Ana Volčak

OBLIKOVNA ZASNOVA

Jernej Stritar, IlovarStritar d.o.o.

TEHNIČNI UREDNIK

Gregor Flajnik

FOTOGRAFIJA

Tina Dokl, Gorazd Kavčič

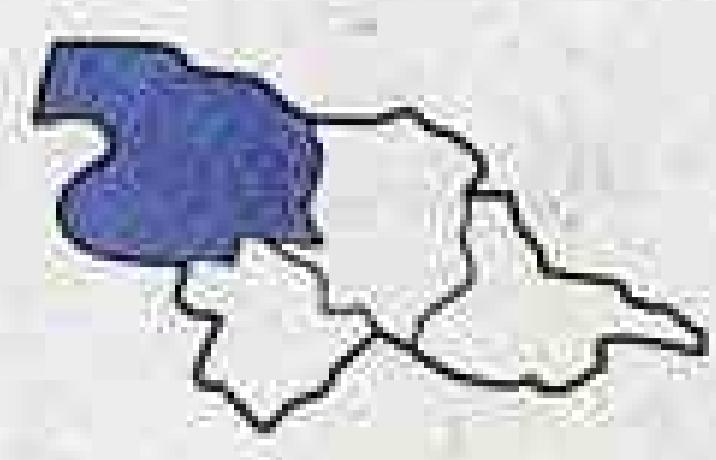
LEKTORICA

Marijeta Vozlič

VODJA OGLASNEGA TRŽENJA

Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d.o.o., Kranj / Direktorica: Marija Volčak / Naslov: Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, fax: 04/201 42 13, e-mail: info@g-glas.si; mal oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: od ponedeljka do četrtek neprekinjeno od 8. do 19. ure, petek od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in praznični zaprti. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 22.000 izvodov / Redne priloge: Moja Gorenjska, Letopis Gorenjska (enkral letno) in devet lokalnih prilog / Tisk: Druck Carinthia GmbH & CoKG, St. Veit/Glan (Št. Vid na Glini), Avstrija / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: 1,35 EUR, letna naročnina: 140,40 EUR; Redni plačniki imajo 10 % popusta, polletni 20% popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 8,5 %; naročnina se upošteva ob tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglašno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Padalce bi pregnali v Cerklje

◀ 1. stran

Nad odločitvijo Slovenske vojske pa je začuden direktor Letališča Lesce Pavel Škofic. Kot je zatrdil, so vse dejavnosti, ki potekajo na letališču, zakonite, opravljajo pa jih z letali, ki so registrirana in

"Padalstvo je marginalen šport adrenalinskih samozadovoljevalcev!" pravi Marjan Mertelj.

skladna z zakonodajo. Škofic je opozoril, da gre pri napsotovanju civilne iniciative za peščico nestrpnežev, ki jih moti vse, tudi padalstvo, ki ima v tem okolju dolgoletno tradicijo in velikanske uspehe v svetovnem merilu. "Poditi z letališča padalce, ki imajo takšne uspehe in tako

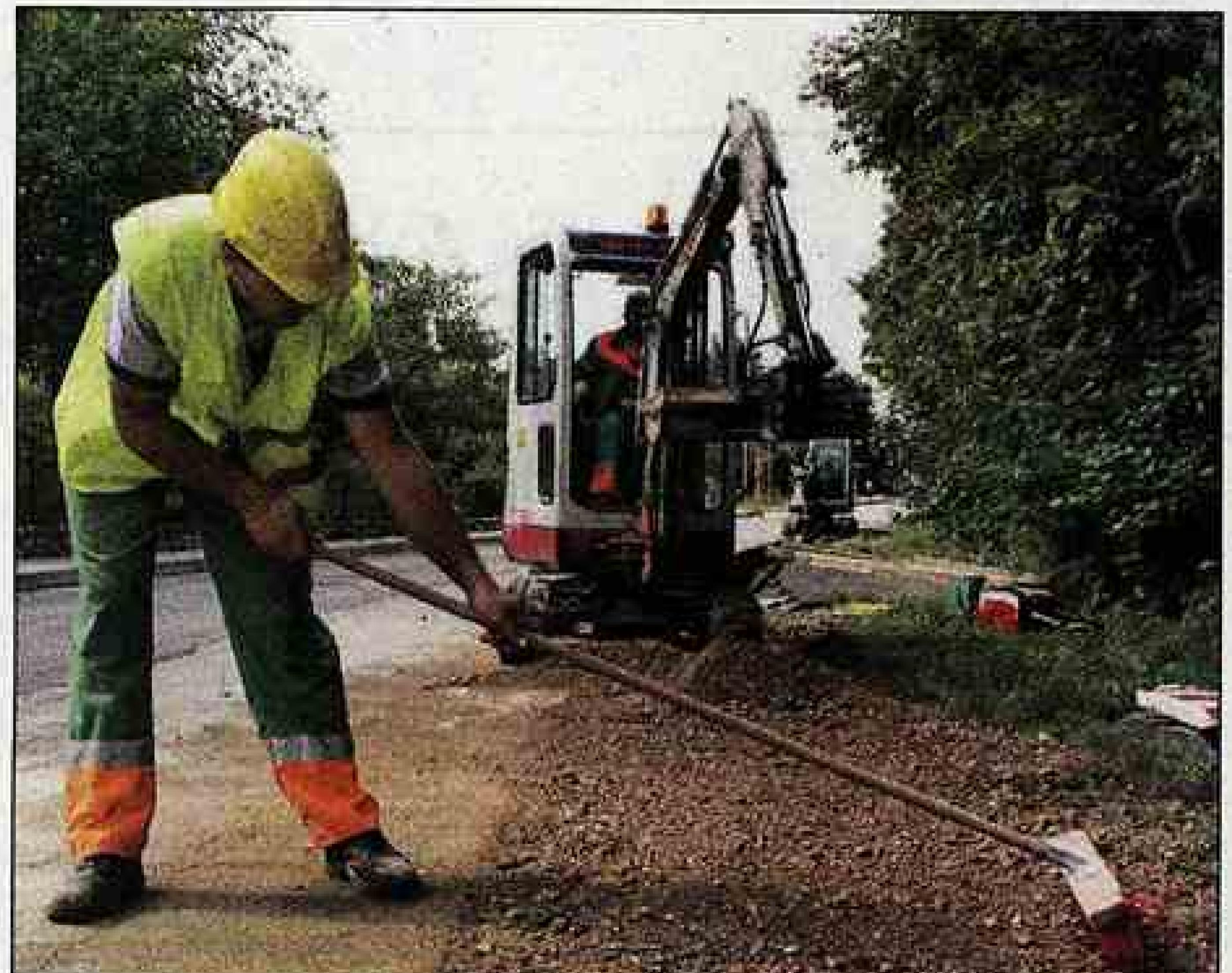
dolgo tradicijo, je zato skrajno neokusno!" je dejal Škofic in se vprašal, ali demokracija res pomeni nadvladavo peščice najbolj glasnih posameznikov. In kaj bi preproved letenja pilatusa pomenila za prihodnost slovenskega padalstva? Trener slovenske padalske reprezentance Drago Bunčič, ki je z ekipo trenutno na svetovnem prvenstvu na Slovaškem, je izrazil prepričanje, da do popolne prepovedi ne bo prišlo. Menil je, da so se na generalštabu vojske za začasno preproved letenja odločili zato, da bodo s civilno iniciativo sedli za skupno mizo in razrešili probleme. Sestanek naj bi bil, kot nam je dejal Marjan Mertelj iz civilne iniciative, že danes. Drago Bunčič pa je napovedal, da resno razmisljajo o vložitvi tožbe zoper člane društva.

KRATKE NOVICE

BISTRICA PRI TRŽIČU

Gradbišče na Kovorski cesti

Na Kovorski cesti v Bistrici je občina Tržič lani obnovila vodovodno omrežje in kanalizacijo. Letos poteka tam od začetka avgusta vgradnja električnih in telefonskih kablov v zemljo, kar financirata podjetji Elektro Gorenjska in Telekom. Občina bo po končanih delih poskrbela za polaganje novega asfalta po cesti, ki ima že dalj časa uničeno vozišče. Vozniki bodo morali do konca avgusta potrpeti tudi zaradi delne zapore na odsek u odsek od gasilskega doma do križišča za naselje Na jasi, kjer je enostranski promet urejen s semaforjem. S. S.

KAMNIK

Požar v KIK-u še kar odmeva

V zadnjih treh tednih je v Kamniku in okolici zgorelo pet kožolcev, več kontejnerjev za smeti ter skladišče Rdečega kriza in očitno je, da je na delu požigalec, ki je minuli četrtek podtaknil tudi požar znotraj obzidja kamniške smodnišnice, ki je precej prestrašil okoliške prebivalce. Kamniški župan Tone Smolnikar je zato pisal ministrici za notranje zadeve Katarini Kresal in ministrici za obrambo Ljubici Jelušič. Povabil ju je za čim prejšnjo ureditev razmer. "Zastavlja se vprašanje, kaj bi se zgodilo, če bi bil požar znotraj območja Kemijske industrije Kamnik na drugi lokaciji, na območju, kjer bi lahko prišlo tudi do stika z nevarnimi, eksplozivnimi snovmi. Občinska uprava in tudi sam že dolgo časa opozarjam pristojne inšpekcijske službe in ministrstva, da naj ukrepajo v skladu s svojimi pristojnostmi in preprečijo morebitne požare in eksplozije, ki lahko povzročijo katastrofalne posledice. Poudariti je treba, da je očitno območje slabo varovano in dostopno vsakomur," je še opozoril župan. J. P.

Leteli reaktivci, helikopterji ...

Nebo nad Lescami so zavzele leteče makete pravih letal. Največ pokalov so odnesli slovenski modelarji.

URŠA PETERNEL

Lesce - Na letališču v Lescah je v soboto potekal 21. Alpski pokal letečih radijsko vodenih maket modelov letal. Nebo nad Lescami so zavzele leteče makete pravih motornih letal z batnimi in reaktivnimi motorji, jadralnih letal in helikopterjev. Po besedah vodje tekmovanja iz modelarske sekcije Aerokluba ALC Lesce Bogdana Žnidarja se je srečanja in tekmovanja udeležilo skoraj šestdeset modelarjev iz Slovenije, Hrvaške, Italije, Nemčije in Avstrije. Tekmovanje je potekalo v štirih kategorijah, sodniki pa so ocenjevali videt modelov in prikazano letenje. V kategoriji motorni modeli z batnim motorjem je prvo mesto osvojil Janko Rant z modelom Extra 330L, v kategoriji motorni modeli na reaktivni pogon Michael Wurm iz Avstrije z modelom A-10, v kategoriji jadralni modeli Michael Adunka iz Avstrije z modelom MG 19, v kategoriji helikopterji Žiga Rozman z modelom T-rex 600, v kategoriji atraktivni modeli pa David Kocjan-

Avstrijec Michael Wurm je zmagal v kategoriji motorni model na reaktivni pogon s svojim atraktivnim, 2,65 metra dolgim modelom Thunderbolt A 10.

čič z modelom EXTRA 330. Kar nekaj modelov je bilo posebej zanimivih za obiskovalce. Tako je veliko pozornosti vzbujal zmagovalni reaktivec Thunderbolt, dolg 2,65 metra, pomanjšana kopija letala ameriške vojske. Kot je povedal njegov lastnik Michael Wurm iz Avstrije, je model izdelan v merilu ena

proti šest, tehta 25 kilogramov, ima pa dve turbini. Njegova vrednost je kar 17 tisoč evrov. Da modelarstvo ni ravno poceni hobi, je potrdil tudi Borut Oblak iz Logatca, ki je s svojima helikopterji Thunder Tiger Raptor osvojil drugo in tretje mesto v kategoriji helikopterjev. Večji model ga je stal štiri ti-

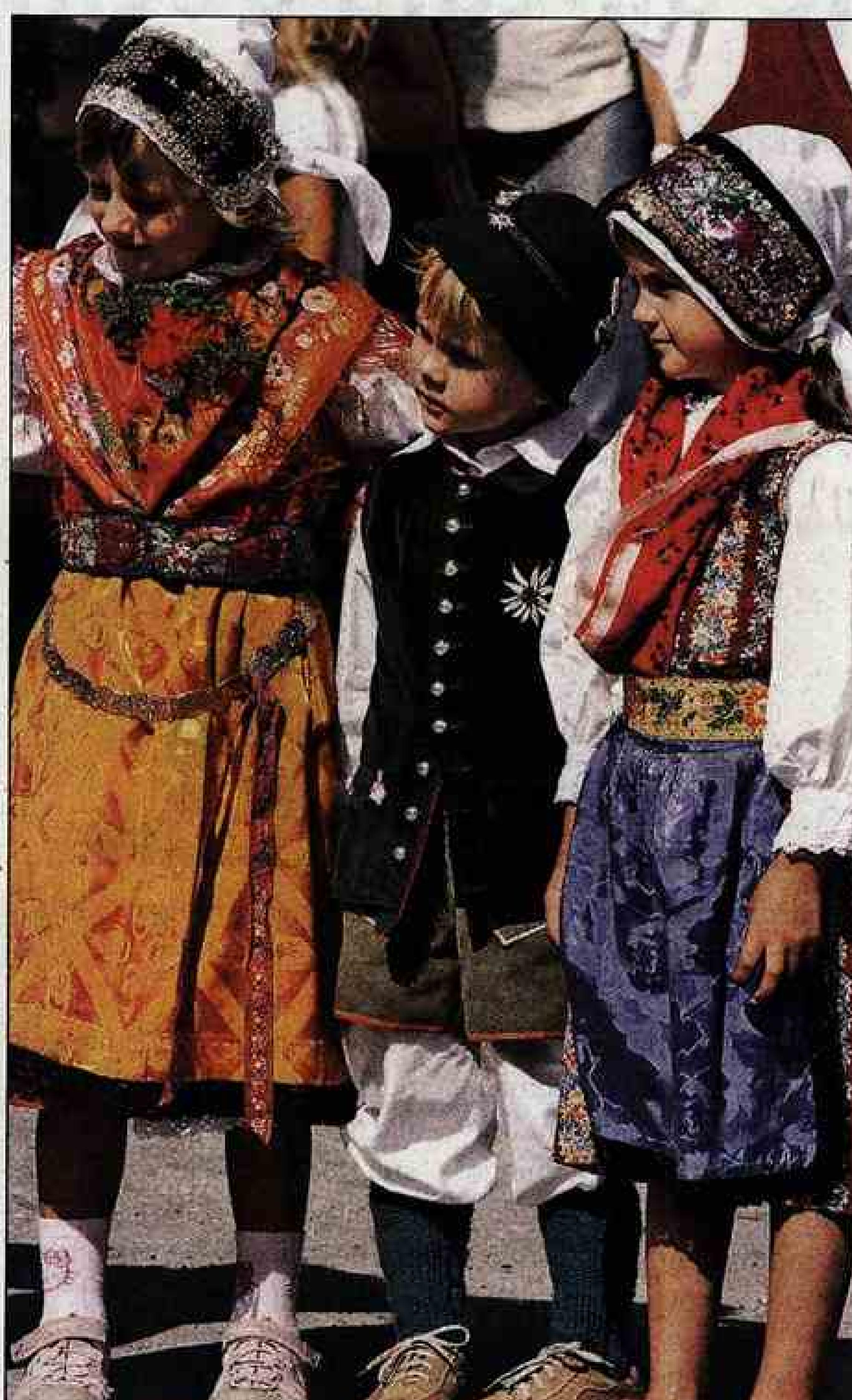
soč evrov, sestavljanje pa je bilo izredno zahtevno, z ogromnim številom vijakov, aluminijastih delov ... Tudi letenje je precej drago, saj model helikopterja v osmih do desetih minutah izprazni pollitrski rezervoar nitrometana. Liter tega posebnega goriva stane kar dvanajst evrov.

Ob tromeji spet veselo

Minulo soboto se je na vaškem trgu na Gorici zbral veliko ljudi, ki so prišli na 18. tradicionalni Vaški dan v Rateče.

MONIKA KERN

Rateče - Na Vaški dan, ki ga v Ratečah praznujejo na veliki šmaren, so krajan in krajanke odprli svoje skrinje, v katerih kot zaklad čuvajo narodne in ljudske noše, ki so jih ob različnih priložnostih nosili že njihovi pradedi in prababi. Priveditev je posvečena lokalni etnološko dediščini, njen namen pa je seznanitev z zgornjesavskimi običaji, narodnimi nošami in domačo obrto; sem spadajo predelava ovčje volne, izdelava "žokov", tipičnih rateških obuval in vezanje na laneno platno. Direktorica Gornjesavskega muzeja Irena Benedičič je povabila na ogled Kajžnove hiše, ki se lahko pohvali s triletno stalno etnološko zbirko in pred katero je stala stojnica jeseniškega gornjesavskega muzeja. Ponujali so razne izdelke, od koledarjev do skrinjic s potiskom, največ zanimanja pa so zagotovo požele kratke majice s potiskom "Bočke in Bajse", ljubkih ovčic, ki so bile včasih pomembni vir preživetja. Pa ni bila to edina stojnica. Mize so se ši-

Otroci iz vrtca Rateče/Foto: Marko Kern

bile od dobrot s kmetij - sir, potica, med, čemaž, žganje, zaseka. Predstavili so se Godba na pihala iz Gorj, Kulturno društvo Lambergar, varovanci Vrtca Rateče pod vodstvom vzgojiteljice Metke, Folklorna skupina Društva upokojencev Razbor izpod Lisce nad Sevnico, članice Zadruge Dovje, mešani pevski zbor Kranjska Gora, Podeželsko društvo kmečkih žena Kranjska Gora, harmonikar Andrej in citrarka Danica Butinar, kočijaža Jani in Jožko ter seveda domačini v narodnih in ljudskih nošah. Program so z glasbo zaključili Boštjan Konečnik in Folk idoli.

"Vsem nastopajočim čestitke ob občinskem priznanju, ki ga je Turistično društvo Rateče dobilo letos, za njihovo pozrtvovalno in določeno delo, predvsem za ohranjanje kulturnih običajev. Razveseljuje, da ob vseh starejših v narodnih nošah vidimo toliko mladih, da na ta način ohranjamo tradicijo. Verjamem, da bo tako tudi v bodoči," je za uvod v pester program, ki je trajal vse do večera, povedal župan občine Kranjska Gora Jure Žerjav.

Jože Brudar, predsednik Turističnega društva Rateče-Planica, je bil z udeležbo zadovoljen. Veliko jih je kar prikolesarilo, saj je bil letos prvič organiziran izlet S kolom na vaški dan in Rateče, z začetkom v Kranjski Gori.

Prehodni pokal spet v Tržiču

Enajste tržičke igre veselja in smeja so privabile šest ekip z Gorenjske in številne gledalce. Zmagali so domačini.

STOJAN SAJE

Tržič - Nedeljski večer na Letnem kopališču Tržič je bil razgiban in živahen. Tam so potekale Enajste tržičke igre veselja in smeja, ki jih organizirajo okrepčevalnica Bazenček, Športna zveza, Splošno športno društvo in Občina Tržič. Številni gledalci so pozdravili šest ekip, med katerimi so od drugod prišli Kašarji iz Žirovnice, Preddvorski hudički in Poskočni krompirčki iz Naklega. Domače barve so zastopale ekipe Tržič, Biljard klub in Leteča teleta v tržičko kranjski postavi. Vsem je izrekel dobrodošlico tržički župan Borut Sajović. Igre je odprl z županom Žirovnice Leopoldom Pogačarjem; le-ta je tudi tekmoval.

Tudi letos je športni pedagog Silvo Japelj sestavil zanimive igre, ki so se dogajale v bazenu in ob njem. Igre Gremo na morje, Žogobrc na plaži, Prodajalke rib in Gremo v šotor so se vrstile na kopnem. Terjale so kar nekaj usklajenosti in spre-

Na enajstih igrah veselja in smeja je zmagala ekipa Tržiča. / Foto: Matic Zorman

tnosti različno velikih ekip. Še več vztrajnosti, moči in tudi poguma je bilo potrebno na vodi, kjer tekmovali v Ribiški košarki, Cirkusu na vodi in Poletni ljubezni. Zadnja igra in igra Rdeča nit - Halo pizza sta prinesli dvojne točke, kar je omogočil tudi Yoli v eni od izbranih iger. Dogajanje je komenti-

ral Grega Janežič, ki je občinstvo obveščal o sprotnih rezultatih. Na koncu je bila najbolj uspešna ekipa Tržiča, ki je zbrala 55 točk. Napol domača ekipa Leteča teleta je zasedla drugo mesto, tretje pa Kašarji. Lanski zmagovalci iz Naklega so se moralni zadovoljiti s četrtim mestom, gostje iz Preddvora s

petim in domači Biljard z zadnjim, šestim mestom.

Vsem ekipam sta podelila pokale Borut Sajović in lastnik okrepčevalnice Zoran Kabič. Zmagovalcem je izročil prehodni pokal Silvo Japelj. On in vodja tržičke ekipi Anže Rener sta izrazila zadovoljstvo, da je ta trofeja spet doma.

Voglje imajo novo podobo

◀ 1. stran

"Obnova 5.561 metrov dolgega vodovoda in 176 priključkov ter rekonstrukcija glavnih cest v Vogljah je stala 1,23 milijona evrov z DDV, od tega smo pridobili 705.208 evropskih sredstev. Če k temu prištejemo še druga dela, so bili v novo infrastrukturo Vogelj skupaj vloženi približno

širje milijoni evrov, od tega je občina prispevala 3,1 milijona evrov svojih in evropskih sredstev," je pojasnil župan Miro Kozelj. Kot je dejal, so evropska sredstva črpali tekoče in hitro. "Od nas bi se marsikdo lahko naučil, kako pravočasno črpati evropski denar. Še preden smo prezeli otvoritveni trak, je bil denar že na občinskem računu. Pre-

cejšnjo zaslugo za to ima občinska uprava, predvsem Aleš Puhar," je še ugotovil župan. "Vogljanici smo zelo zadovoljni, da je vas tako lepo urejena, veseli smo tudi, ker so obenem rešili tudi odvodnjavanje meteorinov voda v podvozu pod avtocesto. V šali bi lahko reknel, da gremo sedaj lahko kar na svoje," ni skrival zadovoljstva Franc Tičar,

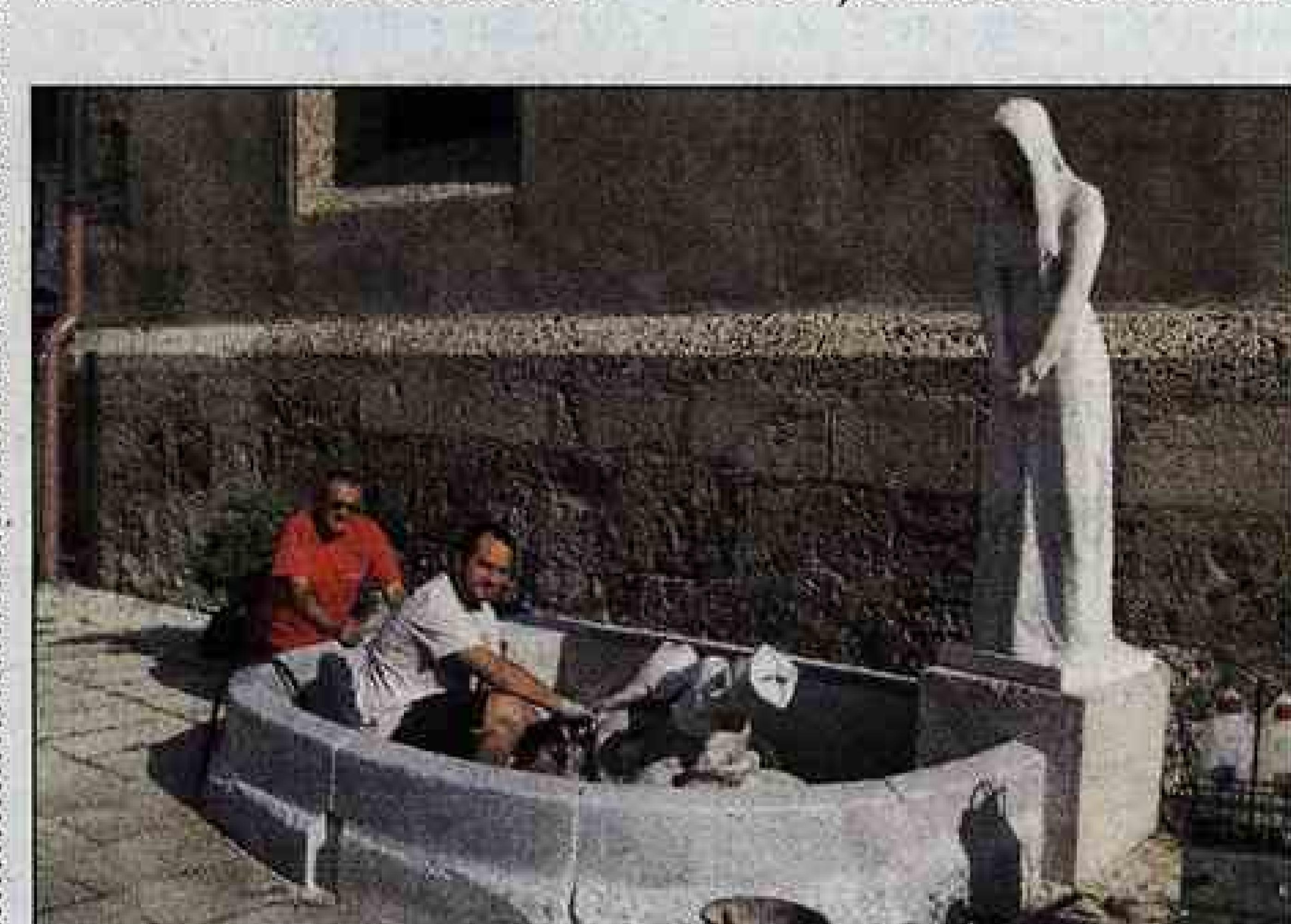
predsednik Krajevne skupnosti Voglje.

Čeprav je kanalizacijsko omrežje že zgrajeno, pa bodo Vogljanci morali na priklop še počakati, saj morajo še prej zgraditi centralno čistilno napravo v Dračajni, kamor bodo odtekale tudi odpadke iz občin Kranj in Medvode. "Za ta projekt nameravamo pridobiti evropska kohezijska sredstva in upam, da nam bo skupaj z ostalimi občinami tudi uspelo," je še povedal Kozelj.

Vodnjak obnavljajo, ga bodo tudi preselili?

SUZANA P. KOVACIČ

Kranj - Mojster za ohranjanje kulturne dediščine Leopold Šajn obnavlja vodnjak sv. Janeza Nepomuka z žalujočo ženo, ki stoji ob južni fasadi župnijske cerkve in je ena najlepših kiparskih umetnin v Kranju. "Kiparsko kompozicijo avtorja Franca Bernerkerja (1874 - 1932) so nazadnje obnovili leta 1971, ko so ga prali samo z vodo, enkrat pa s solno kislino, kar je povzročilo močne poškodbe v spodnjem delu umetnine, ki je v vodi," je povedal Leopold Šajn. Za spomenik je odgovorna Mestna občina Kranj, obnova, ki naj bi bila končana v naslednjih dneh, je ocenjena na 9.460 evrov. Dela nadzira restavratorka Eva Tršar iz kranjske območne enote Zavoda za varstvo kulturne dediščine.

Leopold in Grega Šajn ob vodnjaku sv. Janeza Nepomuka z žalujočo ženo

KAMNIK

Sejem novih in rabljenih narodnih noš

Agencija za turizem in podjetništvo Kamnik bo v soboto, 29. avgusta, dva tedna pred tradicionalnimi 39. Dnevi narodnih noš, organizirala sejem novih in rabljenih narodnih noš, posameznih oblačilnih delov in dodatkov, s katerim želijo povezati ljubitelje narodnih noš, udeležence osrednje povorke pa čim bolj pripraviti in strokovno poučiti. Sejem bo potekal od 9. do 13. ure na Glavnem trgu, v primeru slabega vremena pa v Razstavišču Veronika. J. P.

24,⁹⁰€

www.deichmann.si

OTVORITEV
20. avgusta 2009
Fužinska cesta 8
4270 Jesenice

Ugodna obutev blagovnih znamk.

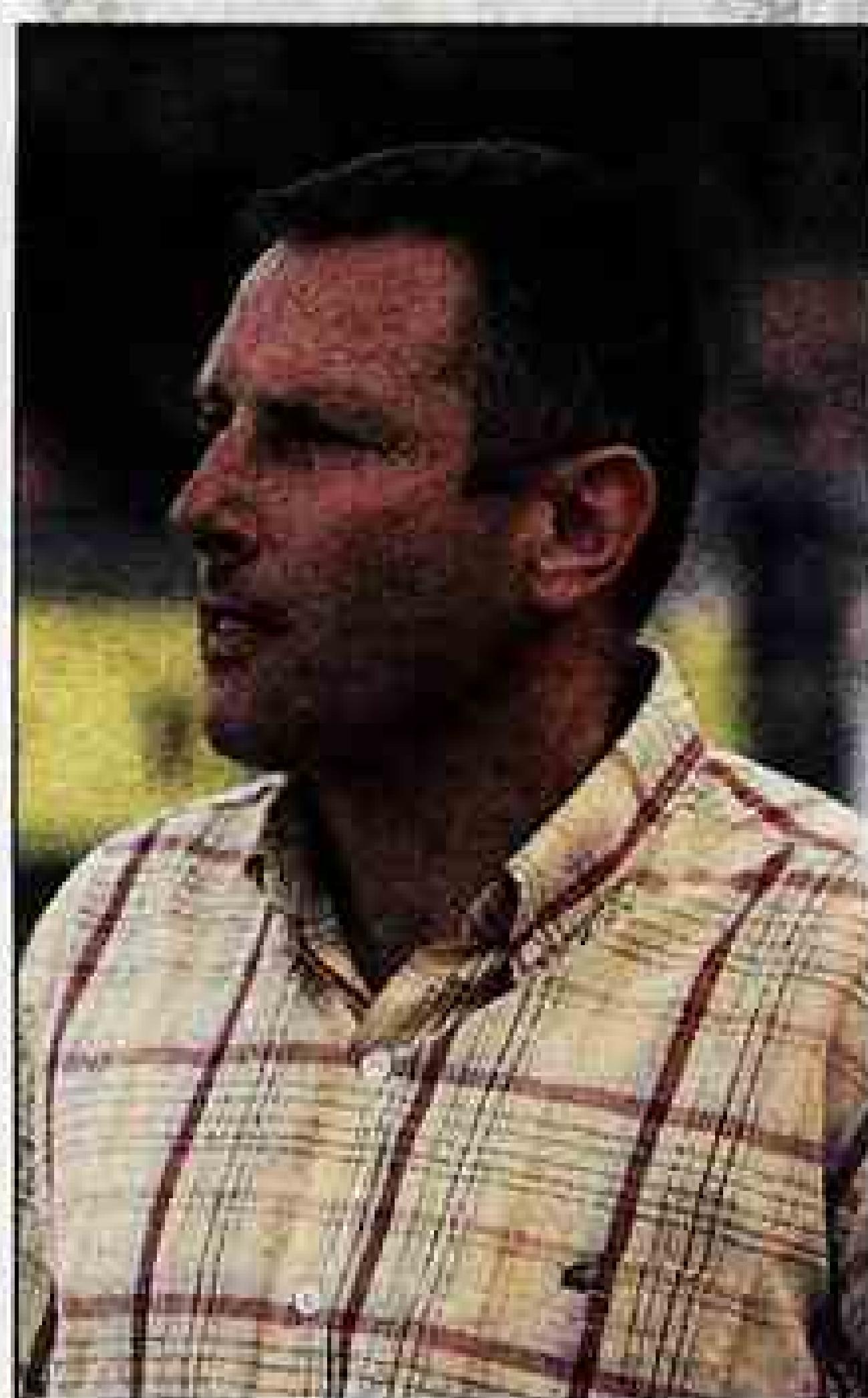
DEICHMANN
Največji prodajalec obutve v Evropi.

Črn vikend za gorenjski nogomet

MAJA BERTONCELJ

Kranj - Pretekli konec tedna je bil za gorenjske klube v prvi in drugi nogometni ligi neuspešen. V prvi slovenski nogometni ligi so Domžalčani v 5. krogu doma gostili Maribor, doživeli poraz z 1:3 (0:1) in padli na zadnje, 10. mesto na lestvici.

Visoka poraza pa sta doživila gorenjska drugoligaša. V petek so nogometaši Garmin Šenčurja doma pred tristo gledalci gostili Aluminij. V prvem polčasu so prejeli dva zadetka, v drugem pa še štiri in končni rezultat je bil 0:6. Na lestvici so na šestem mestu, naslednja tekma pa jih v nedeljo čaka v gosteh pri Primorju, drugi ekipi na lestvici. "Tako slabe tekme še nismo odigrali in upam, da je ne bo več. Za ta poraz smo krivi vsi, od trenerjev do igralcev. Skršali ga bomo čim prej pozabiti in upam, da bo že v Ajdovščini veliko bolje. Žal pa nam je, da smo se doma predstavili v takšni luči," je povedal Suad Beširovič, pomočnik trenerja Garmin Šenčurja.

Stane Bevc, trener Triglava Gorenjske / Foto: Peter Košenina

Visok poraz so v nedeljo v gosteh pri Muri o5 zabeležili tudi nogometaši Triglava Gorenjske. Poraz je bil pričakovani, saj so se v Murski Soboti pred sezono okrepili in so odločni, da osvoijo vrh lestvice in si znova pridobijo status prvoligaša. Na Fazaneriji se je zbralo kar 1500 gledalcev, ki so videli zmago domačih. Po prvem polčasu so vodili z 1:0, končni rezultat pa je bil

5:0. Stane Bevc, trener Triglava, po tekmi razumljivo ni bil dobre volje: "V vseh pogledih je šlo narobe, poleg tega smo nastopili še brez stebra obrambe Stjepanoviča, ki se je poškodoval na enem izmed treningov. V ekipi tudi še ni Smoleja. Mura se je pokazala kot kvalitetna ekipa. Pred sezono so pripeljali dvajset igralcev, v ekipo veliko vložili, tako da so po prikazanem in po vložku zagotovo favoriti lige. Imajo tudi veliko podporo s tribun. Mi smo imeli nekaj priložnosti za zadetek, ki pa jih nismo izkoristili. Manjka nam kvalitete v napadu. V drugem polčasu smo se bili prisiljeni odprieti, žal pa na klopi nimam igralcev, ki bi lahko spremenili potek igre. Pred sezono sem opozarjal, kje smo šibki, a usmeritev kluba je, da se da priložnost domaćim igralcem, kar je dolgoročno gledano verjetno tudi prav. Potrebno bo delati naprej. Na vrsto bodo prišle tekme, na katerih se bomo pomerili z nasprotniki iz našega kakovostnega razreda. Kljub dvema porazoma menim, da po kakovosti sodimo v sredino lestvice."

Triglav Gorenjska, ki na lestvici zaseda zadnje mesto, bo sedaj dve tekmi odigrala doma. V 3. krogu bodo v nedeljo gostili Krško, predzadnjio ekipo na lestvici. Tekma se bo začela ob 17.30. Bo kaj sprememb v sistemu igre? "Proti Krškem bo potrebno pokazati drug obraz. Sistem pa je po mojem mnenju zadnja stvar, ki je sporna. Sporno je delovanje znotraj sistema. Mura igra v klasičnem starem sistemu, pa so nam dali pet zadetkov," je še pojasnil Bevc.

Začelo se je tudi tekmovanje v 3. SNL - zahod. Rezultati: Kranj : Adria 3:0 (1:0), Sava Kranj : AH Mas Tech 2:1 (1:0), Jezero Medvode : Kamnik 1:1 (0:0), Krka : Brda 0:0 in Šobec Lesce : Tolmin 1:1 (0:1). Razpored za 2. krog: Roček Dob : Tolmin, Kamnik : Krka (obe tekmi 22. avgusta ob 17.30), AH Mas Tech : Jezero Medvode; Zagorje : Šobec Lesce, Brda : Kranj, Kalcer Vodoterm : Sava Kranj (23. avgusta ob 17.30).

19. Tek po Dovžanovi soteski

8,5 km

Tek za Gorenjski pokal mladine
Nedelja, 23. avgusta, ob 10. uri, Jelendol
Info: Polde Steiner, 031/375-306,
sportna.zvezna.trzic@t-2.net
www.klub-trmastih.si

Foto: Matjaž Pukšek, Arhiv Gorenjske

Trak kapetana v prave roke

Na prvi tekmi nove sezone je dolgoletni kapetan hokejistov Acroni Jesenic Dejan Varl uradno zaključil tekmovalno kariero, trak kapetana ekipe predal Tomažu Razingarju ter dobil mesto pomočnika trenerja članskega moštva.

VILMA STANOVNIK

Jesenice - Minulo nedeljo se je ekipa moštva Acroni Jesenic prvič v novi sezoni predstavila svojim navijačem. V prijateljski tekmi so se pomerili z moštrom VSV iz Beljaka ter se na koncu razšli s prijateljskim rezultatom 4:4. Ko je na semaforju kazalo 10 minut in 10 sekund igre, se je ura na njem za kratek čas ustavila, dolgoletni kapetan Dejan Varl, ki je za moštvo Acroni Jesenic nastopal v dresu številka 10, pa je pomahal več kot tri tisoč zbranim. Izkušenega, 36-letnega športnika smo po tekmi prošili za kratek pogovor.

Ceprav ste bili na slovo od igralske kariere pripravljeni, so bili zadnji trenutki na ledu gotovo nekaj posebnega?

"Ko je sodnik zapiskal za prekinitev, me je malce stisnilo pri srcu. Za kratek čas, ko so me soigraci pozdravili s palicami in so navijači začeli vzklikati, so mi v oči prišle tudi solze. Bil sem presenečen nad vsem, kar so mi pripravili, mislim pa, da sem imel tako z navijači kot soigralcu skozi vse leta korekten odnos in rad bi se jim zahvalil za vse."

Dejan Varl se je v nedeljo poslovil od igralske kariere.

V letih igranja za jeseniško moštvo je bilo zagotovo veliko lepih in tudi manj lepih trenutkov. Česa se boste najraje spominjali?

"Lepih spominov je res ogromno, od prvih let, ko sem kot mladinec prišel k Jesenicam in sem z ekipo osvojil prvi naslov prvakov,

do vseh naslednjih. Nekaj posebnega je bilo igrati tudi proti velikim hokejskim zvezdnikom, kot so Fedorov in ostali, tudi turnir v Moskvi in svetovna prvenstva so bila svojevrstno doživetje. Moram pa poudariti, da je bil vsak trenutek v garderobi nekaj posebnega, vedno smo bili res doba ekipa in to mi je veliko pomnilo."

Trak kapetana ste predali Tomažu Razingarju. Je prišel v dobre roke?

"Stoodstotno. Nisem pa se odločil sam, saj smo imeli pred tekmo nekakšne volitve in na njih je z veliko prednostjo zmagal Tomaž. Vsi namreč vemo, da je on pravi za to delo, ekipa ga spoštuje in mislim, da bo on znal v vseh trenutkih, tako v garderobi kot na ledi, spodbujati celo moštvo."

Z nekaterimi člani ekipe ste bili do sedaj soigralci. Kako je sedaj, ko ste v vlogi pomočnika trenerja?

"Kljub prijateljstvu smo se spoštovali že prej in ko pridejo resni trenutki, ni težav. Sam pa se v novi vlogi dobro počutim."

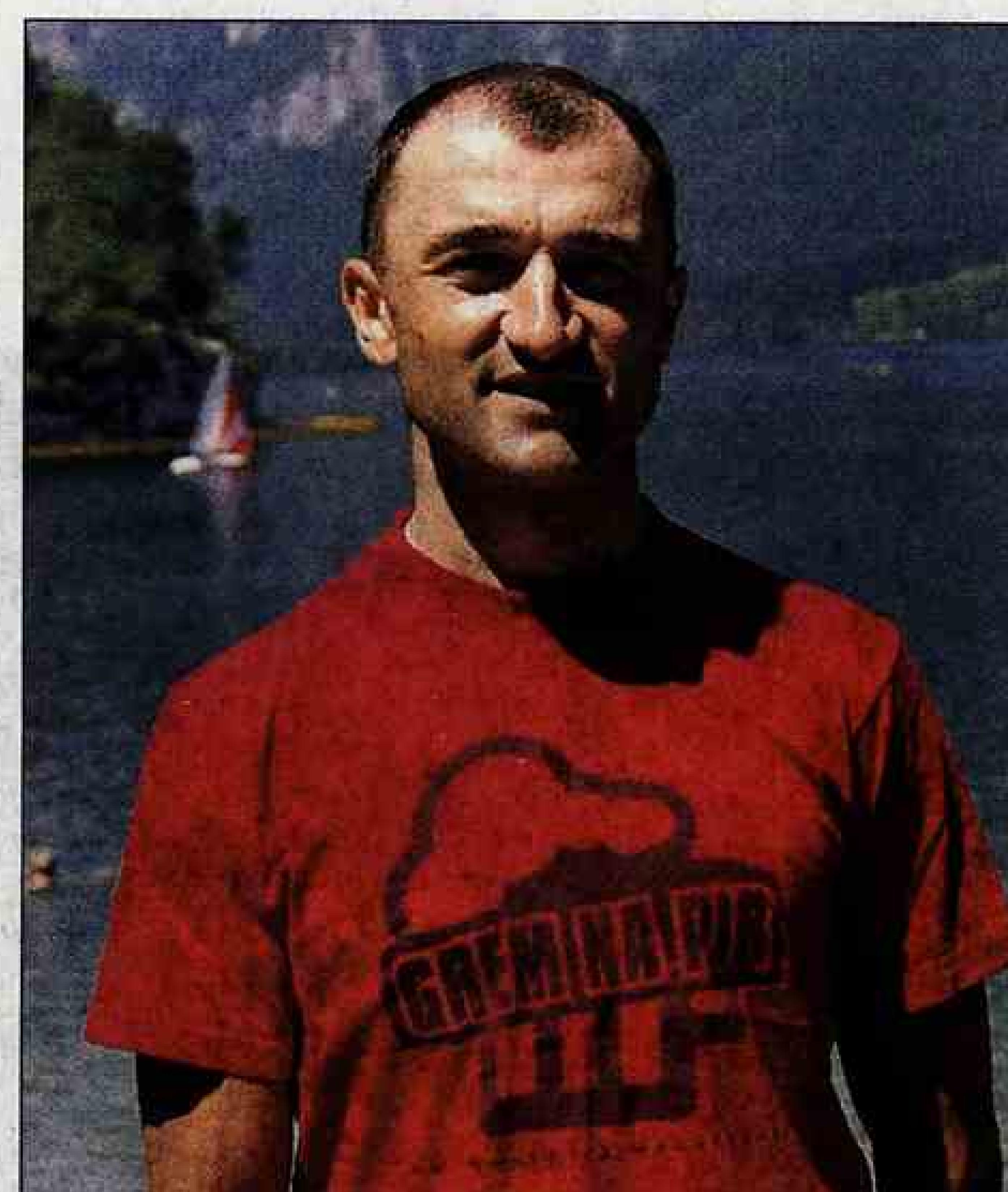
Mitrič pripravljen za nov rekord

Zdravko Mitrič na triatlonu jeklenih v Bohinju načrtuje čas pod dvema urama in dvajsetimi minutami. Bo to dovolj za tretjo zaporedno zmago?

MAJA BERTONCELJ

Ribčev Laz - Zadnjo soboto v avgustu bo že tradicionalno dan za triatlon jeklenih v Bohinju, ki poteka v organizaciji Triatlon kluba Bohinj. Poleg številnih rekreativcev je ta vzdržljivostna preizkušnja izvzet tudi za profesionalne športnike. Do lanskega leta je bil tako rekorder proge biatlonec Janez Marič, ki je na triatlonu v samostojni izvedbi zadnjič nastopil leta 2006.

Rekord mu je prevzel rekreativec Zdravko Mitrič, ki pred letošnjim, 23. Tev triatlonom jeklenih napoveduje, da je pripravljen za izboljšanje svojega časa. Lani je za 8 kilometrov veslanja po Bohinjskem jezeru, 16 kilometrov kolesarjenja do pod planine Konjščice in 8 kilometrov teka do Vodnikove koče potreboval vsega 2 uri 21 minut in 49 sekund (39:35 čoln, 49:31 kolo, 52:43 tek). "Pripravljen nisem nič slabše kot lani. Če bo vse v redu, bi mo-

Zdravko Mitrič bo na triatlonu jeklenih naskakoval svojo tretjo zmago.

ral čas še izboljšati, nekje za dve, tri minute, odvisno seveda od pogojev na proggi.

Bomo pa videli, če bo to dovolj za zmago," je previden

skupal prti v cilj v času pod dvema urama in dvajsetimi minutami. Na boljši čas računa predvsem v kajaku. Letos ima novega, za mirne vode. Na zanj tekmo leta se pripravlja povsem po lastnem občutku, brez trenerja. Kot pravi, se s konkurenco (trenutno je prijavljenih 139 posameznikov in 40 štafet) ne obremenjuje preveč: "Grem samo na svoj rezultat."

Mu bo uspelo zmagati še tretjič zapored? Zagotovo je favorit številka ena, si pa zmage želi tudi Marjan Zuščič, kar šestkratni zmagovalec jeklenih, lani drugouvrščeni, medtem ko biatlonec Klemen Bauer tretjega mesta ne bo branil. Kandidatov za stopničke pa je še kar nekaj, med njimi tudi domačin iz Stare Fužine Robi Mikljevič, ki je pred kratkim na bohinjskem kajakaškem maratonu pokazal, da je v čolnu zelo hiter. Po 20 kilometrih je bil za tri minute in pol hitrejši od Mitriča.

Naučimo se veslati

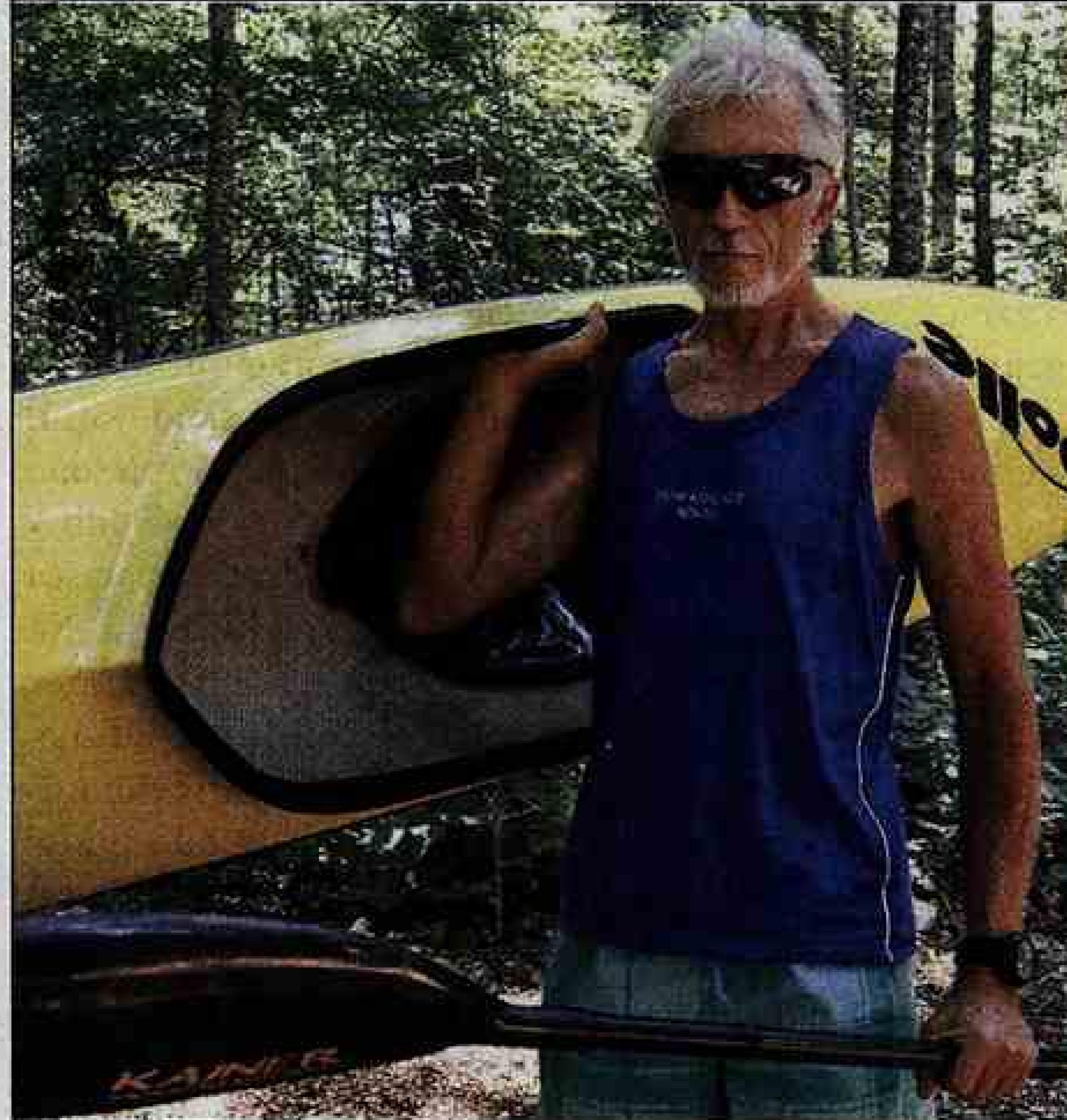
Veslanje na mirnih vodah je primerno za vsakogar. Več o tem športu, ki je poleti zelo priljubljena oblika rekreacije, je povedal Stane Klemenc, predsednik Kajak kanu kluba Bohinj.

MAJA BERTONCEJ

Ribčev Laz - Ko gledaš nekoga, ki vesla po jezeru, se vse skupaj zdi zelo enostavno. Pa ni, še posebej, če imamo nestabilen čoln. O veslanju, o učenju kajaka na mirnih vodah, smo se pogovarjali s Stancem Klemencem, predsednikom Kajak kanu kluba Bohinj, ki je bilo ustanovljeno pred tremi leti. Ima več kot sto članov, tistih, ki redno veslajo in tudi tekmujejo, je okrog trideset. V slovenskem pokalu so zelo uspešni predvsem otroci do 14. leta, saj starejših tekmovalcev še nimajo.

V klubu pa organizirajo tudi tečaje kajaka na mirnih vodah za rekreativce, ki trajajo štiri dni po dve uri. Naučimo se torej veslati. Za to potrebujemo čoln za mirne vode in veslo. Cena? "Čoln stane od šeststo evrov naprej, večina okrog osemstot evrov, veslo od sto do tristo evrov. Potem pa je potrebna samo še volja," pojasni Stane Klemenc. Čolni za mirne vode so hitrejši in lažje vodljivi kot čolni za slalom, so pa bolj nestabilni. Začetnike v Bohinju učijo veslati v čol-

nih širine 51 centimetrov. "Takšnega vozim tudi sam. Za začetnike je ta širina primerna. Po dveh urah vsak zvozi, v nadaljevanju tečaja pa izpopolnjujemo tehniko. Po enem tečaju se vsak lahko že samostojno vozi po jezeru s čolnom za mirne vode," še doda. S čolnom se sicer lahko peljemo tudi brez predznanja, se pa lovimo pri smeri in že na daleč se vidi, da je to veslanje brez pravilne tehnike, številni tudi vesla ne držijo pravilno. Klemenc obrazloži pravilno tehniko veslanja in prijem vesla: "Teknika čolnov za mirne vode je kar zahtevna. Tudi mi smo vsa leta v glavnem veslali na moč, ko smo delali tečaj za učitelje, pa smo se naučili pravilno mirnovodaško tehniko. To je delo z nogami, gibanje, rotacija telesa - veslanje s celim telesom, ne samo z rokami. Vse to ni ravno enostavno pojasniti. Treba se je usesti v čoln in poskusiti. Prvo uro je tako kot bi se prvič usedel v avto. Naučiti se je treba pravilnega sedenja, pravilne drže telesa. Telo je v čolnu vzravnano in rahlo nagnjeno

Stane Klemenc je pojasnil osnove veslanja.

naprej," pravi, in nadaljuje: "Veslamo pred telesom. Veslo vbodemo v vodo čim bolj spredaj, čim bliže špici čolna in ga potem povlečemo ob čolnu, zavesljaj končamo ob telesu, ne vlečemo ga za hrbot. Kar se tiče vesla, je treba najprej povedati, da mora biti ravno prav veliko. Za 180 centimetrov visokega človeka je to okrog 118, 120 centi-

metrov. Jaz sem visok 174 centimetrov, uporabljam pa vesla dolžine od 110 do 116 centimetrov. Test za pravilno širino drže vesla pa je: veslo primemo z obema rokama, ga postavimo nad glavo in roke morajo biti v pravem kotu." Saj se ne sliši pretežko? Vredno je poskusiti, saj je veslanje zelo lep in zdrav šport.

Tekli iz Goričkega v Piran

Kranjčan Iztok Boltez si je umislil nov organizacijski iziv in prvič organiziral ultra maraton iz Goričkega v Piran, ki je pod imenom Trans Slovenija potekal od 12. do 16. avgusta. Tekači so v petih dneh, v petih etapah, morali preteči slabih 400 km. Prva etapa je bila od Hodoša do Ptuja (81 km), druga od Ptuja do Sevnice (91,5 km), tretja od Sevnice do Lipe (75 km), četrta od Lipe do Postojne (66,5 km) in peta od Postojne do Pirana (80 km). Za celotno traso je bilo prijavljenih 28 tekačev, startalo jih je 18, le devet pa jih je ultra maraton tudi končalo. S časom 39 ur 58 minut in 27 sekund je v mednarodni konkurenči zmagal Kranjčan Zdravko Barič, ki ima z maratoni že veliko izkušenj in nastopa tudi v tujini. Izmed Slovencev sta preizkušno končala le še Darko Pavc (61:49:58) in Boris Kolman (67:17:32), prav tako Gorenjec, doma iz Škofje Loke. "Ultra maraton iz Goričkega v Piran je uspel. Prezgodaj pa je še, da bi lahko odgovoril, ali bo potekal tudi prihodnje leto, saj je to velik organizacijski zalogaj," je povedal Iztok Boltez. M. B.

Rekreatur letos med gorami

Bliža se start Rekreatura, ekipnega kolesarjenja po Sloveniji. Trasa je letos speljana med samimi gorami. Rekreatur se bo začel 27. avgusta s prologom v Bohinjski Bistrici, 1. etapa bo potekala od Bohinjske Bistrike do Nove Gorice, 2. etapa od Nove Gorice do Postojne, 3. etapa pa od Postojne čez Suhi Dol do cilja, ki bo tudi letos v Kranju. Skupna dolžina trase je več kot 360 kilometrov. Prijavljenih je kar 31 ekip. M. B.

Kranjsko Goro zavzeli tekači

Kranjska Gora - Gorenjski pokal v rekreativnih tekih se je po dvomesečnem premoru nadaljeval v Kranjski Gori, kjer so organizatorji na nivoju izpeljali priljubljen cestni tek v dolžini točno deset kilometrov. Z odličnimi rezultati sta tekmo po pričakovanjih dobila Marko Pintar med moškimi, ki je slavil s časom 33:26, in Mateja Šimic, ki je progo pretekla v 35:52. "Začel sem v svojem ritmu, saj sta na začetku Zorman in Medved potegnila malce premočan tempo, vendar sem kmalu nato prevzel vodstvo, na pet kilometrov obrnil nekaj sekund pod sedemnajstimi minutami in nato samostojno odtekel do cilja," je na kratko povedal Marko Pintar iz Sorice, ki ga je malce motila le vročina, tekmo pa pohvalil iz vseh vidikov. J. F.

Na kranjskogorski desetki je nastopilo 257 tekačev in tekačic, ki jih je ob progici ter na cilju spodbujala množica navijačev in turistov.

GIBAJTE SE Z NAMI
MIROSLAV BRACO CVJETIČANIN

Napad na Padno

Letošnji dopust sem preživel na naši strani Jadrana, ker sem že sit odgovarjanja na vprašanja: Zakaj bi dnar Hrvatom nosu? Zakaj? Saj imamo tudi morje. To drži. Drži tudi, da je treba v težkih časih vkupno stopiti in si medsebojno pomagati, da lažje preživimo težke čase. Torej v težkih časih pojdi na naše morje in v naše hribe, doline in ravnine, tako da bomo solidarni z našimi, ki živijo od tega, kolikor mi zapravimo. Mi zapravljamo, oni preživijo. Mi, ki (še) imamo službe, moramo biti solidarni tudi s tistimi, ki je nimajo več, zato moramo zapraviti še v njihovem imenu in žepu. Moja destinacija je bila Strunjan, apartma pri Silvanu. To je omembe vreden apartma, ker je edini, ki nima pogleda na morje, a ima še ved-

ih in ni popustilo vse do dvajsete ure zvečer. Ravno, ko sem pomisli, kje so občitali vse oblaiki, ki bi vsaj za nekaj minut prekrili njegov vpliv, sem opazil, da sta sonce in mistral postala složna v boju proti njimi. Pet dni super pripeke je premašilo, da bi me odvrnila od kolesarjenja. Preberite si tole: Strunjan, Fijesa, Portorož, Lucija, Seča, Dragonja, Padna, Nova vas, Dragonja, Nova vas, Hišica v Padni, Dragonja, Seča, Portorož, Cacao, Kanela bar, Playa, Fijesa, Strunjan. Petdeset kilometrov, vendar to ni toliko pomembno, kot je zanimivo, da sem se peljal po takem klancu, da mi je Garmin pokazal 32-odstotno strmino klanca. Matvola, to te že na hrbet prevrača. Vzpon na Padno doseže naj-

no enako ceno kot vsi ostali ... tudi tisti v najlepšem delu sosednje Dalmacije. Torej sem oz. smo bili v luksuznem apartmaju, ki nima pogleda na morje, ima pa vse drugo, kar rabiš, da zapraviš konkretno vsoto. Kdor jamra, da je vse draga, naj ostane doma in gleda skozi okno.

Ne bom jamral čez dopust, ker se potem zna zgoditi, da ga dolgo ne doživim več.

Super smo se imeli! Odličen dopust smo preživel! Da, kolo sem imel s sabo in tudi kolesaril sem. Brez kolesa si ne predstavljam dopusta. Izbiha, ne moja, da ostanemo na naši strani morja, se je izkazala za več kot posrečeno. To pomeni, da sem imel na razpolago same znane ceste prelepe Istre, ki so mi znane predvsem iz jenskega, zimskega in pomladnega obdobja. Zdaj sem te iste valovite ceste spoznal še v času, ko je sonce v najboljši formi. Prejšnji teden se je resnično izkazalo. Ne bom pretiraval, če napišem, da je postal pravi deloholik. Prižgal se je ob pet-

večji 27-odstotni naklon in je že kar smešno, če zagledate kolesarja na tem klancu. Ko pa se vzpenjate na Novo vas, vas pa res čudno gledajo mimo zavirajoči. Klanca nista dolga, sta pa zares zanimivo strma. Priporočam ju vsem sadomazobickistom. Plačilo za trud dobite v vasi Padna, ki nima gostilne, ima pa cerkev svetega Blaža z zgodnjegotskimi elementi iz 13. in 14. stoletja in marmornatim podstavkom kropilika iz 9. stoletja ter prekrasen razgled nad celo slovensko in pol hrvaške Istre. Zdi se mi, da se celo Benetke vidijo in najvišji vrhovi slovenskih Alp, če prideš dovolj spočiti do razgledne točke. Ne vem, kako se je znašel Božidar Jakec v Padni, vendar moram omeniti, da je ob cerkvi adaptirana zgradba in v njej stalna razstava njegovih risb in grafik. Tistega jutra, ko sem se povzel na Padno, je bilo vse zaprto. Vas me je spominjala na zapuščino in znova sem doživel občutek, da vas brez gostilne je kot knjiga brez črk.

10. Svetovno novinarsko prvenstvo v cestnem kolesarjenju 2009

11.-13. september 2009 Kranj, Slovenija

www.tourism-kranj.si

2S

Gorenjska Banka

GARMIN

Gorenjski Glas

KRANJ

such

0000

NESREČE

TORKA

Na glavo mu je padla veja

S Policijske uprave Kranj znova poročajo o smrtni nesreči pri delu v gozdu, ki se je tako kot pred dobrim tednom zgodila na območju občine Železniki. V petek popoldne sta 27-letni sin in 71-letni oče sekala v bukovem gozdu na strmem pobočju Ratitovca. Podrla sta tudi deblo bukve, ki je imela košato vejevje, zato se je med padanjem zapletla v sosednje drevo, s katerega je odbilo suho vejo debeline deset centimetrov. Ta je s približno desetih metrov padla 27-letniku na glavo in ga ubila. Pokojnika so v dolino prenesli reševalci Postaje GRS Škofja Loka. S. Š.

JELOVICA

Pomoč je prišla prepozno

V soboto okoli 18. ure je na gozdni poti na Jelovici nad Jamnikom pohodnica izgubila zavest. Kot so sporočili s kranjskega regijskega centra za obveščanje, je ponjо poletela dežurna ekipa gorskih reševalcev na Brniku, a je pohodnica do njihovega prihoda že umrla. S. Š.

SORIŠKA PLANINA

Jadralc "pristal" na smreki

Škofjeloške gorske reševalce so v soboto zvečer poslali na Soriško planino, kjer so pomagali jadralnemu padalcu, ki je neprostovoljno obvisel na smreki.

RETNJE

Zgorela baraka in avto

Nasproti nekdanje tovarne Rog v Retnjah sta v nedeljo popoldne nenadoma zagorela lesena baraka in osebni avtomobil, ki je bil parkiran poleg nje. Požar so pogasili poklicni gasilci iz Kranja ter njihovi prostovoljni kolegi iz Bistrice pri Tržiču in Križev. S. Š.

KRANJ

Tudi minuli konec tedna gneča na cestah

Sredina avgusta, ko se številni turisti že vračajo z dopusta na jadranski obali, in praznik Marijinega vnebovzetja, ko se številni verniki odpravijo v romarska središča, sta zadnjo soboto največ prispevala k pogostim prometnim zastojem tudi na Gorenjskem. Najdaljša, nekajkilometrska kolona se je tako že dopoldne vila proti Jesenicam, kot prikazuje tudi zgornja fotografija. S. Š.

Foto: Tina Dokl

RADOMLJE

Odnesel mobilna telefona

Neznani storilec je pred dnevi vломil v gostinski lokal v Radomljah. Zapustil ga je z mobilnima telefonoma. Gmotna škoda je ocenjena na okoli tisoč evrov. S. Š.

Prisluhnite nam -
polepšali vam bomo
dan.

TELE SAT
TELE TV

TURISTIČNI
POTEPUH

91,0 MHz

www.potepuh.com

Strogo s prehitrimi vozniki

Do nedelje bodo slovenski policisti znova poostreno nadzirali hitrost, ki je še vedno najpogosteji vzrok prometnih nesreč, od katerih se mnoge končajo z najhujšimi posledicami.

SIMON ŠUBIC

Kranj - Z že dobro uveljavljeno enoteno preventivno akcijo Hitrost - počasneje je varnejše želi policija predvsem zmanjšati število mrtvih zaradi prevelike in nepričakovane hitrosti ter povečati spoštovanje prepisov o omejitvi hitrosti, s tem pa prispevati k večji varnosti vseh udeležencev v cestnem prometu. Letos akcijo izvajajo že četrtič, pred tem so jo izvedli aprila, maja in v začetku julija. "V prvem polletju je bilo v primerjavi z enakim obdobjem lani manj prometnih nesreč, vendar še vedno ugotavljamo, da je hitrost, zlasti v povezavi z alkoholom, poglaviti razlog za najhujše prometne nesreče. Zato bodo policisti v tem tednu z vsemi razpoložljivimi tehničnimi sredstvi merili hitrost in pri tem bili še posebej pozorni na najhujše prekrške in kršitelje," je bil ob napovedi poostrenih nadzorov odločen mag. Ivan Ka-

pun, vodja Sektorja prometne policije v Upravi uniformirane policije.

Tudi statistični podatki pritrjujejo ugotovitvi, da se je prometna varnost na slovenskih cestah v prvi polovici leta malenkostno izboljšala; manj je prometnih nesreč, mrtvih in poškodovanih oseb. Znova pa se je potrdilo dejstvo, da teža poškodb v prometnih nesrečah narašča sorazmerno s hitrostjo. Na slovenskih cestah je namreč v prvem polletju zaradi neprilagojene hitrosti umrlo 36 ljudi, 185 jih je bilo hudo, 1.249 pa lažje ranjenih. V enakem obdobju lani pa je zaradi hitrosti umrlo 46 ljudi, 181 je bilo hudo, 1.312 pa lažje ranjenih.

Prometni policisti odslej za nadzor prometa uporabljajo še pet novih civilnih vozil z vgrajenim videonadzornim sistemom za nadzor prometa Provida. Enega od novih osebnih vozil Ford Mondeo 2.5 Titanium je prejela tudi Policijska

S sistemom Provida ne ugotavljajo samo prekoračitve dovoljene hitrosti, temveč tudi druge kršitve. / Foto: Arhiv GG

uprava Kranj. Na državnih cestah in avtocestah je sicer sedaj že enajst belo-modrih in dvanajst civilnih vozil s sistemom Provida. Z njimi so policisti dnevno navzoči na cestah, ne ugotavljajo pa samo prekoračitev hitrosti,

temveč tudi druge kršitve, kot so nepravilno prehitevanje, neupoštevanje varnostne razdalje, menjave prometnih pasov, vključevanje in izključevanje iz prometa, uporabo varnostnih pasov ipd.

Nevihta planinko zadržala na Triglavu

Zaradi hude nevihte s strelami je morala tič pod vrhom Triglava prenočiti 74-letna planinka. Močno podhlajeno so jo rešili gorski policisti.

SIMON ŠUBIC

Triglav - Precej nespametno se je v četrtek zvečer 74-letna planinka iz Šmartnega ob Paki odpravila s Kredarice na vrh Triglava, kjer jo je nato ujela močna nevihta s strelami, zaradi katere je morala prenočiti tik pod vrhom. K sreči so jo že med vzponom opazili gorski policisti, zato sta ji dva od njih nameravala pomagati še isti večer, a je bila narava močnejša in sta se morala umakniti v varno zavetje Triglavskega doma na Kredarici. Močno podhlajeno so jo nato rešili naslednje jutro. Ker so gore v zadnjih dneh zelo obiskane, imajo gorski reševalci tudi sicer veliko dela.

V četrtek so se na Triglav organizirano odpravili slovenski policisti, ki so jih spremajali tudi njihovi kolegi iz gorske enote. Popoldne so tako v Triglavskem domu na Kredarici opazili tudi 74-letno planinko iz Šmartnega ob Paki, ki se je kasneje kljub bližajoči se nevihti odpravila na vrh Triglava. Ko so jo okoli 20. ure videli na grebenu malega Triglava, ko se je vzpenjala proti vrhu, sta

se za njo odpravila gorska policista, da bi preverila, če je z njo vse v redu, vendar ju je med vzponom ujela močna nevihta s strelami, zato sta se morala vrniti. Ker se planinka ni vrnila v dom, sta naslednje jutro navsezgodaj dva policista spet odpravila proti Triglavu. Našla sta jo približno sto metrov pod vrhom na poti proti Tržaški

dne si je na poti proti Sedmerim jezerom na Prodih planinka zvila glezenj. Na pomoč so prispeli gorski reševalci iz Bohinja in dežurna ekipa reševalcev z Brnika, ki so ponesrečenko z vojaškim helikopterjem prepeljali v jeseniško bolnišnico. Helikopterski prevoz do jeseniške bolnišnice je kmalu zatem potreboval tudi plezalec, ki

vročinske nevihte se v gorah najpogosteje pojavijo v popoldanskih in večernih urah, zato se jim boste najlažje izognili, če se boste na pot odpravili zelo zgodaj zjutraj, tako da boste z vrhom sestopili že dopoldne. Manj pogoste, a še bolj nevarne so nevihte, ki spremljajo prehod hladne fronte, zato ob napovedi prehoda hladne fronte raje ostanite doma.

koči na Doliču. Čeprav je prenočila v spalni vreči, je bila že močno podhlajena in tudi lažje ranjena, zato so poklicali dežurno ekipo na Brnik, ki je na Triglav poleteala s helikopterjem Slovenske vojske. Onemogoč planinko so prepeljali v jeseniško bolnišnico, kjer je ostala na zdravljenju.

Na območju Gorenjske so imeli gorski reševalci precej dela tudi v nedeljo. Že dopol-

nu je med plezanjem na Velikem kupu na nogu padla skala. Poleg dežurne ekipe z Brnika so se v reševanje vključili tudi gorski reševalci postaje GRS Jezersko. Niti ura ni minila, že so pomoč gorskih reševalcev z Jezerskega in Brnika potrebovali na Grintovškem stebru, kjer se je poškodovala plezalka. Ponesrečenko so z vtigom dvignili v helikopter in jo prepeljali v bolnišnico na Je-

Snovanja

53

PRILOGA GORENJSKEGA GLASA

UREDNIK: MIHA.NAGLIČ@SIOL.NET

Bil sem na morju, ko sem izvedel, da je 10. julija umrl pisatelj Peter Božič. Rodil se je 30. decembra 1932 na Bledu, postal pa eden od drznih mladih mož, ki so konec petdesetih in v šestdesetih v zavračanju socialističnega realizma v slovensko literaturo uvedli evropski modernizem ...

Mali mož velike besede

Miha Naglič

Peta Božiča mi je bilo dano osebno poznati. Sredi osemdesetih sem v njegovi družbi preživel veliko ur in tudi nekaj dni. Z njim me je seznanil slikar Tomaž Kržšnik. Ko smo leta 1983 izdali prvenec lani umrlega pesnika Franca Kopača, je Peter v imenitno knjigo, kakršno ima le malo kateri slovenski pesnik - oblikoval jo je Tomaž - napisal nekaj uvodnih besed. Pozneje sem se v Radencih dvakrat udeležil celotedenskih literarnih delavnic, vodil (duhovno) jih je seveda Peter, ki se je mlajšim literatom kandidatom posvečal tudi kot mentor. Vrhunec našega druženja pa je bila ekspedicija v Pleterje in Šentjernej. Peter je poznal priorja, ki nas je tudi osebno sprejel. Že v samostanu smo začeli pokušino njihovih tekočih pridelkov, pozneje smo v cvičku skoraj utonili. Kadar sem šel v Ljubljano, sem tam nekje okrog Name obvezno srečal tudi njega. Vedno sem ga povabil "na kavo" in po krajšem odlašanju, ki je ceno njegove privolitve že dvignilo, je povabilo sprejel: "No, pa pejva." Kaj sem pil, se ne spomnim več, kava gotovo ni bila, zanj pa sem prepričan, da je pil "rum s čajem". Pozneje je postal urednik in najina srečanja so postala bolj redka.

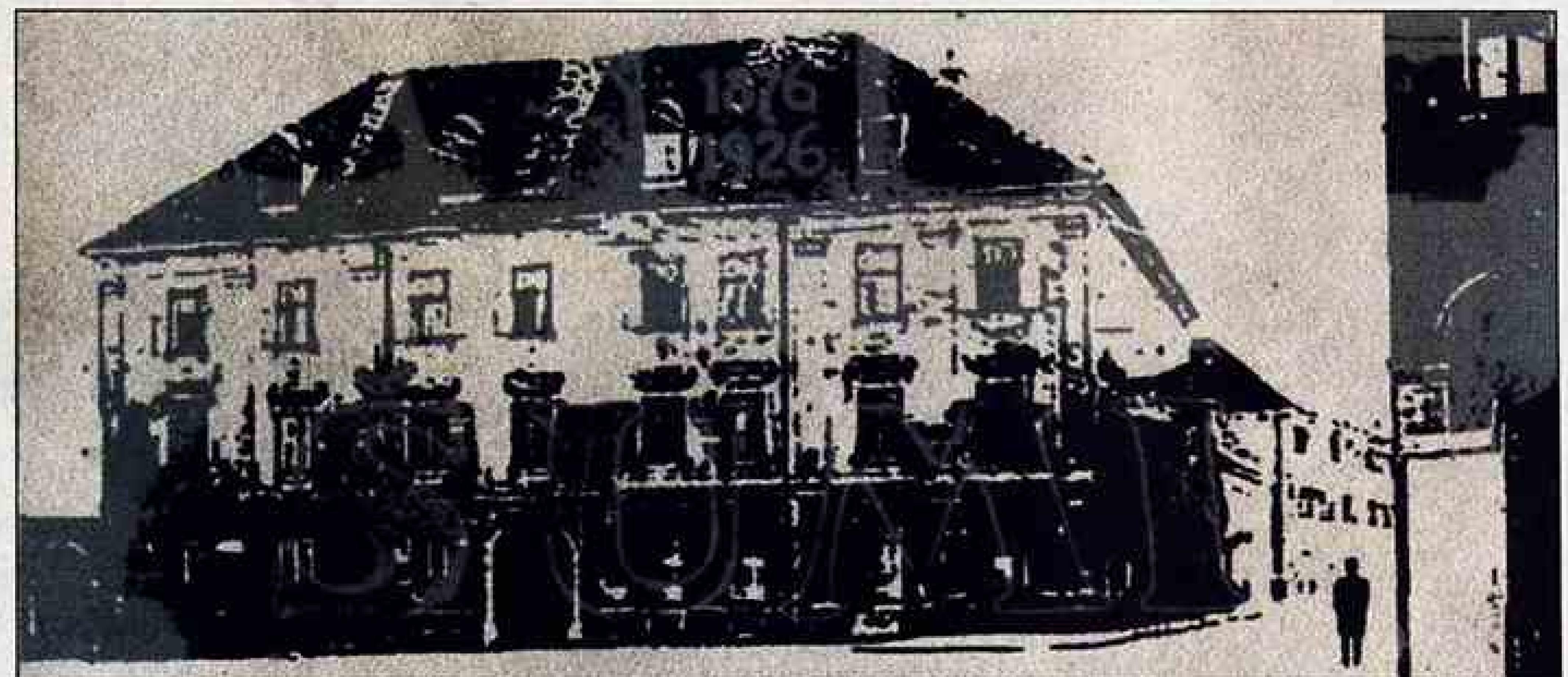
O njegovi osebni zgodbi nisem vedel nič in o teh rečeh ga tudi nisem spraševal. Lani sem bral, kakšna so bila njegova "srečavanja" s Tarasom Kernaunerjem. Pred poletjem je v Božičevi zadnji knjigi (Šumi, 2009) izšel imeniten retrospektivni intervju, ki ga je z njim naredil Gašper Troha. Iz tega pogovora zvemo tudi, kako odločilno je na njegovo osebnostno rast vplivala vojna. "Takrat so zame padle vse vrednote. Nismo vedeli, da sta nacionalizem in vojna vkorporirana v evropsko zgodovino. Vzgojeni smo bili v vrednost-

nem sistemu poštenosti, pridnosti in drugega, saj veste, kako to poteka. Nato je nekega dne šlo vse v maloro. Še huje, vojno sem nekaj časa sprejemal kot veliko avanturo, potem pa sem začel zaradi nje trpeti. V sebi sem nosil neverjetno senco maščevanja. Videl sem ogromno trpljenja, in to v človeku ostane. Vrednote padajo. Ruski ujetniki so ležali na tleh, in ko so jim nemški civilisti dali kos kruha ali kaj podobnega, je esesovec stopil jetniku na roko. To se je dogajalo pet metrov od mene in zame je bilo to konec sveta, konec humanizma. Potem smo se vrnili polni navdušenja. Pri dvanajstih sem verjal v obnovo, šel v organizacijo in hodil na partijske sestanke, kjer pa sem moral ovajati sošolce, s katerimi smo delači skupaj. Meni se je dobesedno zrolalo. Nenadoma sem ugotovil, da sem tam, od koder sem pobegnil. Tako sem postal absolutni nihilist, radikalni, saj se nisem mogel zadovoljiti s floskulami o socialističnem humanizmu. Šel sem tudi v cerkev in sem poslušal škofa Tomažiča, ki mi je bil všeč že zaradi tega, ker se je uprl ustavnitvi bele garde, a ko sem ga poslušal med pridigami, mi nì mogel povedati ničesar, moja izkušnja je bila veliko globla. Ko danes govorimo o vojni, vsi govorijo o trpljenju, psihologiji itd. Larifari, nič ni res, gre za problem vrednostnega sistema. Ko človek nima več vrednostnega sistema, se začne pekel."

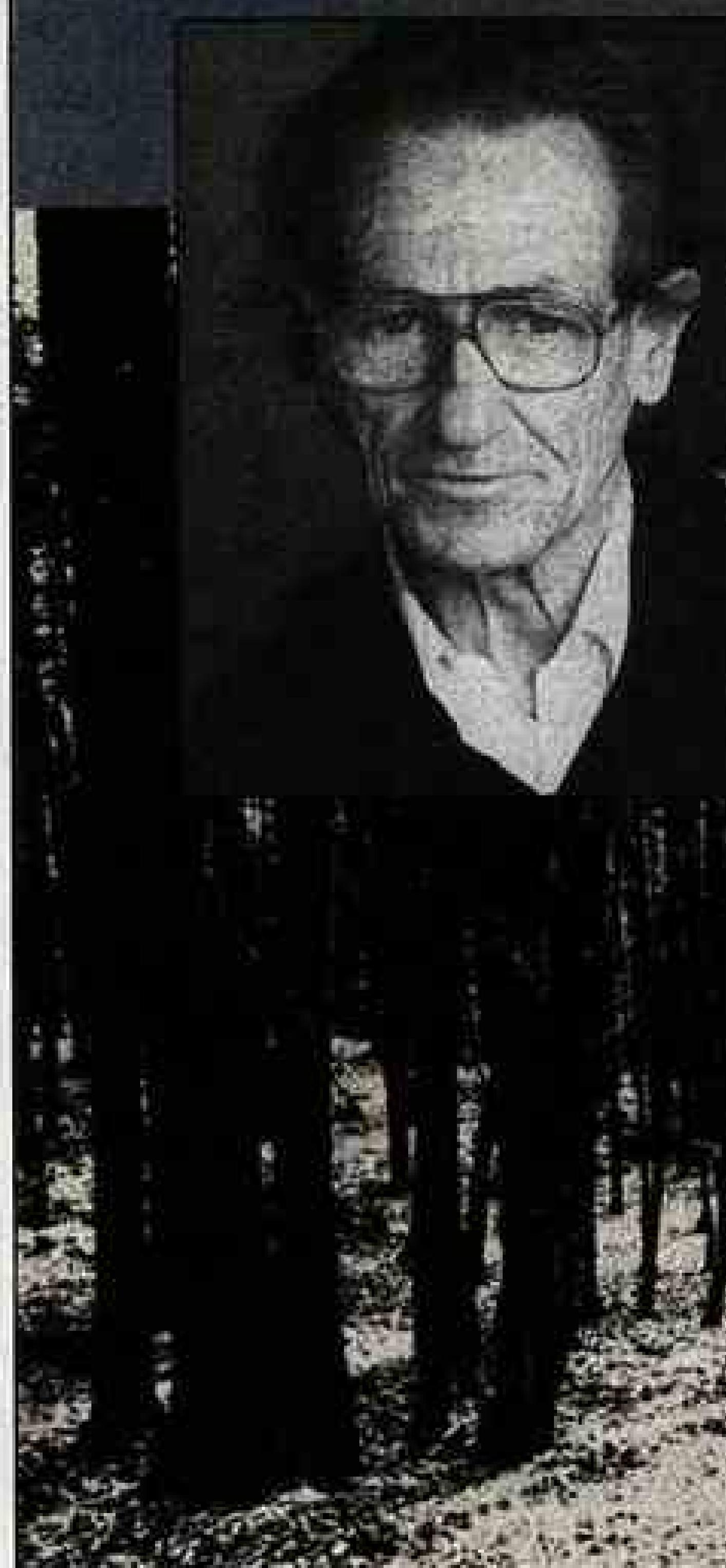
Ce vemo za to njegovo eksistencialno (pre)izkušnjo, je bolj razumljivo tudi dejstvo, da je postal ravno on (ob Jožetu Javoršku) začetnik drame absurdna na Slovenskem. Za slovensko dramatiko sta Božič in Javoršek to, kar sta Beckett in Ionesco za evropsko. Nove avtorske postopke je uvajal tudi v prozo, eksistencialističnega in absurdistično nadrealističnega. Kot umetnik se je posvetil predvsem ljudem z

roba družbe ali sredi vojne bede - ljudem, kakršen je bil v dobršnem delu svojega življenja tudi sam. O tem lahko preberete več pri bolj znanstvenih piscih. Tu pa se na kratko ozrimo še na gorenjski obdobji njegovega življenja. Ti sta: rojstvo na Bledu in služba v jeseniški knjižnici. V časovni stiski mi ne o enem ne o drugem ni uspelo izvedeti prav veliko. Alojzij Pavel Florjančič, loški kulturni delavec in Petrov prijatelj iz študentskih let, mi je sporočil, da je bil Petrov oče železničar - in to je

razlog, da se je družina pogosto selila. V času njegovega rojstva je bil oče postajni načelnik v Naklem in tam so tudi živel. Njegove službe v jeseniški knjižnici pa se spominja Marko Hudnik, njen tedanji ravnatelj. Po pogovoru z njim mi je Pavle zaupal, kar sledi. Bilo je v letih 1958-60; ko je Božič prišel na Jesenice, je nekaj časa stanoval kar pri Hudniku, nato pa v gledališki stavbi. V knjižnici je izposojal knjige, bil zelo duhovit, prijeten in dober. V tem času je bil povabljen tudi na literarni večer na uči-

PETER BOŽIČ
ŠUMI

Bletrina

Na Gorenjskem rojeni pisatelj Peter Božič (1932-2009) in naslovica njegove zadnje knjige

POGOVOR

Snovanja

Kristijan Krajnčan in Kaja Draksler sta mlada glasbenika. Konec letošnje pomladi sta z odliko zaključila šolanje na jazzovskem oddelku šole Prins Claus Conservatory v Groningenu na Nizozemskem. Violončelist, ki so mu glavo zmešali bobni, in pianistka, ki je nekoč uživala v igranju popevk, sta zdaj na začetku profesionalne glasbene poti. Senično in Trboje sta še vedno njuna domova, a vedno znova ju v širni svet vabi glasba. Jazzovske zasedbe, v katerih igrata, novi mednarodni glasbeni projekti, priznani profesorji tam čez veliko lužo, zgolj želja kaj dobrega odigrati ...

Naključja, ja, tudi ta so jazz

KAJA DRAKSLER IN KRISTIJAN KRAJNČAN, PIANISTKA IN BOBNAR

IGOR KAVČIČ

Po uspešnem zaključku študija preživljata dolgo vroče poletje ali v teh mesecih predvsem svoje glasbeno znanje predstavljata na jazzovskih festivalih doma in v tujini?

Kaja: "Mislim, da za večino glasbenikov, ki študirajo na glasbenih akademijah in konzervatorijih, ni velike razlike med tem, kaj počnejo med šolskim letom, in kaj preko poletja. Običajno se večino časa tako ali drugače ukvarjam z glasbo. Je pa res, da poleti več koncertiramo, več je časa za kakšen nov avtorski projekt, snemanje plošče, ker pač nisi obremenjen s predavanji.

Letošnje poletje je zame vendarle nekoliko drugačno od prejšnjih. Že pred koncem študija sem se odločila, da jeseni ne bom vpisala nobenega novega študija in si bom raje vzela eno leto prostoto. V precejšnji meri tudi zato, ker sem letos zmagača na nekem tekmovanju, kjer sem tudi finančno gledano dobila zelo lepo nagrado. Za leto dni sem tako preskrbljena, pa sem si rekla, da si bom nekoliko privoščila in šla malo naokrog. Zanima me, kaj lahko naredim sama, brez šole oziroma institucije, ki bi stala za mano in skrbela, da bom imela sobe za vaje, ljudi, s katerimi bom igrala ... Aha, rekla sem malo naokrog. Kot glasbenica seveda."

Rekli ste finančno močna nagrada. Za kakšno tekmovaljanje oziroma nagrada je slo in kakšen je bil torej vaš "izplen"? Nov avto ali klavir?

Kaja: "Ha, ha, res dobrega klavirja ne bi dobila za tak denar, avto pa mislim da ... Nagrada tako imenovana *Deloitte jazz award* je vredna 20.000 evrov."

Le tisočaka manj kot Prešernova nagrada ...

Kaja: "Nizozemska precej denarja nameni podpirjanju kulture in umetnosti. Obe-

Kaja in Kristijan, pianistka in bobnar na začetku dolge poti / Foto: Gorazd Kavčič

ma s Kristijanom nama je dve leti nazaj uspelo pridobiti tudi tamkajšnjo štipendijo. Za nagrado sem izvedela na šoli, češ naj se prijavimo, pošljemo demo posnetek, biografijo ... Ta nagrada je zelo široko zastavljena, saj se lahko prijavi tako študent kot njegov profesor, če je mlajši od 35 let, velja pa za glasbenike z različnimi instrumenti, tudi pevce, ki delujejo na Nizozemskem. V polfinalu nas je na koncu ostalo šest, trije smo se uvrstili v finale, kjer pa sem bila jaz izbrana za najboljšo."

Kaj je pisalo v obrazložitvi k nagradi?

Kaja: "Da sem dobro sodelovala z item sekcijsko, da sem imela dobre ideje glede aranžmajev in tudi program v celoti, da sem dobro izbrala. Navdušeni so bili nad priredbo obvezne skladbe, igrala sem Chopina v jazz izvedbi, pa lastno skladbo ... Rekli so, da so jim všeč moje ritmične kvalitete."

Pa vi, Kristijan, kako vi preživljate poletje, igrali ste na nekaj festivalih ...

Kristijan: "Dosej je bilo letošnje poletje kar pestro. V juniju in začetku julija sem imel s svojo zasedbo *Contemporary Jazz Ensemble* turnejo po Sloveniji, med drugim smo igrali na jazz festivalu v Ljubljani, na mariborskem festivalu Lent, pa tudi v Celovcu ... Potem smo na Radiu Slovenija posneli še ploščo, ki bo verjetno izšla konec leta. Gre za moje skladbe in moje aranžmaje. K sodelovanju sem kot gostova povabil dva zelo znana ameriška jazzovska glasbenika, to sta saksofonist Jimmy Greene in trobentač Ambrose Akinmusire. Marsikateri mladi glasbenik na začetku svoje poti ravna podobno. Prvo ploščo posnameš s kakšnim znamenjem, uveljavljenim glasbenikom, kar šteje kot referenca tako pri založbi kot pri poslušalcih. Predvsem pa s takimi izdelki, moram reči,

da sem s posnetki zelo zadovoljen, lažje prodreš pri organizatorjih raznih festivalov po Evropi in v svetu.

Potem sem bil še v Rotterdamu s pianistom Anneguusom Teerthuisom igral na festivalu North Sea Jazz, v Nemčiji pa smo potem posneli še njegovo prvo ploščo. To leto si bom tudi jaz vzel nekoliko študijskega počinka, zagotovo pa bom šel že jeseni pogledat v New York, kakšna je tam jazzovska scena. Nekaj časa nameravam ostati kot svobodni glasbenik. V New Yorku je sicer ogromno glasbenikov, med katerimi imam tudi nekaj znancev, ki mi na začetku lahko pomagajo."

V maju oziroma juniju sta vsak s svojim zaključnim koncertom na najboljši možni način končala štiriletno šolanje na glasbenem konzervatoriju v Groningenu na Nizozemskem. Prejela sta namreč čisti desetki, kar se v

preteklosti menda ni dogajalo ravno pogosto ...

Kristijan: "Na jazzovskem oddelku Prins Claus Conservatory smo v dosedanjem zgodovini samo širje opravili z najvišjo oceno, od tega trije letos. Poleg naju s Kajo se je odlično izkazal še en pianist, Libanonec po rodu, ki med drugim igra tudi v mojem bandu."

Profesorji niso skrivali navdušenja ob vajinem muziciranju ... Kako je sploh videti en tak diplomski koncert?

Kristijan: "Pravzaprav ne gre za klasičen izpit, ampak je to približno enourni koncert, ki ga moraš v celoti pripraviti sam. Moj profesor me je pred njim celo opozoril, naj občinstvo pozdravim z dobrodošli na koncertu in ne z dobrodošli na mojem izpitu. K igranju lahko povabiš, kogar hočeš. Koncert pripravil sam, izbereš glasbenike, tonskega mojstra, luči ... Tudi pri programu tako rekč nimaš omejitev. Dobro

*Kristijan:
"Ampak na
srednji šoli so
bile še ene take
bolj zanikrne
stopnice in tam
gor v višjem
nadstropju
nekoliko bolj
sproščeni
ljudje in jazz
oddelek ..."*

POGOVOR

Snovanja

je le, če igraš skladbe iz različnih zvrsti in se tako kar najbolje predstaviš. Ampak, ko profesorji podajajo končno oceno, ne ocenjujejo samo koncerta, ampak tudi napredok, ki si ga dosegel v štirih letih šolanja, in je viden na koncertu. Od štirih profesorjev, ki so na koncu podali svoje ocene, so trije moji profesorji, dva redna in eden iz ZDA, ter nekdo, ki me sploh še ni slišal igrati."

Kaja: "Šola ti da na voljo dvorano, vse drugo organiziraš sam. Glede muzike si povsem svoboden, lahko igraš karkoli. Res pa to ne morejo biti neke "x skladbe", ki so všeč samo tebi, dobro je namreč igrati raznoliko, da pokažeš, kaj so te v šoli naučili."

Sta igrala vsak s svojo stalno zasedbo?

Kaja: "Ni nujno. Pri obeh je bila zasedba glasbenikov zelo pisana. Odvisno od skladbe, ki sva jo igrala. Študenti smo se v teh letih med seboj zelo dobro razumeli in vsak se je bil za svojega kolega pripravljen maksimalno potruditi, še posebej na končnem izpitu. Nama so tako prišli pomagat tudi kolegi iz klasičnega oddelka."

Kristijan: "Pokazati moraš, da imaš neki koncept, ki ga vseskozi suvereno držiš skupaj. V šestih skladbah sem imel recimo štiri različne pianiste. Svojo skladbo sem igral s kvartetom, duet s Kajo, v eni skladbi sem imel štiri violončela, ki so držali zgolj eno noto, spet drugič štiri horniste ..."

Kaja: "Jaz sem dve skladbi igrala s svojim kvartetom, v katerem igra tudi Kristijan pa tubist Goran Krmac iz Slovenije in kitarist George Dumitriu, ki prihaja iz Romunije. Ena skladba je vključevala vokal, ki ga je dodala pevka iz Turčije. Z njo smo sicer tudi že posneli ploščo, ki naj bi izšla novembra. Sledil je duet s Kristijanom, priredila pa sem tudi skladbo Jakoba Gallusa, v kateri so igrali tudi violončelisti ..."

Pri vas, Kristijan, je glasba v družini doma, mama Romana je uspešna pevka, oče Lojze pozavnist, skladatelj, aranžer, dirigent ... Najbrž imate glasbo že v genskem zapisu, medtem ko vi, Kaja, ne prihajate iz glasbene družine. Kako sta se odločila za študij na Nizozemskem in ne recimo v avstrijskem Gradcu ali Linzu, ki sta bliže in kjer je študiralo kar nekaj slovenskih jazzovskih glasbenikov? Ko sta odhajala na študij, sta bila tudi zasebno par ...

Kristijan: "Kaja je celo hotela študirati latinščino, pa

sem jo "spameroval", da se je odločila za klavir. Za šolo v Groningenu je izvedel moj oče, ki je pred leti na novoomeškem Jazznityju v komisiji za Jazzzon sedel skupaj s predstojnikom jazzovskega oddelka Jorisom Teepejem. S Kajo sva potem šla na informativni dan, kjer sem viden igrati svojega bodočega profesorja, in ko sva se kasneje še pogovarjala, sem vedel, da je to študij, ki si ga želim. Zakaj ne v Avstriji ... Ne vem, zdi se mi dobro, da sva bila malo dlje in nisva hodila domov na "govejo juhico", ampak sva se povsem posvetila študiju in glasbi. Hkrati pa je tam študentska scena zelo mednarodna, kar je zelo dobro."

Kaja, latinščina?

Kaja: "Ja. Že od nekdaj sem zaljubljena v latinščino in staro grščino. Vzposeeno s srednjo glasbeno šolo sem delala tudi Škofijsko gimnazijo. Ne, moji domači res niso glasbena družina in marsikaj, kar se je zgodilo na moji glasbeni poti, je nekakšno naključje. Dva meseca sem hodila v Glasbeno šolo v Kranju in kmalu ugotovila, da to ni zame. Potem sem obiskovala zasebno glasbeno šolo v Trbojah, kjer sva z učiteljico Diana preigravali tudi popevke, včeram sem res uživala. Po nekaj letih se ji je zdelo, da sem pripravljena za srednjo glasbeno šolo. Naredila sem sprejemne izpite in se vpisala na klasični oddelek. Tam sem ob neki starejši profesorici kmalu ugotovila, da ne bo šlo ..."

Kristijan: "Ampak na srednji šoli so bile še ene take bolj zanikrne stopnice in tam gor višjem nadstropju nekoliko bolj sproščeni ljudje in jazz oddelek ..."

Kaja: "Pisalo je jazz in zavabna glasba. Sem si rekla, o.k., to bomo poskusili. Spoznala sem ljudi, ki so že imeli nekaj pojma o jazzu, ki so mi prinesli plošče, da sem vedenja, kaj sem sploh prišla igrat ... Po končani srednji šoli je Kristijan predlagal, naj grem tudi jaz z njim študirat glasbo. Saj nisem točno vedela, latinščina ali glasba. Odločila sem se za slednjo, najbrž se mi je zdelo tudi fino iti študirat v tujino ... saj pravim, sama naključja."

Kristijan: "Tudi sam sem vseskozi mislil, da bom študiral violončelo, s katerim sem začel kot otrok. Zavedam se, da je bila to odlična podlaga za moj nadaljnji glasbeni razvoj. V tem je mogoče razlika med mano in drugimi bobnarji. Če se to, da sem bobne začel igrati kasneje, mogoče pozna pri tehniki, pa imam zaradi violončela prednost pri komponiranju."

Za bobne vas je navdušil stric Dominik, sicer trobentač?

Kristijan: "Ja. In potem sem jih enkrat dobil za rojstni dan. In potem se je začelo. Igral sem v kranjskem pihalnem orkestru, se učil pri Ratku Divjaku, na srednji šoli pri Alešu Rehli, zadnji dve leti pa je bil moj profesor Janez Gabrič, ki je bil ključen, da sem se kasneje odločil za študij bobnov."

Kaja: "Moji starši so bili po moje precej presenečeni, ko sem se odločila za študij klavirja v tujini. Nismo niti vedeli, koliko bo to stalo. Če ne bi šla s Kristijanom, ne vem, ali bi me pustili. Moja stara mama Zinka je rekla, tako dobre točke si imela na maturi, pa ja ne boš šla zdaj muziko študirat. No, zdaj mislim, da je kar zadovoljna z mano."

Se spomnita prvega dne, ko sta prišla v Groningen?

Kaja: "Se. Moj oče njuje je peljal gor s sposojenim kombijem, v katerem sva imela vse knjige, bobne, klavature, čelo, cedeje, kuharške knjige ..."

Kristijan: "Ko sva prišla tja, sva ugotovila, da sva preko interneta najela stanovanje, kjer je v trikrat tri metre veliko sobo kmaj šla postelja noter ... Po treh mesecih sva našla precej boljše stanovanje."

Pri osemnajstih letih, sama v belem svetu. Sta se v šoli lahko sporazumevala v angleščini?

Kaja: "Seveda, tam vsi govorijo angleško. Na srečo se ni bilo treba učiti flamskega jezika. Znava kakše tri besede."

Kristijan: "Dober dan, hvala lepa in nasvidenje ..."

In kakšno kletvico ...

Kristijan: "Got verdomen, ha, ha."

Zagotovo je bila prednost, da sta študirala skupaj, sicer vsak svoj instrument, ampak mnoge skladbe in izpite sta najbrž preigrala skupaj. Največ sta ste tudi družila s kolegi s šole ...

Kaja: "Mi smo tam gor vsi živelji samo za muziko. Na neki način je še vedno tako, tam sva se tega naučila. Sicer pa sva, lahko bi rekla, skupaj rasla gor že od srednje šole, veliko sva delala skupaj, igrala številne duete, pa tudi sestovala eden drugemu in mnogokrat bila prva poslušalca skladb, ki sva jih napisala."

Hkrati tudi drug drugemu igrata v vajinih zasedbah?

Kaja: "Kristijan me je malen vrgel iz svojega banda. Je dobil ameriška gosta ..., ha, ha. Trenutno je njegov pianist študentski kolega, sicer Libanonec. Mogoče moj stil

Kaja: "Sem si rekla, o. k., to bomo poskusili. Spoznala sem ljudi, ki so že imeli nekaj pojma o jazzu, ki so mi prinesli plošče, da sem vedela, kaj sem sploh prišla igrat ..."

igranja ne sodi toliko v glasbo, ki jo Kristijan dela sedaj. Jaz pa si trenutno še ne predstavljam, da bi koga drugega povabila za bobne, saj je prav Kristijan tisti, ki najbolj pozna mojo glasbo, hkrati pa je dobro, da je zasedba stalna."

Poleg tega, da sta oba mojstra svojih instrumentov, tudi komponirata ...

Kristijan: "Pri jazzu je skorajda nujno, da tudi sam pišeš."

Kaja: "Kristijan več piše za male zasedbe, jaz pa raje komponiram za orkestre.

Prva večja stvar, ki sem jo napisala, je Koncert za harmoniko in orkester v treh stavkih, osnovan na zgodbi Orfej in Evridika. Koncert je bil leta 2006 napisan za harmonikarja Janeza Dovča in Orkester Slovenske filharmonije. Sodelujem z Big bandom RTV, letos sem bila na Nizozemskem na delavnici za mlade aranžerje pri znamenitem Vinceu Mendozi in njegovem Metropole Orchestra je izvedel tudi mojo skladbo Creation."

Govorila sta že o prihodnjih načrtih ...

Kaja: "Tudi jaz septembra nameravam v New York, kjer naj bi bila tja do novega leta. Rada bi imela še nekaj lekcij z določenimi profesorji, ki jih zelo cenim. Potem se za duet dogovarjam s trobentačico iz Portugalske, podobne načrte imava s saksofonistom Juretom Puklom, aha, s kvartetom bomo imeli krajšo turnejo po Sloveniji ..."

je mlada človeka pri dvajsetih in nekaj umestno vprašati, kakšno prihodnost načrtujeta? Kje se vidita po naslednjih dvajsetih letih?

Kaja: "Odvisno, kaj narediš v tistih dvajsetih letih. Mislim opraviti še en "master degree" (magisterij), moje velike sanje pa so, da bi bila enkrat dirigentka. Spet se bo potrebno potruditi s klasiko ..."

Kristijan: "Jest bom pa režiser."

Filmski režiser?

Kristijan: "Ja. Film me že dolgo zanima. Sem tudi že posnel tri kratke filme. Upam, da si bom enkrat lahko privoščil bolj izobraziti na to temo in se bolj poglobil v področje režije."

Jazzovske prihodnosti v Sloveniji ni?

Kristijan: "V Sloveniji ni lahko preživeti kot jazz glasbenik. Big band RTV seveda zaposluje toliko in toliko glasbenikov, ampak kot jazzovski glasbenik se tam ne moreš ravno realizirati, saj orkester jazz igra v manj kot 50 odstotkov."

Kaja: "Jaz sebe bolj vidim kot profesorja na eni od priznanih univerz ali fakultet, kot pa pianista v orkestru. Če nadaljujem s pisanjem aranžmajev, je moč več zaslužiti, če pišeš za pevke, ne pa tisto, kar je tebi všeč. Če si profesor na kakšni dobrni univerzi, pa to zna biti prav fina služba. Tudi z učenci se učiš in ostajaš dejaven."

ESEJ

Snovanja

Tole pisanje je spodbudilo branje. Branje knjige, ki jo je napisala novinarka in pisateljica Naomi Klein in ji dala naslov Doktrina šoka. Na naslovniči je tudi trditev, da bi jo moral prebrati "vsak, ki želi razumeti, kako zares deluje ta svet" ...

Kako deluje ta svet?

MIHA NAGLIČ

Res, kako deluje ta svet? Gotovo se še spominjate nekaterih dogodkov in dohajanj iz novejše zgodovine tega sveta: državnega protiudara v Indoneziji (1965), s katerim je general Suharto odrnil predsednika Sukarna ("Huga Chaveza tistega časa"); državnega udara v Čilu (1973), ko je general Pinochet strmoglavlil demokratično izvoljenega socialističnega predsednika Allendeja; cele vrste vojaških udarov v Latinski Ameriki, s katerimi so z oblasti odstranili levo ali nacionalno usmerjene predsednike in vlade (Brazilija, Argentina ...); vojne za Falklande (1982), po kateri je želesna lady Margaret Thatcher naredila red tudi doma, ko je zlomila stavljajoče ruderje (1984-85); volilnih zmag Solidarnosti na Poljskem (1989) ter predsednika Nelsona Mandele in Afriškega nacionalnega konгрesa v Južnoafriški republiki (1994), po katerih sta se vladi odpovedali socialnim zahtevam iz svojih predvolil-

nih programov in uvedli kapitalizem v njegovi najtrši obliki; pokola na Trgu nebeskega miru v Pekingu (1989) in uvedbe kapitalizma v kitajski komunizem, s čimer je Kitajska postala "najbolj garaška delavnica vsega sveta"; Jelcinovega državnega udara v Moskvi (1993) in njegovega poziva partijskim mladcem ("tržni boljševiki", ki so postali "oligarhi"), naj oplenijo rusko državno gospodarstvo; azijske krize (finančnega zloma azijskih tigrov konec devetdesetih); razmaha kompleksa uničevalnega kapitalizma v ZDA (po 11. septembra 2001); uničevanja Iraka po invaziji v letu 2003; uvedbe kapitalistične škoterapije po cunamiju v Aziji (2004) in pustošenju orkana Katri na New Orleansu (2005) ...

In kaj imajo skupnega ti dogodki? Prav to bomo skušali pojasniti v nadaljevanju. Mene je najbolj prizadelo, ko sem izvedel, kaj se je primejilo 11. septembra. Pa ne leta 2001 v New Yorku; še bolj me je ganilo, ko sem izvedel, kaj se je tega dne v letu 1973 zgodilo v Santiago de Chile. Bili so otožni pozni poletni,

po vzdušju že jesenski dnevi; še bolj me je pretreslo zato, ker sem bil takrat še ves predan ideji, da bo enkrat ves svet zajela komunistična ideja, tista prava in ne takšna, kakršna je vladala pri nas in se mi je zdela premalo radicalna. Predsednik Allende je posebljal upanje Latinske Amerike, in ko so z odradnimi njega, se je moral to upanje spet skriti. Spomnjam se tudi predsednika Sukarna, ki je bil eden prvakov gibanja neuvrščenih in se je na njihovih srečanjih slikal skupaj s Titom. Sukarno sicer ni bil komunist, bil je nacionalist, v svojem vladanju se je opiral tudi na indonezijsko KP, ki je imela tri milijone članov. General Suharto je z državnim udarom preprečil komunistom, da pridejo na oblast in nato sprožil pravi genocid nad njimi. Še danes se ne ve, koliko so jih pobili, ocene so od pol do celega milijona. V pokolu so z vojsko sodelovali desničarske milice, v njih pa so prednjačili "religiozni študenti". Naomi Klein citira novinarja, ki je zapisal: "Z užitkom so poklicali svoje

pripadnike, si zataknili nožje in pištole za pas, optrali palice na rame in se odpravili opravljati naloge, ki so jo dolgo pričakovali." Neko drugo poročilo pa pravi, da so popotniki, ki so bili na vzhodni Javi, pripovedovali "o manjših rekah in potokih, kjer so struge dobesedno zamašene s trupli; ponekod je oviran rečni prevoz".

Pobijali so po "strelskih spiskih", ki jih je pripravila CIA, dopolnili pa domačini. Glavni namen likvidacije Sukarna in komunistov pa ni bil ideološki, bil je v tem, da onemogočijo nacionalizacijo velikih indonezijskih naravnih bogastev - baker, nikelj, les, guma in nafta - in omogočijo njih privatizacijo. Ker general Suharto ni imel pojma o ekonomiji, mu je na pomoč priskočila "berkeleyjska mafija". To so bili mladi indonezijski ekonomisti, ki so se izšolali na znameniti kalifornijski univerzi Berkeley. Naredili so mu program privatizacije in v dveh letih so se največje rudarske in energetske družbe na svetu polastile tako rekoč vsega. Osem let pozneje je v Čilu

podobno vlogo odigral general Pinochet, asistiral pa mu je ekonomska mafija, ki se je s podporo Fordove fundacije izšolala na univerzi v Chicago ("los Chicago Boys"). Ne v Indoneziji ne v Čilu ni šlo za spopad idej, komunistične in kapitalistične - kakor so mislili taki naivci kot jaz; šlo je za to, da se omogoči neoviran kapitalistični rop naravnih bogastev in izkorisčanje delovne sile prebivalcev teh dežel. Ironija zgodovine pa je poskrbela, da se je to dogajalo v imenu visokih idej svobodnega trga in politične demokracije, kakor sta jih predigala velika guruja neoliberalizma Hayek in Friedman.

In še en velik paradoks je v zgoraj navedenih dogajanjih: da ljudje niso hoteli zlepja sprejeti blagovesti svobodnega trga in zahodne demokracije; zato so morali njihovi "odrešeniki" najprej sprožiti krizo, jih prestaviti v stanje šoka in jim zgrda podeliti kapitalistični blagoslov. Friedman se je tega dobro zavedal in je zapisal: "Samo kriza - dejanska ali dozdevna - ustvari resnične spremembe. Ko kriza nastopi, je

Kaj so počeli moški med starimi Grki, kaj je bil njihov glavni poklic?

Vojna in priprava na vojno; kadar niso bili na vojnem pohodu, so se nanj pripravljali in hkrati uživali sadove prejšnjega.

Nobelovec Milton Friedman in predsednik Ronald Reagan (za njima Nancy), idejni in dejanski vodja neoliberalnega kapitalizma

ESEJ

Snovanja

delovanje odvisno od idej, ki ležijo naokoli. To je po mojem naša osnovna funkcija: razvijati alternative obstoječi politiki, jih ohranjati žive in dostopne, dokler politično nemogoče ne postane politično neizogibno." V začetku naštetim zgodovinskim dogodkom je skupna šokterapija, ki jo je predpisal Milton Friedman, izvajali pa so jo različni desničarski režimi ob podpori vlade ZDA, CIA, IMF, Svetovne banke in drugih "neoliberalističnih" ustanov.

"Tako deluje doktrina šoka: prvotna katastrofa - državni udar, teroristični napad, zlom trga, vojna, cunami, orkan - spravi celotno prebivalstvo v stanje kolektivnega šoka. Padanje bomb, izbruhi terorja, sunki vetra omehčajo celotno družbo, tako kakor tuleča glasba in udarci v mučilnih celicah omehčajo zapornike. Tako kakor terorizirani zapornik izda imena tovarišev in se odreče svoji veri, se tudi družba v šoku odreče stvarjem, ki bi jih drugače divje branila. Jamar Perry (ena od žrtev Katrine v New Orleansu) in drugi evakuiranci v zavetišču v Baton Rouge naj bi se odrekli socialnim stanovanjem in javnim šolam. Po cunamiju naj bi se rabiči na Šrilanki odpovedali dragocene obale in jo prepustili hodeljem. Iračani naj bi bili, če bi šlo vse po načrtu, v takem šoku in strahospoštovanju, da bi nadzor nad zalogami nafte ter državne družbe in svojo suverenost prepustili vojaškim oporiščem Združenih držav Amerike in zelenim območjem."

Tako doktrino šoka razloži Naomi Klein. "Ta knjiga spodbija osrednjo in najbolj cenjeno trditev v uradni zgodovini: da se je zmagovalje dereguliranega kapitalizma rodilo iz svobode, da neomejen svetovni trg stopa z roko v roki z demokracijo. Namesto tega bom pokazala, da to fundamentalistično obliko kapitalizma dosledno pomačajo vzpostavljati najbrutalnejše oblike prisile, ki jih prizadavajo kolektivnemu političnemu telesu, pa tudi brezstevilnim individualnim telekom. Zgodbo sodobnega svobodnega trga - bolje jo je mogoče razumeti kot vzpon korporativizma - so zapisali šoki." Ekonomista Friedman (po starših madžarskega rodu) in njegov mentor Friedrich Hayek (rojen Dunajčan), oba nobelovca, sta priporočala, naj se država ne vmešava v svobodno delovanje trga, naj ga ne regulira (laissez-faire), pa bo vse O. K. Država naj poskrbi za dosledno privatizacijo, vladno

deregulacijo in čim večje krčenje socialne porabe, potem pa naj se umakne in trg bo sam poskrbel, da bo šlo vse v red. V resnici pa so povsod po svetu, kjer so uveljavljali njune nauke, to počeli v izrednih razmerah.

Sicer pa je, če malo pomislimo, že od Iliade sem najbolj donosna gospodarska panoga plenjenje v izrednih razmerah. Ko sem v letih med indonezijskim in čilskim šokom kot gimnazijec bral Homerjevo Iliado, me je bolj očaralo to, kako ljudi že nejo njihove strasti in kako se bogovi vmešavajo v človeške reči. Na ekonomsko plat te človeške epopeje sem pomislil šele, ko sem videl ameriški film Troja (Troy, 2004). Kaj so počeli moški med starimi Grki, kaj je bil njihov glavni poklic? Vojna in priprava na vojno; kadar niso bili na vojnem pohodu, so se nanj pripravljali in hkrati uživali sadove prejšnjega. Homer nam poje, da je bil glavni namen njihovega obleganja Troje ponovno pridobitev lepe Helene, ki jo je Paris ugrabil Menelaju. To se lepo sliši, a je ravno tako malo res, kot če danes Američani trdijo, da so šli nad Irak zato, da bi osvobodili iraško ljudstvo izpod tiranije Sadama Huseina in ga osrečili s svojo demokracijo in evangelijem Miltona Friedman. V Iraku so zato, da na kraju samem čuvajo tretje največje najdišče nafte na svetu in jo črpajo po nizki ceni. General Jay Garner, prvi začasni civilni upravitelj Iraka, je to povedal povsem naravnost: "Po mojem bi morali zdaj na Irak gledati kot na svoje skladische za gorivo na Bližnjem vzhodu." Politiki pa to preprosto dejstvo ovijejo v zveneče fluskule o reševanju tega sveta pred orožjem za množično uničevanje in uvajanju svobodnega trga in demokracije v nesvobodni in nedemokratični deželi. Kakorkoli že: do julija 2006 je moralno umreti 655 tisoč Iračanov - ki ne bi umrli, če ne bi bilo Busheve invazije in okupacije.

Grki so torej šli nad Trojo predvsem zaradi plena, ki so ga tam naropali. Da je rimski imperij živel od osvajalnih vojn in plena, je splošno znano. Križarji so odhajali na svoje pohode s pobožno željo, da osvobodijo božji grob; a če ne bi bilo med poходom kaj pleniti, bi jim zmanjkalo motivacije že veliko pred Jeruzalemom. Dobro vemo tudi, kaj so počeli španski konkvistadorji ob osvajanju Amerik. Ropanje in poceni izkorisčanje je bilo temelj angleškega in francoskega kolonialnega imperija.

Za kaj gre v tej slavnih globalizacij, zdaj že dobro vemo: za to, da bi t. i. nerazviti svet še naprej poceni delal za razvitega. Nad tistega, ki se temu upre, pa pošteje vojsko ali poskrbiš, da njegova lastna vojska z državnim udarom zagotovi, da se plenilski interes tujih družb v tvoji deželi svobodno uveljavlji - kar je še bolj pverzno. Ko sta komunisti Deng in Jelcin dopustila oziroma spodbudila uvedbo kapitalizma v določajem državnem gospodarstvu, sta poskrbela vsaj za to, da so pri tem obogateli tudi domaći in ne le tuji plenilci. Na Kitajskem in v Rusiji so bili to mladi potomci starih partizanskih elit; Kitajci svojim pravijo "prinčki", Rusi "oligarhi". Pri nas smo svoje poimenovali tajkuni; ti so v primerjavi s tujimi vrstniki pravi pal-

dobili in sprejeli kapitalizem v njegovi bolj blagi, socialdemokratski obliki. Oziroma v tisti, ki jo je v ZDA svoj čas uvajal in zagovarjal Friedmanov antipod Keynes, intelektualni oče načrta New Deal in moderne socialne države. Po njegovem mora država posredovati (intervenirati) na trgu, kadar ta sam po sebi povzroča prevelike socialne razlike ali se celo zlomi. "Zlom trga 1929 je ustvaril prepričljivo soglasje, da je pristop laissez-faire propadel in da vlade morajo posredovati v gospodarstvu, da prerazporejajo bogastvo in regulirajo korporacije. V teh, za laissez-faire temnih časih, ko je Vzhod osvojil komunizem, Zahod sprejel socialno državo, na postkolonialnem jugu pa se je ukoreninil gospodarski nacionalizem, sta

mijo (Keynes je ni), so v svoji "čisti", knjižni obliki nadvse racionalni in povsem sprejemljivi. Če pa pomislimo, koliko ljudi je moralno umreti ali životariti v revščini povsod tam, kjer so njegove nauke uveljavili s šokterapijo, bi ga lahko označili tudi za ekonomskega zločinka, pobudnika in zagovornika ekonomskih genocidov. V zadnjem času je bilo moderno navajati pretresljivo visoke številke žrtev komunizma po vsem svetu. Pa poglejmo še, koliko je bilo žrtev (manj, a kljub temu veliko) tam, kjer so v imenu Friedmanove blagovesti uveljavljeni svobodni trgi. V Indoneziji so pobili več kot pol milijona komunistov. V Čilu je bilo ubitih ali pa je "izginilo" 3200 ljudi, vsaj osemdeset tisoč so jih zaprli, čež dvesto tisoč jih je iz države pobegnilo.

Salvador Allende, predsednik Čila, ki je moral svoj upor svetovnemu kapitalizmu plačati z življenjem.

čki, a še teh bi se najraje odkritjali. Slovenci smo bili vojaško vedno prešibki, da bi si blaginjo zagotavljali z osvajalnimi vojnami in plenom; svoj kruh smo si morali prislužiti s trdim delom in ne prenesemo, da bi kdo obogatel brez tega, le s špekulacijo in prevaro.

Ob branju te monumentalne knjige se človek vpraša, kako bi bilo danes v Sloveniji, če bi po osamosvojitvi tudi pri nas ravnali po Friedmanovih naukah. Peterletov poskus, da k nam povabi Jeffreyja Sachsa, arhitekta bolivijske, poljske in ruske privatizacije, je k sreči spodeltel. Mičo Mrkaić, veliki Friedmanov častilec (zanj je zapisal, da je "eden največjih genijev vseh časov, ekonomist, humanist in borec za svobodo"), pa se zadnje čase, od kar so bili nauki čikaške šole postavljeni na laž, komaj še kaj oglasi ... Slovenci smo imeli veliko srečo, da smo

Friedman in njegov mentor Friedrich Hayek potprežljivo varovala plamen čiste vizije kapitalizma, neomadeževanega s keynesianskimi poskusi, da bi kolektivno bogastvo usmerjali v vzpostavljanje pravičnejše družbe." V pismu generalu Pinochetu je Friedman leta 1975 zapisal: "Glavna napaka je, po mojem mnenju, verjeti, da je mogoče delati dobro z denarjem drugih ljudi." Z denarjem, ki mu država one-mogoči, da bi se stekal v žepe tajkunov in velikih korporacij - in nato s proračunsko porabo razdeli tistim, ki so ga najbolj potrebni. A na tem svetu nas je pač veliko takih, ne le komunistov, ki smo prepričani, da je mogoče in potrebno ravno to.

Spoznanja Miltona Friedmana, kakor jih je objavil v svojih spisih (Kapitalizem in svoboda, 1962) in predavanjih ter zanje leta 1976 prejel Nobelovo nagrado za ekono-

V času vladavine generalov (1976-83) je v Argentini izginalo trideset tisoč ljudi, mnoge so žive pometali iz letal v blatne vode Srebrne reke (Rio de la Plata). Ne ve se, koliko so jih pobili na Trgu nebeškega miru 4. junija 1989, ocene se močno razlikujejo: od dvesto do tri tisoč. Na Poljskem in v Rusiji več kot polovica državljanov živi pod pragom revščine. Število ruskega prebivalstva se dramatično zmanjšuje: vsako leto jih je sedemsto tisoč manj - po vsem, kar so morali preživeti po revoluciji in po Gorbačovu, očitno nimajo več volje rojevati otrok. V času ameriške okupacije je bilo ubitih že tricet milijona Iračanov ... Skratka: več kot milijon ljudi je moralno umreti zato, da bi se v njihovih deželah lahko uveljavilo načelo laissez-faire: pustite trgu in kapitalu, naj delujeta svobodno (v izrednih razmerah), pa bo vse dobro (za kapitaliste.)

Skratka:
več kot milijon ljudi je moralno umreti zato, da bi se v njihovih deželah lahko uveljavilo načelo laissez-faire: pustite trgu in kapitalu, naj delujeta svobodno (v izrednih razmerah), pa bo vse dobro (za kapitaliste.)

DEDIŠČINA

Snovanja

Izšla je tematsko obarvana številka Kronike, časopisa za slovensko krajevno zgodovino, posvečena biseru gorenjskega vzhoda - gradu Tuštanju pri Moravčah.

Grad Tuštanj - prebujajoči se biser v Moravški dolini

JASNA PALADIN

Tuštanj predstavlja enega redkih ohranjenih gradov, ki je še nasejen in ima originalno opremo. Poleg tega je relativno neznan, saj ga veliko ljudi še ne pozna. Največji pomen Tuštanja je že v tem, da sploh je, da se je ohranil do danes, in to ne le kot gola stavba, temveč tudi z vso svojo notranjo opremo. Usoda je Tuštanju očitno namenila posebno nalogu: ker je bila med drugo svetovno vojno in po njej delno ali v celoti uničena večina slovenskih gradov, grad Tuštanj kot "preživel" priča za vse tiste gradove, ki sami o sebi ne morejo več pričevati," je nekatera dejstva, ki so pritegnila pozornost stroke, opisal Miha Preinfalk, urednik Kronike, časopisa za slovensko krajevno zgodovino, ki izhaja že od leta 1953. Zadnjih pet let, odkar je urednik Preinfalk, so praktično vsako leto izdali tematsko obarvano številko in zadnja Kronika je že četrta, posvečena slovenskim gradovom - po Snežniku, Brdu pri Kranju in Strmolu na Gorenjskem.

"Tudi tokrat je glavna tema grad, njegova zgodovina, stavbni razvoj, notranja oprema ter okolica, zato je tudi ta številka zasnovana podobno kot prejšnje. Pa vendar se Tuštanj bistveno razlikuje od preostalih treh gradov. Grajska stavba z vsem inventar-

jem vred je še vedno v zasebnih rokah in ni protokolarni objekt, namenjen zgolj obiskovalcem in kulturnim prireditvam. V gradu dejansko že 150 let prebiva ista rodbina, kar je v slovenskem prostoru svojevrsten fenomen. Tudi sicer o Tuštanju doslej ni bilo napisanega prav veliko, ni bil še sistematično obdelan," opozarja urednik, zgodovinar po izobrazbi, ki se je doslej tudi sam največ ukvarjal z zgodovino plemstva na Slovenskem in slovensko grajsko zapatčino.

Sodelavce za strokovno obdelavo gradu Tuštanj je poiskal med zgodovinarji, umetnostnimi zgodovinarji, arhitekti, etnologi in drugimi strokovnjaki, ki so tematiko skušali predstaviti v kar najširšem obsegu, z vrsto slikovnega gradiva, ki stavbo skupaj s kapelo in okolico v vsej zgodovini približa širokemu krougu bralcev.

Strokovnjaki priznavajo, da je bilo raziskovanje zgodovine gradu Tuštanj prav posebno doživetje. "Zgodovinarji se namreč z arhivskim gradivom v današnjem času srečujemo zgolj v javnih arhivih. Tukaj pa smo imeli priložnost, da raziskujemo "in situ", se pravi v povsem avtentičnem okolju. In ob vsakem našem obisku se je našlo še več gradiva, ki se je skrivalo po različnih omarah in predalnikih in je dobesedno kar vrelo na planu. Včasih se mi je zdelo, kot da bi bil grad živ in nam skuša kar

Grad Tuštan se že vrsto let postopoma obnavlja pod budnim očesom konzervatorjev s kranjskega zavoda za varstvo kulturne dediščine.

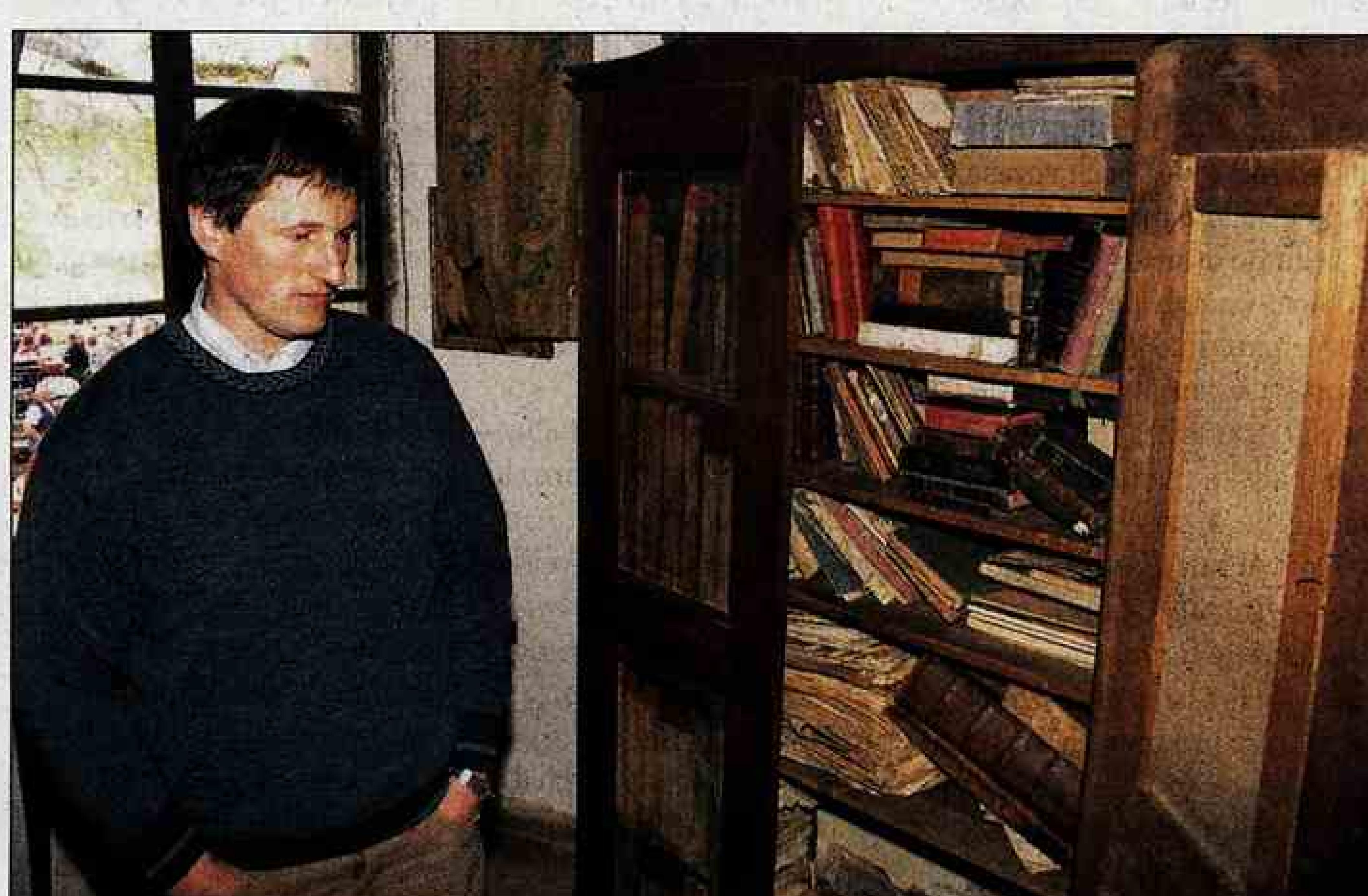
sam ponuditi vso svojo zgodovino, ki je bila do sedaj praktično povsem neznana," priznava Miha Preinfalk. Grajska notranja oprema je v določenih predelih gradu nesprenemljena zadnji dve stoletji, nekateri kosi pohištva pa sodijo še v čas prvih lastnikov, grofov Lichtenbergov, ki so grad zapustili že leta 1800. Neprecenljive vrednosti je tudi ohranjen grajski arhiv, katerega dokumenti segajo vse od 16. stoletja naprej, natančneje od leta 1547. Gre za edini v Sloveniji ohranjeni graščinski arhiv, ki je

do današnjih dni ostal v gradu samem in v lasti grajske družine. Po spletu okoliščin je grad Tuštanj namreč praktično nepoškodovan preživel politično motivirane požige in plenjenja med 2. svetovno vojno ter povojne razlastitve.

Grad Tuštanj so najbolj zaznamovale tri rodbine - Lichtenbergi, rodbina Scaria in Pirnat, ki so lastniki še danes. V raziskavi je bila posebna pozornost namenjena sami grajski stavbi in vsem arhitekturnim spremembam skozi zgodovino, grajski kapeli sv. Janeza Nepomuka in baročnim poslikavam v njej, vrtni ureditvi ob dvorcu ter bogati stanovanjski opremi. Zgodovinarji in drugi strokovnjaki so obdelali tudi ohranjene slike in grafike, ki so v grad prišle najverjetneje šele po letu 1800, steklo in keramika, pri čemer izstopa nekaj izvirnih okrasnih predmetov in namizne posode različnih zvrsti in kakovosti, pohištvo ter bogata grajska knjižnica, ki zajema predvsem literaturo v nemščini. Med knjigami je treba omeniti predvsem Valvazorjevo Topographio ducatus Carnioliae modernae iz leta 1679, ki je tudi najstarejši primerik v knjižnici.

Grad, ki je v svoji večstoletni zgodovini trikrat temeljito

"Ko vidimo, kaj v svojih nedrih skriva Tuštanj, ki ni sodil med največje in najpomembnejše gradove na Slovenskem, si lahko predstavljamo, kakšno neprecenljivo dediščino smo izgubili v vojnem in povojnem času."

Peter Pirnat z grajsko knjižnico

NAJDBA

Snovanja

Človek ima posebno dober občutek, kadar odkrije umetniško delo velikega umetnika, ki ga uradna umetnostna zgodovina še ne pozna. V letu, ko se spominjamo stoletnice rojstva slikarja Maksima Sedeja (1909-74), zapišimo, da je v njegovem rojstnem kraju še nekaj "neodkritih" del ...

Zgodnji Maksim Sedej

MIHA NAGLIČ

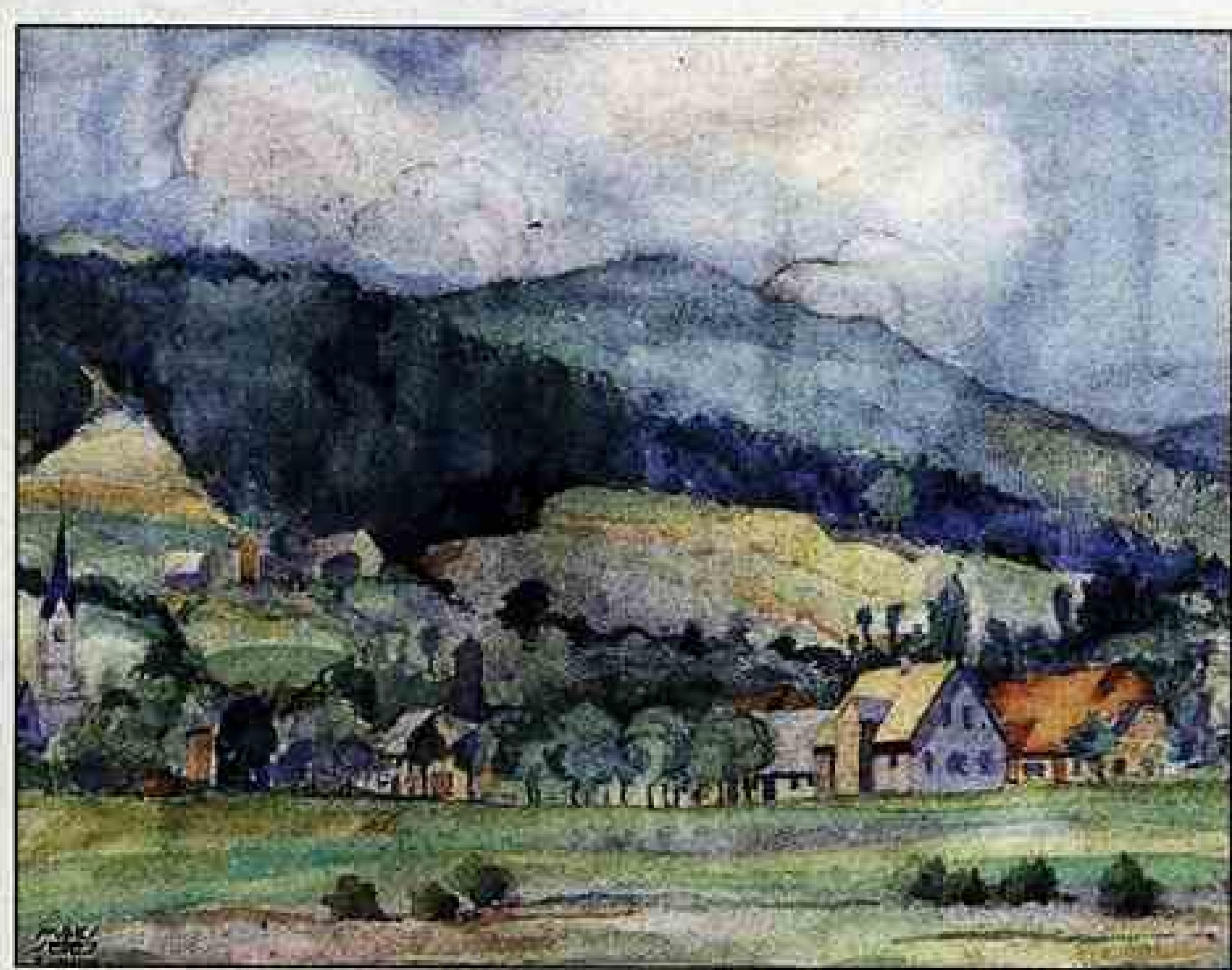
Doslej največja in najbolj temeljita razstava Sedejevih del je bila v letih 1994-95 v Moderni galeriji v Ljubljani. Takrat je izšla tudi monografija, v kateri so evidentirana vsa njegova dotedaj znana dela. Nekaj let po tistem pa sem na obisku pri Milanu Seljaku v Sovri pri Žireh "odkril" še štiri. Resnici na ljubo nimam pri tem nobenih zaslug, na slike me je opozoril gostitelj. Doma sem nato preveril, ali so tudi v monografiji, in videl, da jih ni! Gre za štiri slike, risbe in akvarele. Prva, največja in najbolj zgodnja je podoba umetnikove rojstne vasi Dobrčeve z datumom 7. VII. 1927; to pomeni, da jo je naslikal med počitnicami, kot 18-letni dijak Umetnoobrtne šole v Ljubljani, kjer sta bila njegova mentorja slikar France Kralj in kipar Alojz Repič. Druga je podoba matere z otrokom (1930). Na tretji je mladi umetnik s štafajjem v naravi, v ozadju domača vas, ki jo slika (brez datuma). In na četrти portret mladega moškega, najbrž slikarjev avtoportret (1931). Dela so torej nastala v času, ko je bil Maksim študent v Zagrebu (1928-32), vsaj eno pa že pred tem. Umetnik jih je podaril Ivanu Seljaku (Abrahtovemu Ajnžetu, ki je bil Miljanov stric), v zahvalo za njegovo denarno podporo pri študiju. Ajnže (brat duhovnika in skladatelja Koste) je namreč naddebudnemu študentu vsak mesec poslal nekaj denarja, o tem so pričali odrezki starih poštih nakaznic, zgorelih v požaru, ki je to hišo prizadel pred leti; Miljan se jih še dobro spominja.

Največja razstava Sedejevih del je bila v letih 1994-95 v Moderni galeriji v Ljubljani. Takrat je izšla monografija, v kateri so popisana vsa njegova dotedaj znana dela. Nekaj let po tistem sem na obisku pri Milanu Seljaku v Sovri pri Žireh "odkril" še štiri ...

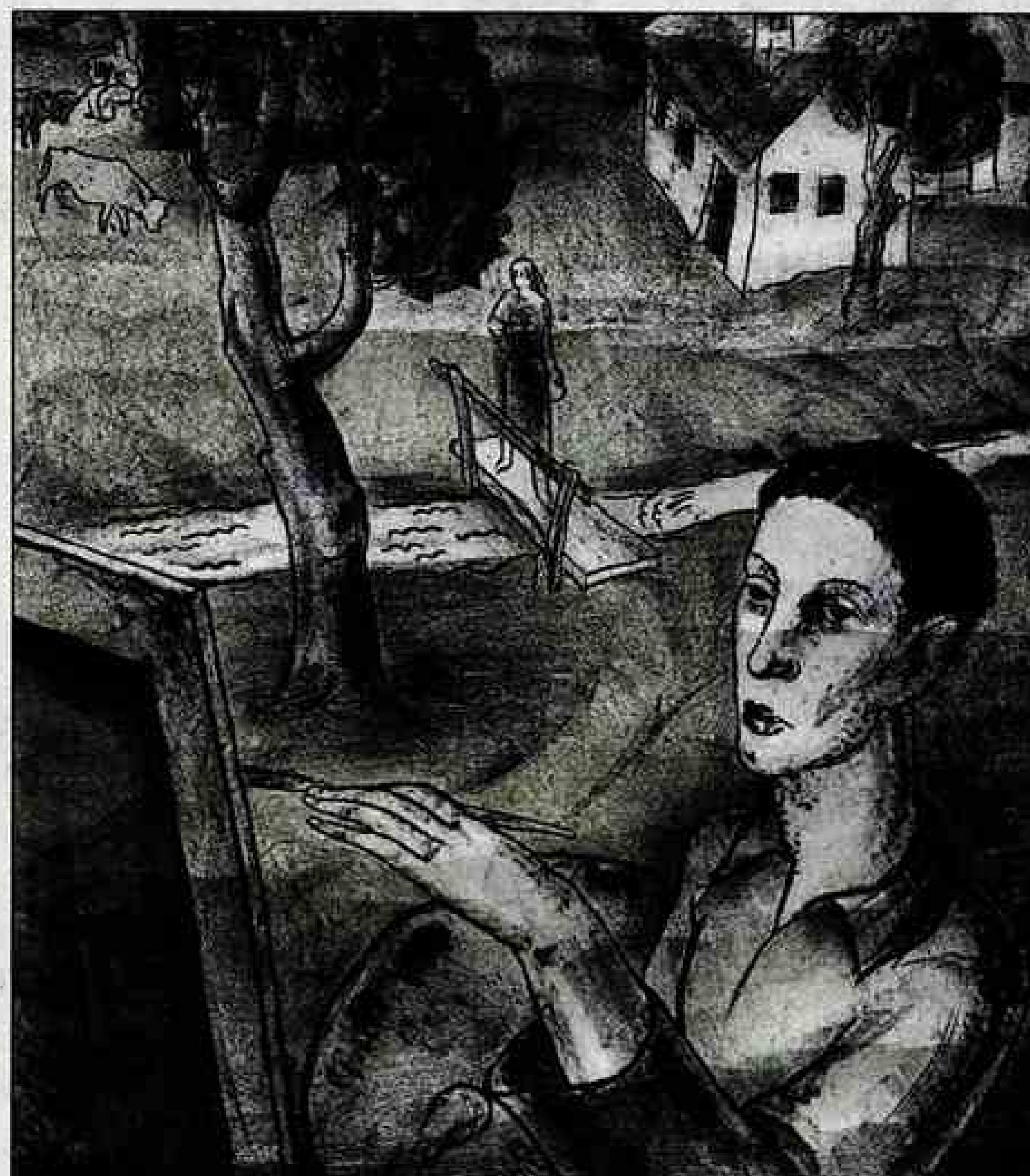
To je približno vse, kar vemo o navedenih delih in okoliščinah njihovega nastanka. Več o umetnikovem študiju in odnosu do rodnega kraja pa si lahko preberemo v "umišljenem" intervjuju, ki ga je s slikarjem naredil njegov rojak in častilec Lojze Gostiša, umetnostni zgodovinar. Tu izvemo, kako trdo so živelii nekateri slovenski študenti v Zagrebu, tudi takšni, ki so pozneje postali nacionalni prvaki v svojih disciplinah. "Vsesplošna mi-

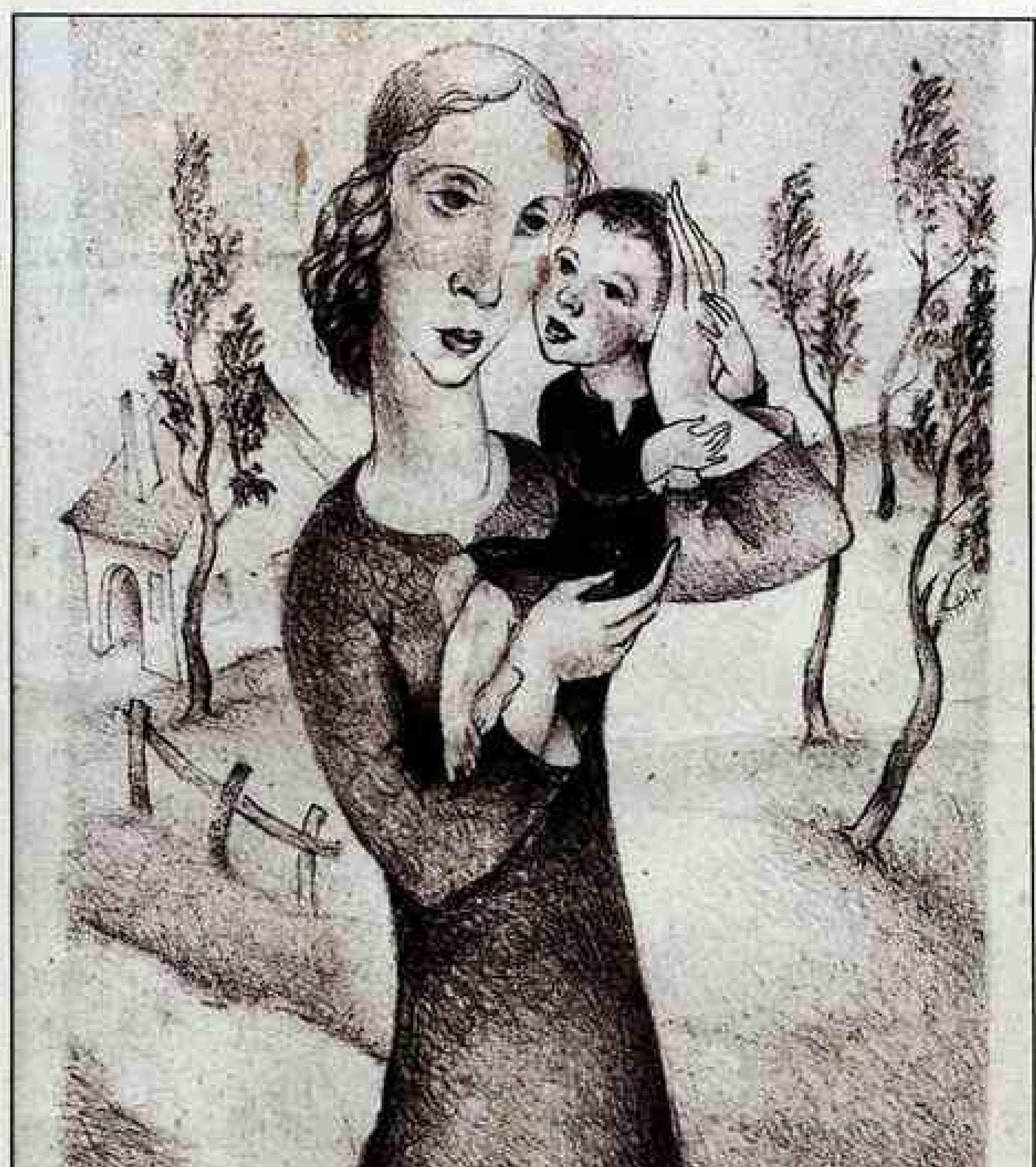
Maksim Sedej, Portret mladega moškega, najbrž avtorja samega / Fotoreprodukcia: Polona Mlakar Baldasín

Maksim Sedej, Dobrčevo, slikarjeva rojstna vas, 1927 / Fotoreprodukcia: Polona Mlakar Baldasín

Maksim Sedej, Mladi umetnik slika domačo vas, 1931 / Fotoreprodukcia: Polona Mlakar Baldasín

Maksim Sedej, Mati z otrokom, 1930

serija je v tvojem življenju nastopila v akademskih letih, v času, ko sta se s Frančiškom Smerdujem hranila na porti neke dobrodelne ustanove na Tuškancu in jedla iz pločevinastega krožnika in z žlico, priklenjeno na verigi." Tako Gostiša, nakar Sedej: "Imaš prav. To je bilo prvo leto študija v Zagrebu, ko smo s Frančiškom Smerdujem in Francetom Miheličem najeli skupno sobo na Mirogoju pri Ivanka Maslič. A se je moral France zaradi pripeljala z lepo Ivankino hčerjo po kratkem postopku izseliti." Gostiša: "Kakor vem, je dobil nekaj sobi podobnega na Ilici pod Gorjnjim gradom. Vem pa tudi, da ste kljub temu 'incidentu' ostali s Francetom v Zagrebu nerazdržljivi prijatelji." Sedej: "Res je. Večkrat sta se nam pridružila še France Ur-

šič in Zoran Didek. Skupaj smo tavali po mestu, menjah in 'podrumih', kjer so reklamirali 'fini ručak sa melšpajzom i bištek'; v mlekarni Horvatić, blizu Akademije, smo imeli Slovenci 'odprt račun', kjer smo se vsi po vrsti zadolževali ..." Gostiša: "In kjer ste po mojem prepričanju mnogi od vas še danes dolžniki ..."

V takšnih razmerah je prišlo našemu študentu v Zagrebu res prav, če je iz domačega kraja dobil kako nakazilo. Svoj odnos do Žirov pa naj bi Sedej v pogovoru z Gostišo povzel, kakor sledi. "Oh, Žiri! 'Prečuden kraj' bi rekel Cankar. Iz podzavesti se mi oglaša daljni spomin na čudovito krajino, na pridne, delovne ljudi, na hribovske kmetije, na čevljarje in klekljarice, na trpežne krampičarje, na klekljane čipke in

šverci. Doma sem rasel v kar se da skromnih razmerah. Oče je po vasi zbiral mleko in ga potem vozil v mlekarno. Zaslužil je premalo za spodbodno preživetje. Ko sem bil star dve leti, smo odšli v Vestfalijo in tam je oče služil kruh kot rudar v rudniku. Nobene blaginje torej, skromnost mi je bila, če že ne prijena, po sili priučena.

Vedno sem moral biti z malim zadovoljen. Ko smo se po štirih letih vrnili domov, se je oče zaposlil kot čevljarski pomočnik, mene pa je vpisal v žirovsko osemletno osnovno šolo. V teh letih sem se začel navduševati nad nebeško lepo krajino okoli sebe; vse pogosteje sem se zadrževal v okolici Krošljevega čebelnjaka, ogledoval poslikane skrije in slike na steklu. Nikakor se nisem mogel nagledati oltarjev ljubljanskega mo-

stra Jakoba Gabra v vaški cerkvi sv. Lenarta, v neposredni bližini našega doma. Oče me je vse bolj navajal k branju, k ljubezni do knjige, ki je v meni ostala vse življenje ..."

Umetnik je imel torej svoj rodnik kraj v lepem spominu, obiskal pa ga je po študentski letih le poredko. Zakaj, ne vem. Bil pa sem zraven, ko smo mu leta 1988 v parku pred Osnovno šolo Žiri postavili spomenik. Slikarja je upodobil kipar Jakov Brdar. Ob odkritju spomenika smo postavili tudi priložnostno razstavo Sedejevih najboljših del, ki jih je posodila Moderna galerija v Ljubljani. (Ker se ne bi zgodilo, če tega ne bi omogočil dr. Jure Mikuž, sedanji direktor te ustanove.) O ljubljanski razstavi ob stoletnici njegovega rojstva smo v Snovanjih že pisali, jeseni jo načrtujemo tudi v Žireh.

GALERIJA

Snovanja

Zoran Srdić Janežič, v osnovi kipar, sicer pa multimedijiški umetnik in oblikovalec lutk, zaposlen je v Lutkovnem gledališču Ljubljana, je s svojimi umetniškimi postavtvami že večkrat šokiral Kranj. Leta 2000 je v eni od izložb v starem delu mesta ležal v kadi in slikal akvarel, pred dvema letoma je v galeriji Izložba razstavil fotografije vecejev in pisoarjev in jim dodal človeške dlake, pobrane na tistih mestih ... Julija je v Mali galeriji Likovnega društva Kranj razstavljal na temo ...

Mediacija za KIP

ZORAN SRDIĆ JANEŽIČ, MULTIMEDIJSKI UMETNIK

IGOR KAVČIČ

KONCEPT. "Zasnova in koncept umetniške postavitev sta bila pre-vpraševanje medija. Kaj je kip? Za osnovno izhodišče sem vzel zgodbo Michelangela Buonarrotija, ki je rekel, da je kip tisto, kar izklešeš, zvališ po klancu navzdol, in kar na koncu ostane, je kip. S tem umetniku seveda ni narekoval zgolj recepta. Bolj kot to, gre za nekakšno moralko. Namač, kip mora zdržati valjenje po hribu, torej mora biti trajen in monumentalen. Jaz sem to logiko preobrnil. Kip ni nekaj trajnega, še posebej v sodobnem času ne. Kip je nekaj minljivega. Pri tem velja dodati, da vsako preobražanje logike lahko deluje šaljivo, zato je mogoče bila tudi ta razstava nekoliko humorna."

KIP. "Kip sestavlja beseda kip. To govorji o dobesednosti mojega načrta in na neki način kaže tudi na preprostost v primeru. Dobesednost koncepta namreč terja, da je izbrana beseda kip kot objekt. S tem ne obrača gledalčeve pozornosti na kaj drugega. Če bi naredil ribo in jo valil po hribu, bi še vedno rekli, kako fina je riba, ki se vali po hribu. Kot material sem uporabil jekleno pločevino, iz katere sem zvaril besedo kip. Potreboval sem namreč nekaj relativno velikega, kar bi lahko konkretno prikazalo učinek deformacije. Kovina pa tudi zato, ker je bil projekt od vsega začetka načrtovan, da bo razstavljen v Kranju. Kovina pa je tista, ki spominja na mesto, konkretneje na Globus in rjavenje.

En del razstave je print (rapid prototyping), izdelan s tehnologijo hitrih printov. Tretji del razstave so forme, sestavljene iz besede kip, ki sem jih zgnjetel iz kruha. Vzel sem sredico, jo zmočil z vodo in zgnjetel. Kruh mi je omogočal tako imenovani kiparski dotik, saj se je gnetel, kot glina. Na kruh sem po-

Kip KIP pred končno obdelavo

Na vrhu kanjona Kokre

Avtor med reševanjem "P"-ja, ki ga je odneslo po reki ...

tem poselil različne plesni. Gre za povezavo z osnovnim izhodiščem minljivosti."

AKCIJA. "Kip iz kovine je bil izdelan. Po iskanju primerne lokacije za valjenje kipa navzdol sem se s sodelavci pri akciji odločil za del na zunanjji strani mostu čez Kokro, od koder v reko pozimi stresajo sneg. Najprej smo preverili sicer z rastljenjem zaraščeno pobočje in poskrbeli, da ne bi bilo nikogar spodaj, potem smo zgoraj odvili kovinsko ograjo, na katero smo postavili posamezne črke kipa, "K", "I" in "P". Snemalec je spodaj na produ snemal, kako porivam črke čez rob in kako se te valijo navzdol. Črke sem metal dol eno za drugo, saj se je tako tudi podaljšal čas

performativnosti. "K" je lepo padel v globel, prav tako "I", "P", ki je imel največjo težo, pa je padel v vodo in ga je odneslo po reki. Skoraj mi je zastalo srce, stekel sem v kanjon, zabredel v vodo in "P" ujel nižje dol na oni strani mosta. Potem smo deformiran kip prenesli v galerijo. Dogodek minevanja oblike je bil uspešno posnet in je na razstavi bil predvajan v izložbi galerije, ter tako kot plakat vabil ljudi z ulice."

POSTAVITEV. "Galerijo sem vzel kot kvadrat in črke "K", "I" in "P" postavil v center prostora. Ob straneh so na stenah bile steklene posode s kipi, oblikovanimi iz kruha, na katerih so rasle plesni. V teh kipih je bilo

... in ob galerijski postaviti.

Foto: Igor Kavčič in arhiv avtorja

minevanje najbolj vidno. V začetku galerije je bila steklena posodica, tako imenovana petrijevka, v kateri je bil 3D print besede "kip".

PROVOKACIJA. "Vsekakor je bila umetniška postavitev *Mediacija za kip* provokacija. Že samo prevpraševanje medija je lahko provokativno. Da dejansko vzameš neko zgodbo, za katero je neumnost, da bi jo vzel kot navodilo, je provokativno. Provokacija je na en način razširjen pojmom kipa."

KAM? "Pločevina je trenutno pri meni v ateljeju, kruh smo vrgli proč. Projekt je zaključena celota, ponovitve najbrž ne bo. Nisem se še odločil, mislim pa, da kip ne bo preživel. Če bi ga ohranil, bi čez petdeset let naredili retrospektivo, kar pa se mi ne zdi več pomembno. Kip bom prej ali slej razrezal in uporabil za kaj drugega. Ostal bo dokument o razstavi."

Za umetniški projekt je Zoran Srdić Janežič porabil 15 kvadratnih metrov pločevine, 40 štruc kruha, več različnih plesni.

Brezposelnost se še povečuje

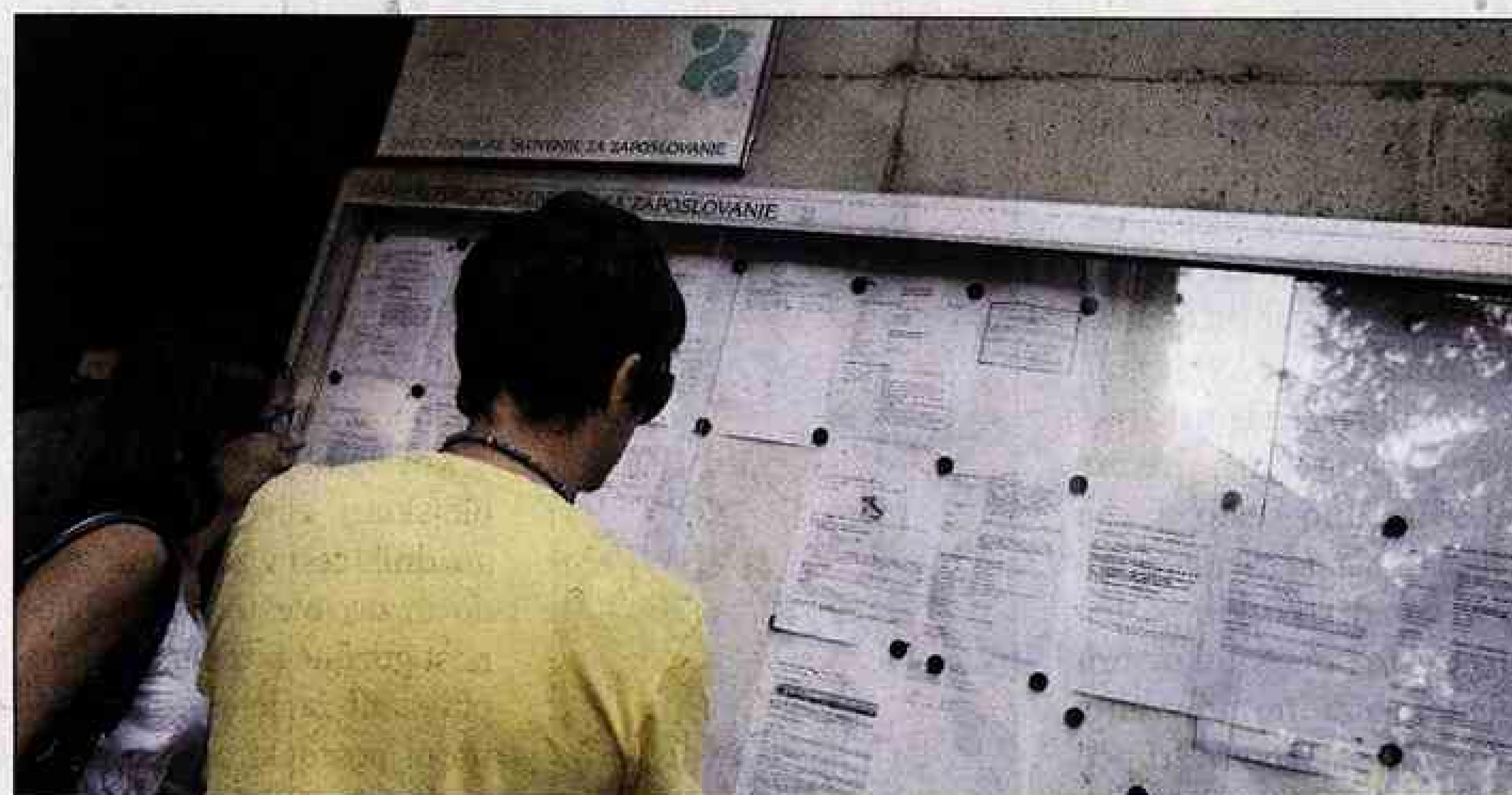
Klub vladnim ukrepom za preprečevanje rasti brezposelnih, ta še vedno raste. Vlada subvencionira nadomestilo za čakanje na delo dobrejih 500 Gorenjev.

Boštjan BOGATAJ

Kranj - Konec julija je bilo na Gorenjskem (območje Območne službe Kranj, Zavoda RS za zaposlovanje) registriranih 6.620 brezposelnih oseb, kar je v primerjavi z mesecem prej za 3,4 odstotka več oseb, v primerjavi z julijem 2008 pa kar za 77,3 odstotka. Julija se je v evidenco brezposelnih na novo prijavilo 905 oseb, največ iz (Urada za delo) Kranja - 312 oseb in Škofje Loke - 221 oseb, še najmanj pa jih je brez dela ostalo v Tržiču. V Sloveniji je danes skoraj 89.000 brezposelnih.

Julija zaposlitev za 413 Gorenjev

Večina, to je 350 oseb, se je na zavod prijavila zaradi prenehanja pogodbe o zaposlitvi za določen čas, 201 oseba je izgubila zaposlitev zaradi poslovnih razlogov, 136 oseb zaradi stičaja, 53 je bilo mladih iskalcev prve zaposlitve. Med prijavljenimi jih je skoraj tretjina brez izobrazbe, dobra četrtnina ima tretjo, četrto ali peto stopnjo izobrazbe, skoraj 13 odstotkov pa visoko stopnjo izobrazbe. Po drugi strani se je prejšnji meseč iz evidence brezposelnih odjavilo 683 oseb, od tega jih je 413 dobilo delo (76 se jih je samozaposlilo), delodajalci pa so sicer prijavili 1.021 prostih delovnih mest. Dobrih 80 odstotkov se jih je

Konec julija je bilo na Gorenjskem dobrih šest tisoč brezposelnih, kljub gospodarski krizi pa je zaposlitev dobilo čez 400 Gorenjev. / Foto: Gorazd Kavčič

nanašalo na zaposlitev za določen čas.

Največ bi jih zaradi prihajajočega šolskega leta dobilo zaposlitev v dejavnosti izobraževanje, že več mesecev pa se kažejo prosta delovna mesta v predelovalnih dejavnostih, gostinstvu, trgovini in gradbeništvu. Glede na stopnjo izobrazbe je bilo prijavljenih največ prostih delovnih mest za delavce brez izobrazbe in delavce s tretjo in četrtjo stopnjo izobrazbe. Zaradi razkoraka med povpraševanjem in ponudbo je Območna služba Kranj letos do julija izdala 1.946 delovnih dovoljenj ali le 0,4 odstotka manj kot v enakem obdobju lani. Od avgusta naprej vse vrste delovnih dovoljenj izdaja centralna služba Zavoda RS za zaposlovanje v Ljubljani.

Subvencioniranje nadomestila v 110 podjetjih

Zavod RS za zaposlovanje je do včeraj sklenila (in objavila na internetu) pogodbe za subvencioniranje nadomestila plač s sto desetimi slovenskimi podjetji. Prva izplačila 50-odstotnih subvencij nadomestila bodo izvedli v teh dneh, med njimi tudi nekaterim gorenjskim podjetjem.

V zelo nepreglednem seznamu smo našli podjetje Trival Elektroizolacije iz Kamnika (v ukrep so vključili 15 zaposlenih), Steeltrans z Jesenic (1), Sim šport servis iz Kranja (1), CSS-IP iz Škofje Loke (19), Mapro iz Žirov (3), Iskra vzdrževanje iz Kranja (18), Lip Bled (152) in Lip

Bled invalidsko podjetje (25), TCG Unitech Lth iz Škofje Loke (150), Lip opažne plošče Bohinj (100) in podjetje Kopt z Bleda (22). Doslej je enajst gorenjskih podjetij prejelo potrjene pogodbe za subvencioniranje nadomestil za skupno 506 delavcev, zagotovo pa je veliko več gorenjskih podjetij napovedovalo vključitev v ukrep subvencij nadomestil čakanja na delo. Razlogi, da jih ni na seznamu, so zelo različni, od tega, da pogodbe še niso podpisane (na seznamu ni Hidrie Perles, čeprav so nam že pred mesecem zagotovili, da so vlogo oddali), pa tudi do bolj razveseljivega - tik po uvedbi ukrepa se je število naročil za (vsaj) poletna meseca zelo povečalo (Acroni).

Pohod na nemški in italijanski trg

Jelovica prevzema kupce nizkoenergijskih varčnih hiš v Nemčiji in navdušuje italijanske kupce.

Boštjan BOGATAJ

Škofja Loka - Jelovica je lansko poslovno leto zaključila s skoraj 700 tisoč evri dobička, skupščina pa je tretjino leta namenila izplačilom dividend. Lastniki so na delnicu prejeli 0,175 evra oziroma skupaj približno 250 tisoč evrov. Kot kaže, si bodo lastniki kljub gospodarski krizi tudi prihodnje leto meli roke, saj Jelovica z energetsko varčnimi hišami vse bolj osvaja tudi zahtevne trge.

Pred časom smo že poročali, da so začeli z dobavo prvihi hiš za nemške kupce, ki so sprva montažne hiše naročili pri nemškem proizvajalcu Kampa. To podjetje je zašlo v težave in razglasilo stičaj, na njihovo mesto pa vstopa škofjeloška Jelovica.

Gregor Benčina, Jelovica

Podjetje Kampa je letno izdelalo približno tisoč hiš, ki so jih tržili v večino evropskih

držav, Jelovica pa je na nemškem trgu na leto prodala okoli 50 hiš (skupaj na vse trge nekaj čez 200). V Škofji Loki ocenjujejo, da bodo še letos uspeli dobaviti prek (dodateh) 20 objektov za 'kampine' kupce, še več si obetajo v prihodnjem letu.

Jelovica, ki hiše izdeluje v podjetju Jelovica Hiše v Preddvoru, pa je vse bolj prisotna tudi v Italiji, kjer so pred dnevi postavili že stoto. Pred več kot desetletjem so sodelovali pri popotresnih obnovah v severni Italiji, intenzivneje pa so prisotni v zadnjih letih, ko so se naročila iz leta v leto podvojila. "Italija je zagotovo zanimiv trg tudi za Jelovico, saj na severnem - hladnejšem alpskem delu lahko izpostavimo energetsko varčnost hiš, v osred-

njem - potresno aktivnem delu pa nam prednosti prinašajo lastnosti potresno varnega objekta," pravi Gregor Benčina, predsednik upravnega odbora skupine Jelovica, in dodaja, da o velikem zaupanju tujih kupcev do njihovih hiš pričajo tudi precej višje povprečne vrednosti hiš kot na domačem trgu.

V Jelovici so se kljub razgibani arhitekturi, ki jo srečujemo v Italiji, s svojo tehnologijo znali prilagoditi zahtevam kupca in poiskati prave rešitve, za zahtevane razgibane tlorise, več vrst strešin na isti hiši, številne nadstreške, stebrišča, balkone in velike terase. Jelovica Hiše na leto izdela okoli 250 hiš, večino jih izvozijo, še vedno pa so najbolj prepoznavni po proizvodnji lesenihi oken.

Septembra prva posojila z državnim jamstvom

Jamstvena shema za prebivalstvo bo v praksi zaživelja sredi septembra.

Cvetko ZAPLOTNIK

Kranj - Vlada je prejšnji teden na dopisni seji sprejela uredbo o izvajanju zakona o jamstveni shemi za prebivalstvo, ki določa, na kakšen način upravičenci do posojil z jamstvom države dokazujejo izpolnjevanje pogojev za pridobitev posojil, kakšno dokumentacijo morajo predložiti banki, pri kateri zaprosijo za posojilo, kakšen je postopek izdajanja jamstev, kakšna so pooblastila SID banke, kako poteka izterjava v primeru unovčenja jamstva ... SID banka bo na podlagi uredbe začela s postopki avkcije za banke, jamstvena shema pa naj bi v praksi predvidoma zaživelja v sredini septembra.

Z izvajanjem jamstvene sheme naj bi olajšali dostop do posojila ljudem, ki jih je gospodarska in finančna kriza najbolj prizadela. Država bo za posojila zaposlenim za določen čas in za mlade družine namenila 300 milijonov evrov jamstev in za posojila ljudem, ki so po 1. oktobru

lani zaradi stičaja ali prisilne poravnave v podjetju izgubili zaposlitev, 50 milijonov evrov. Zaposlenim za določen čas in mladim družinam bo za posojila jamčila 50-odstotno, brezposelnim pa 100-odstotno. Upravičenci do posojila z jamstvom države bodo lahko pridobili posojilo pod približno enakimi pogoji kot ostali posojiljemalcii, vendar pa bodo lahko unovčili jamstvo države, če posojila zradi finančne stiske ne bodo več mogli odplačevati. V takšnih primerih jim bo država na njihovo prošnjo lahko odložila plačilo posojila za čas, ko jim bodo finančne razmere spet omogočale odplačevanje. Izterjava unovčenega jamstva bo potekala tako, da bo poslovna banka svoje jamstvo unovčila pri SID banki, ta pa bo dolžniku poslala zahtevek za plačilo zneska unovčenega jamstva. Če dolžnik zahtevku ne bo ugovarjal, bo izterjava potekala preko davčne uprave, posojiljemalcu pa bo lahko dal prošnjo za odlog plačila posojila.

Probanka z 2,2 milijona evrov čistega dobička

Cvetko ZAPLOTNIK

Kranj - Banke v Sloveniji so v letošnjem prvem polletju močno občutile posledice globalne gospodarske in finančne krize. Bilančno vsoto so sicer povečale za tri odstotke, vendar je bil bruto dobiček kar za 46 odstotkov manjši kot v primerljivem lanskem obdobju. Kar pet najst bank je imelo slabše rezultate kot lani, oslabitev in rezervacije pa so glede na lanski junij povečale 4,2-kratno.

Tudi polletni rezultati poslovanja Probanke odražajo težke razmere v širšem okolju. Banka je v letošnjem prvem polletju z 2,55-odstotnim tržnim deležem ohranila svoj tržni položaj in zasedla dvanajsto mesto med slovenskimi bankami. Bilančno vsoto je povečala za pet odstotkov

KRANJ

Banki prodali zasežene delnice

Družba Infond Holding je v četrtek od Nove ljubljanske banke in od Gorenjske banke prejela obvestilo, da sta banki v postopku unovčenja zavarovanji na podlagi zapadlih posojilnih pogodb prodali delnice Mercatorja in Pivovarne Laško. Nova ljubljanska banka je 5. avgusta prodala 404.832 delnic Mercatorja in 2.056.738 delnic Pivovarne Laško, Gorenjska banka pa 10. avgusta 142.920 delnic Mercatorja in 542.448 delnic Pivovarne Laško. C. Z.

Posojila za kmetijstvo

Slovenski regionalni razvojni sklad je objavil javne razpise za posojila v kmetijstvu in podjetništvu.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj - Kmetije, kmetijska podjetja in samostojni podjetniki se na podlagi prvega razpisa lahko potegujejo za 1,5 milijona evrov posojil za gradnjo in obnovo hlevov, nakup opreme, materiala in strojev, posodabljanje kmetijskih spodarstev ter za urejanje pašnikov, kmetijskih zemljišč in dostopov. Zadnji rok za oddajo vloge je 11. september. Obrestna mera je trimesečni Euribor + od 0,25 do 0,35 odstotka, doba vračanja posojila je do petnajst let. Drugi razpis je namenjen mikro, malim, srednjim velikim in velikim podjetjem (z manj kot 750 zaposlenimi ali manj kot 200 milijonov evrov prometa), ki se ukvarjajo s predelavo kmetijskih pridelkov in trženjem izdelkov. Za posojila, ki bi jih

namenila za gradnjo ali nakup objektov, nakup strojev in opreme, nabavo osnovnih sredstev in še za nekatere druge naložbe, je na skladu na voljo poldruži milijon evrov posojil z obrestno mero trimesečni Euribor + od 0,90 do 1,65 odstotka in z odpalčilno dobo največ dvanajst let. Rok za oddajo prijav je 9. september. Tretji razpis je namenjen velikim, srednjim velikim, malim in mikro podjetjem, samostojnim podjetnikom, obrtnikom, zadrugam in združnim zvezam, za posojila za nove naložbe jim je na razpolago 11,1 milijona evrov posojil z obrestno mero trimesečni Euribor + od 0,90 do 1,65 odstotka in dobo vračanja do dvanajst let. Prvi rok za oddajo prijav je 7. september, drugi 15. oktober in tretji 30. november.

KRANJ

Podpore društvom in strokovnim prireditvam

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je objavilo tri javne razpise za dodelitev finančne pomoči. Za podporo strokovnim prireditvam in za delovanje združenj, ki povezujejo društva podeželske mladine, podeželskih žensk in sindikat kmetov, je na voljo 90 tisoč evrov nepovratnih sredstev. Za delovanje zvez, združenj in društev, povezanih s kmetijstvom, ki pomagajo pri izvajanjju strokovnih prireditv, obveščanju in usposabljanju podeželskega prebivalstva na področju predelave in trženja, je na razpolago 101 tisoč evrov, enak znesek pa tudi za podporo strokovnim prireditvam in združevanju na področju osnovne kmetijske pridelave. Agencija za kmetijske trge in razvoj podeželja bo vloge sprejemala do vključno 31. avgusta. C. Z.

Dve novi gozdni cesti

V gozdovih nad Gozd Martuljkom so prejšnji teden dokončali sedemsto metrov dolg odsek gozdne ceste, v gradnji pa je še 1,4 kilometra dolg odsek ceste na Jelovici.

CVETO ZAPLOTNIK

Bled - Kot je povedal Bojan Bajželj, vodja odseka za gozdno tehniko v blejski območni enoti Zavoda za gozdove Slovenije, so na območju Šantica nad Gozd Martuljkom približno sedemsto metrov nekdanje vlake preuredili v gozdno cesto, ki bo olajšala gospodarjenje predvsem v nadškofijskih gozdovih. Cesta so s strokovnim ogledom uradno prevzeli v sredo. Za naložbo so tri petine denarja zagotovili v okviru programa razvoja podež-

Bojan Bajželj / Foto: Cveto Zaplotnik

lja za obdobje 2007-2013. Druga cesta je še v gradnji, poteka po državnem gozdu Ojstrica na Martinčku na Jelovici in je dolga 1,4 kilometra, investitor je sklad kmetijskih zemljišč in gozdrov. Z deli so začeli julija, končali bodo jeseni.

Kot so ob tem povedali v blejskem zavodu, gradnjo gozdnih cest v zasebnih gozdovih zelo otežuje razdrobljenost gozdne posesti in s tem povezani zapleteni in dolgotrajni postopki pridobivanja soglasij oz. dovoljenj. Z gradnjo na načrtovani trasi ceste

se morajo strinjati vsi lastniki gozdrov, to je treba zavesti tudi v zemljiski knjigo, tu pa pogosto nastanejo problemi, ker dedni postopki niso končani, lastniki živijo (neznano kje) v tujini in podobno. Značilen primer je gradnja gozdne ceste s Kupljenika do platoja Jelovice, ki bi "odprla" del gozdrov na pobočju Jelovice in skrajšala pot s Kupljenika na Jelovico s 35 na pet kilometrov. Lastniki gozdrov se za gradnjo že nekaj časa prizadevajo, med drugim so za ponostavitev postopka ustavili tudi društvo.

Kmečke žene na Mariborskem Pohorju

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj - V Društvu kmečkih žena Kranj vsako poletje pripravijo dvodnevni planinski izlet. Letošnjega, že osemnajstega po vrsti, se je udeležilo triintrideset kmečkih žena (in tudi nekaj moških), njihov cilj je bilo Mariborsko Pohorje. Predsednica društva Majda Urbanc je skrbela za organizacijske zadeve, vođnik Franček jim je razkazal nekatere pohorske zanimivosti, veliko so tudi hodile - prvi dan pet ur, drugi dan šest. V

Andrejevem domu, kjer so prespale, jih je nepričakovano obiskal predvorski župan Miran Zadnikar in vsa-

ki namenil skromno darilce. Kam bodo šle kmečke žene na planinski izlet prihodnje leto, še ni znano, že

v petek pa so se srečale pri dveh udeležencih izleta, Jožici in Francu na Sv. Lenartu pod Krvavcem.

Meštar

CVETO ZAPLOTNIK

Cene kmetijskih pridelkov

Po podatkih statističnega urada so bile v drugem letosnjem četrletju cene kmetijskih pridelkov pri pridelovalcih za 14 odstotkov nižje kot v enakem lanskem obdobju, pri tem pa so se cene rastlinskih pridelkov znižale za 17,3 odstotka in cene živali in živalskih "pridelkov" za 12,2 odstotka. Med rastlinskimi pridelki so se najbolj znižale cene industrijskih rastlin, znižale so se tudi cene žit, krmnih rastlin in sadja, cene v preostalih skupinah pa so bile v povprečju višje. Cene živali za zakol so se v povprečju znižale predvsem zaradi nižjih cen prašičev in perutnine, cene živalskih "pridelkov" pa zaradi nižje cene mleka. Cene industrijskih rastlin so se v enem letu znižale za 78,7 odstotka, žita za 44 odstotkov, krmnih rastlin za 15,5 odstotka, sadja za 36,5

odstotka, živalskih "pridelkov" za 20,9 odstotka, cvetja, okrasnih rastlin in sadik za 5 odstotkov, živali za zakol pa za 3,3 odstotka. Krompir (vključno s semenom) se je podražil za 4,6 odstotka.

Cene reproduksijskega materiala

Cene izdelkov in storitev za tekočo porabo in za naložbe v kmetijstvu so bile v letosnjem drugem četrletju za 0,6 odstotka nižje kot v prvem četrletju in za 5,5 odstotka nižje kot v lanskem drugem četrletju. Cena energije in maziv se je v primerjavi z lanskim drugim četrletjem znižala za 23,2 odstotka, krmil za 20,2 odstotka ter gnojil in sredstev za izboljšavo tal za 6,3 odstotka. Semena in sadike so se v enem letu podražila za 5,6 odstotka, sredstva za varstvo rastlin za 5,4 odstotka, veterinarske storitve pa za tri odstotke.

ALPE

Kot jih vidijo ptice

ŽE IZŠLA!

MONOGRAFIJA

- Format: 27 x 37 cm
- Št. strani: 512
- Matevž Lenarčič** je v treh letih posnel 100 000 novih fotografij Alp iz zraka
- Besedilo so napisali Janez Bizjak in 15 vrhunskih strokovnjakov
- Monografija je izšla v slovenskem in angleškem jeziku in si jo lahko ogledate v našem uredništvu.

www.panalp.net

Gorenjski Glas

ALPE – kot jih vidijo ptice je **mednarodni projekt**, s katerim predstavljamo celotno verigo Alp, kot izjemen in enkraten geološki, geografski, biotski, kulturni ter gospodarski prostor. Projekt pokriva celotne Alpe in zajema države: **Monako, Francijo, Italijo, Švico, Liechtenstein, Nemčijo, Avstrijo in Slovenijo**.

Redna cena knjige: **49,90 EUR**
Cena za naročnike Gorenjskega glasa (-10 %): **44,91 EUR** + poština

Poklicite: **04/201 42 41** (vsak dan od 8. do 19. ure, v petek do 16. ure)
Pišite: **naročnine@g-glas.si** ali na Gorenjski glas, Bleiweisova cesta 4, Kranj.

Znižajmo holesterol z jajčevci

Če sodite med ljubitelje jajčevcev, ste na dobi poti, da se zavarujete pred kopičenjem slabega holesterola, zmanjšate škodljive posledice mastne hrane in tveganje za nastanek ateroskleroze.

PAVLA KLINER

Vijolični, beli, rumeni

Jajčevec (Solanum melongena) izvira iz tropske vzhodne Indije, kjer so jih že v davnih časih cenili kot odlično začimbo. V Evropo so jih šele v 17. stoletju prinesli Portugalci. Od jajčevcev pri nas najbolj dobro poznamo tiste z lesketajočimi se, temno vijoličnimi plodovi. Obstajajo pa tudi vrste, ki imajo rumene ali bele barve plodov. Kar se oblike tiče, so najpogosteji jajčevci jajčaste, hruškaste in podolgovačne oblike.

V prvi vrsti je slastna vrtnina

Če se vaš vrt še ne ponaša z gladkimi, svetlečimi se vijoličnimi lepotci, ki naj bi bili botanično sicer sadje, v praksi pa zelenjava, se bo prav kmalu. Morda še ne v avgustu, pa nič zato. Z veseljem bomo na to okusno vrtnino, ki premore zdravilne učinke, počakali do septembra in jo takrat pripravljali na vse načine. Jajčevec, ki mu pogovorno pravimo tudi melancana ali melancan, je odličen, naj si ga dušimo, pečemo, cvremo. Ste že poskusili vloženega? Dušen je lahko samostojna jed ali ga kombiniramo z bučkami, papriko, paradižnikom. Meso jajčevca je rumenozelene barve, kompaktno in krhko, obdano s čvrsto kožico, ko pa ga opečemo ali skuhamo, dobimo mehko in sluzasto zmes. Okusno jed dobimo, če jajčevce narežemo na tanke re-

Sezona jajčevcev je na vrhuncu

zine, nasoljene pustimo pol ure, da izteče sok (izgubijo tudi grenkobo in kovinski priokus), nato jih popečemo na žaru ali v pečici. Če jim na koncu pridamo kakšno kapljico oljnega olja in dodamo še nekaj seseklanega česna, se lahko nadejamo nebeških kulinaričnih užitkov.

Namesto mesa

V zdravi prehrani ga vse bolj uporabljamo kot nadomestek za meso in kot hrano z nizko vsebnostjo maščob. Jajčevec se lahko pohvali z visoko vsebnostjo železa, kalija, natrija in fosforja, malo manj pa z vsebnostjo vitaminov. Vsebuje le vitamine C, B₁, B₂, B₉ oziroma folno kislino in karoten. Od učinkov so najpomembnejši tanini in eterična olja.

Varujejo pred holesterolom

Antocian nasuvin, ki je odgovoren za vijolično barvo, slovi kot izjemno učinkovit antioksidant - preprečuje nastajanje prostih radikalov, ščiti celične membrane pred poškodbami in pred kopičenjem slabega holesterola ter zmanjšuje tveganje za nastanek ateroskleroze. Z uživanjem jajčevcev bomo znižali holesterol v krvi in zmanjšali nekatere škodljive posledice mastne hrane. Jajčevci pospešujejo delovanje jeter in žolčnika ter prebavo maščob. Pozitivno naj bi vplivali na presnovo ogljikovih hidratov in na delovanje trebušne slinavke. Pripišemo jim lahko tudi diuretične in antibakterijske lastnosti, izkazali pa se bodo še pri bo-

leznih ledvic, išiasu in revmi. Cenijo jih tudi kot odlično prehrano za diabetike.

Sok pri težavah z žolčem

Sok iz svežih plodov jajčevca pospešuje izločanje žolča. Uživamo ga pri slabem delovanju želodca in pri preveliki količini holesterola. Listi jajčevca se obnesejo kot obliž za opeklino, ture, blažili pa naj bi tudi težave s hemoroidi in luskavico.

Jajčevec ne lupimo!

Melancana premore več kot devetdeset odstotkov vode in le nekaj hranilnih snovi. Slednje so v glavnem v lupini, zato plodov ne lupimo. Tudi pri kuhanju, pečenju, dušenju ali cvrčtu ohrami vse zdravilne lastnosti.

Mir v srcu

MARJETA SMOLNIKAR

Zdrav človek ima tisoč različnih želja, bolan eno samo: ozdraveti. Kdo je to misel prvi izrekel, ne vem, vsekakor drži.

Gospod Dragan Adam se soočenja z boleznjijo in vnovičnega rojstva, če se izrazim s prispolobo, takole spominja.

"Čutil sem, da bolezen ni samo moja, ampak jo moram nositi skupaj z drugimi. O njej sem takoj povedal v župniji, v skupnosti Marijinega dela (duhovnosti, ki ji pripadam), duhovnikom in škofom. In iz skupnosti je pritekla luč za vsakdanje življence. Nekdo, ki zelo trpi, mi je, na primer, rekel: Veš, Dragan,

Bog je ljubezen in vse, kar nam daje, so darovi ljubezni; ne more nam dati kaj drugega. Ta misel je že bila v moji duši, po teh besedah pa se je še okrepila.

Svojo izkušnjo sem delil z vsemi, s katerimi sem povezan. V popolno predanost Božji volji me je usmeril tale odgovor: "Hočem vam zagotoviti, da molim za vas. Še naprej živite sedanjii trenutek, tesno zedinjeni z zapuščenim Jezusom, da bi se kakor On izročali v roke Očeta, ki vas neizmerno ljubi. Imejte z vsemi Jezusa med seboj in On vam bo dal luč in moč, da boste nadaljevali sveto potovanje. In ta Jezusov mir se je prelival tudi na vse, s katerimi smo se srečevali.

109

V RAKOVIH KLEŠČAH, 2. DEL

težek trenutek v dragocen dar za to, da bi bili vsi eno. In mir bo vedno, kakor je zdaj, v vašem srcu. Prosim Marijo, naj bo ob vas in vam pomaga trenutek za trenutkom izrekati 'da' Božji volji, 'da', poln ljubezni."

Trenutek, ki sem jih preživel v bolnišnici, se z veseljem spominjam. Vsi so mi zagotavljali molitve in to nas je vse obdajalo z nebeškim ozračjem. Vsak dan smo si telefonirali. Na novo sem izkušal resnico, edinstvo je Jezus. Jezus mi je bil blizu in z njim vsi njegovi darovi: mir, veselje, sreča, polnost življenja. In ta Jezusov mir se je prelival tudi na vse, s katerimi smo se srečevali.

V župniji se je rodilo nekaj novega. Vsi so molili za moje zdravje in skušali sem vračati njihovo ljubezen. Na obisk je prišel prijatelj zdravnik in rekel sem mu, da se zelo zanimalo zame. Odgovoril mi je, kdaj se bomo, če ne v takih trenutkih. In dodal, veš, v naši cerkvi je podobno kakor tedaj, ko je bil apostol Peter v ječi: vsa cerkev je zarj molila.

Tudi z bolniki na kliniki, s sestrami in zdravniki se je vzpostavil globok odnos pozornosti, naklonjenosti, skratka, Božje ljubezni. Videl sem, kako zelo si lahko bolniki pomagamo, če skupaj nosimo, kar nam posilja Božja prevladost. Z mnogimi smo se veliko

pogovarjali, in ko smo se zbrali vsak dan pri maši, smo lahko vse svoje trpljenje darovali tistemu, ki je na križu umrl za nas. Neka žena je zadnji dan po maši rekla: Zdaj dosti laže nosim svojo bolečino.

Bogu sem hvaležen za to obdobje svojega življenja. Zrasla je povezanost z Bogom in z vsemi, s katerimi skupaj hodimo po poti življenja. Vse stvari gledam v novi luč, v novi razsežnosti: središče našega življenja je samo On. In v srcu vladuše močnejše spoznanje: Gospod, res je, vse, kar se v našem življenju zgodi, je dar tvoje ljubezni."

(Se nadaljuje.)

KUHARSKI RECEPTI

ZA VAS IZBIRA DANICA DOLENČ

Tedenski jedilnik

Nedelja - kosilo: zelenjavna juha iz buč in piščančnih kosti, medaljončki iz piščančnih prsi po pariško, pečen krompir z majaronom, zelena solata, češpljeva pita; **večerja:** mešana solata s sirom, toast

Ponedeljek - kosilo: telečja rižota z zelenjavom, endivija s fižolom v solati, breskvinova kupa; **večerja:** pečen mlad krompir s kumino, paradižnikova solata z mladim slanim sirom

Torek - kosilo: krompirjeva zloženka z mletim mesom in paradižnikovo omako, mešana solata; **večerja:** široki rezanci z orehi, kompot

Sreda - kosilo: golaž iz stročjega fižola z mesom, skutne palčinke, kompot; **večerja:** piščanče perutke z žara, zeljnata solata s krompirjem

Četrtek - kosilo: zelenjavna juha, babičin biftek, kumarice s krompirjem in kislo smetano; **večerja:** jetrna pašteta, zrnat kruh, jogurt

Petak - kosilo: paradižnikova kremna juha z origanom, ribji rezki po pariško, krompir v kocih s peteršiljem, stročji fižol v solati; **večerja:** dušena blitva z zelišči in jajci, čebulni kruh, kislo mleko

Sobota - kosilo: mešano meso na žaru, zeljnata solata s krompirjem in majonezo, ajvar, lepinje; **večerja:** ostanki z žara, zeliščna skuta, marnirani jajčevci, zrnat kruh, grozdje

Babičin biftek

Sestavine: 50 dag zelo drobno zmletega govejega mesa (iz stegna, kot za tatarski biftek), 3 jajca, 2 žlici naribane parmezana, pol žemljice, 1 dl bešamela, sol, poper

Bešamel, to je gosta bela omaka, pripravimo iz malo masla, moke in mleka ter dobro zmešamo, da ni grudic. Iz mletega mesa, 2 jajc, parmezana, žemljice, ki smo jo namočili v mleku in oželi, ter bešamela pripravimo maso, jo še solimo in popramo, dobro premešamo in oblikujemo polpetke. Te povajljamo najprej v moki, nato v stepenem jajcu, jih zlato rurno opečemo z vseh strani, nato pa jih pri zmanjšani vročini pečemo tako dolgo, da so pečeni.

Solata s salamo, sirom in z rženim kruhom

Sestavine: 20 dag posebne salame, 20 dag sira, 2 mladi čebulici, 1 rdeča čebla, 4 paradižniki, 4 rezine rženega kruha, nekaj lističev zelene solate, 1 kumara, 4 žlice olja, 6 žlic jabolčnega kisa, 5 žlic jabolčnega soka, šopek drobnjaka, sol, poper

Posebno salamo, paradižnike, sir, čeblu, kumaro in mlado čebulico narežemo. Olje, kis, in sok zmešamo, začinimo s soljo in poprom. Vse narezane sestavine prelijemo s to marinado, premešamo in postavimo v hladilnik. Preden postrežemo, solato obložimo še z zeleno solato in potresemo z na koščke narezanim rženim kruhom in nasekljanim drobnjakom.

Na žegnanju štiri tisoč ljudi

JANEZ KUHAR

Cerkle - V lepem vremenu se je v nedeljo na žegnanju na Krvavcu zbral več kot štiri tisoč ljudi. Največ udeležencev je bilo iz vasi pod Krvavcem, veliko pa je bilo tudi pohodnikov, kolesarjev z gorskimi kolesi, planincev in obiskovalcev iz drugih krajev Slovenije, ki so izkoristili obisk Krvavca tudi za vzpon na Zvoh. Številni so prišli peš od planine Jezerca in iz Sv. Ambroža, ves dan pa je vozila tudi žičnica. Žegnanje oziroma semenj imajo na

Med nedeljskim žegnanjem na Krvavcu

Radio Triglav®
RADIO TRIGLAV JESENICE, 100.0, FM Transistor Četrtek 4, JESENICE
Gorenjska 96 MHz
RADIO ZA RADOVEDNE

Predelava lanu še zanimiva

Dan teric s prikazom predelave lanu od bilke do platna je v Davčo privabil številne obiskovalce.

ANA HARTMAN

Davča - V nedeljo se je na tradicionalni kulturno-etnografski prireditvi Dan teric pri Vrhovcu v Davči po ocenah organizatorjev zbralokoli štiri tisoč obiskovalcev od blizu in daleč. "Zelo smo veseli, da je za predelavo lanu od bilke do platna še vedno tako veliko zanimanje. Sicer pa so prireditve dobro obiskevane vse od leta 1969, odkar ohranjamo to tradicijo," je bila zadovoljna Zdenka Kežar, predsednica Turističnega društva Davča, ki je priredil 24. Dan teric.

Predelava lanu je sicer v Davči zamrla v 60-tih letih prejšnjega stoletja, pri Vrhovcu pa ga zdaj posejejo le že za potrebe Dneva teric. Tako so tudi letos na njivi lahko prikazali puljenje lanu in vezanje v snopke, ki so jih nato osušili v laneni jami. Trenje lanu je te-

ricam tudi tokrat šlo dobro od rok, čeprav so jim vaški fantje kot ponavadi ponagajali in terici, ki se ni kaj dosti zmenila za fante, pripravili slavnatega moškega. Obiskovalci so z zanimanjem spremljali tudi druge postopke, ki so potrebni, da iz lanene bilke dobimo platno: mikanje, s katerim dobro predivo ločimo od slabega, tresenje prediva, predenje na kolovratu, zvijanje z vretena na motovilo, pranje štren, zvijanje v klovčke in tkanje platna na statvah. Za konec so prikazali še vrtanje lesenih cevi in pletenje lanih vrvi. "Prikazi so bili zelo zanimivi. Zame je bila to nostalgija, saj sem kot otrok - izviram namreč z Rudnega - spremjal predelavo lanu," je bil navdušen Janez Megušar iz Medvod, ki je bil na Dnevu teric prvč. Člane turističnega društva je za prizadevanja pri ohranjanju tradicije pohvalil

Tericam so med trenjem lanu ponagajali vaški fantje.

tudi župan Železnikov Michael Prevc ter dodal, da Dan teric in tudi Čipkarski dnevi v Železnikih predstavljajo izvrstno promocijo občine.

Dan teric je v nedeljo popestril tudi Pihalni orkester Alples z mažoretkami, za smeh so poskrbeli humorist Marjan Šarec in igralci Turističnega društva Žirovski Vrh s

skečem Fina gospa avtorice Lucije Kavčič, nazadnje pa je sledila še veselica z ansamblom Tonija Verderberja. V sklopu Dneva teric pa je bilo v Davči pestro že v soboto, ko so si obiskovalci lahko ogledali igro Antonije Oblak iz Žirovskega Vrha z naslovom Otrok prihaja in se zabaval s skupino Mambo kings.

BLED

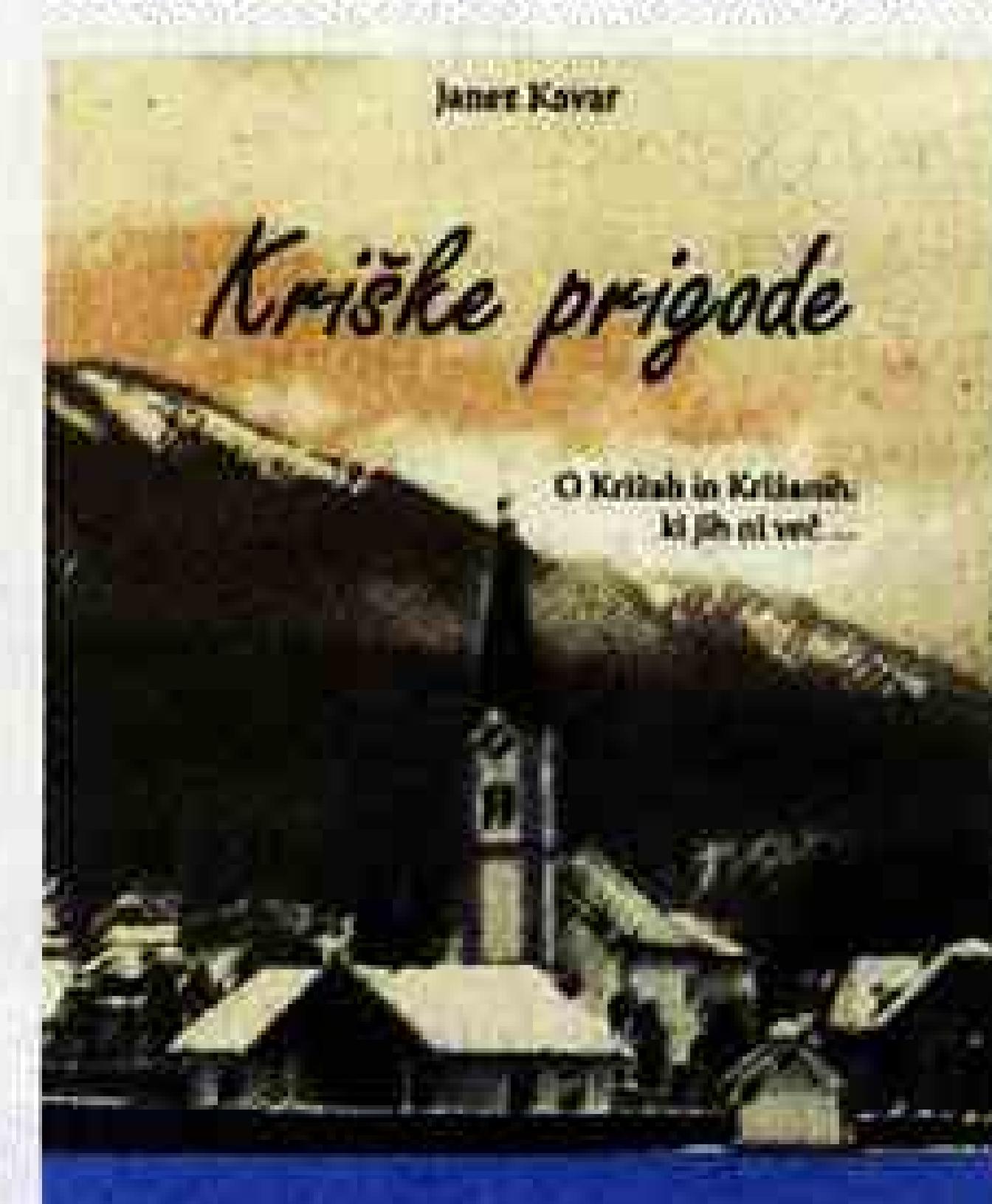
Informacijska tabla za tekače okrog jezera

Na Grajskem kopališču sta sindikat Šport ob jezeru in Sportna zveza Radovljica poskrbela za namestitev nove informacijske tablice z uro, ki je v prvi vrsti namenjena tekačem okrog jezera. Natančno so izmerili tekaški krog jezera in ga nazorno označili na tabli. Sindikat Šport ob jezeru sicer ob Blejskem jezeru organizira vrsto športnih dogodkov, med drugim tudi organizirano vadbo teka Life is good - sobotni tek. Vsako soboto sem jim je mogoče pridružiti ob 8. uri pri Grajskem kopališču in se v spremstvu usposobljenih vaditeljev odpraviti okrog jezera. Tek na koncu popestrijo z joga, atletsko "abecedo" in drugimi aktivnostmi. M. R.

Kriške prigode

4

JANEZ KAVAR

"Ja, mazerja ja," je najbrž stavek, ki mi je najbolj ostal v ušesih v spominih na Franca Dobreta, Dobretovega ata, Žbetovga Franceljna. Sam se je navadno predstavil takole: "Franc Dobre, Žbetov Francelj!" In zraven je obvezno dodal: "Tokle star ga žbeta (žrebeta) pa še nis vidu, a' ne?" Kadarkoli se ga spomnim, se mi znova in znova o njem rišejo same šaljive zgodbe. Izza črnih, strogo pristriženih brk, rdečih lic in iskrivih oči, za navedeno strogim obrazom se je skrivala ena sama šaljiva dobrina, velik prijatelj mladine, izvrsten vzgojitelj. Marsikatero kriško področje je zaznamoval Žbetov Francelj. Najbrž pa bi tudi sam potrdil, da bolj zaprišen, kot je bil kriškim gasilcem, posebno pri delu z mladimi, ni bil nikjer drugje.

Dobretovega ata se tudi sam najbolje spominjam z gasilcem. V mojih otroških letih nam starši čevljev še niso kupovali v trgovinah. Okoli velike noči in pred zimo so nas otroke

peljali k "družinskemu" čevljaru. V petdesetih letih v kriškem koncu teh ni bilo malo. Ko so te pripeljali k mojstru, mama je pred tem obvezno preverila, kakšno je stanje nogavic in higienično stanje nog, si stopil na karton iz lepenke. Mojster je potegnil obris tvoje noge. Čez kak teden ali dva si nato dobil nove čevlje, sandale ali gozarice, odvisno od sezone, pa vsaj za dve številki večje od odmerjenih. Noge mulcem pač hitro rastejo. Naš "družinski" čevljarski je bil mojster Tomaz Dobre iz Sebenj. Pri njem pa je bil kot čevljarski - pomočnik zaposlen njegov brat, Franc Dobre. Kadarkoli so me starši že pripeljali tja, me je Francelj vedno zbadljivo nagovoril. Vedel sem, da vodi gasilsko pionirske skupino in čim prej sem hotel tudi sam biti zraven. Ko mi je ob nekem "čevljarskem" obisku omenil: "Zdaj imaš pa že tako velike čevlje, da moraš priti h gasilcem," sem bil seveda že naslednji ponedeljek na vajah za kriškim gasilskim do-

mom. Pionirske uniforme so takrat imeli samo člani prve desetine. Najmlajšim pa so nam kot edini del uniforme sešili kapo titovko kar lokalni krojači. Meni jo je ukrojil in sešil mojster Pavel Janči iz Sebenj. Za na kapo smo potem dobili aluminijasto gasilsko značko. "Pozlačeno" (rumeno) verzijo značke je imel le desetar prve desetine. A do te dolžnosti je bila ob mojem gasilskem začetku še dolga in z mnogimi konkurenčnimi posejana pot. Vendar je bil takrat nekakšen zakon, da smo na gasilske vaje prihajali z gasilskimi kapami na glavah.

Ko je na vaje, navadno na kolesu, prišel še Žbetov Francelj, se je začelo zares. "V vrsto zbor," se je kmalu zaslišalo njegovo povelje. Kakorkoli smo poznavali vrstni red po velikosti, nas je moral Francelj znova in znova premeščati, saj smo rasli kot gobe po dežju. Prve četrt ure vaj so bile navadno postrojitevne vaje. "Na levo, na levo okrog, na desno, na desno po-

ravnaj se ..." so sledila Franceljova povelja. Z orientacijo smo v tistih otroških letih še imeli nekaj težav in ko si ga nekajkrat zapored polomil in se namesto levo obrnil desno, je ob smehu ostalih v desetini Francelj povidal glas: "Ja, mazerja ja ..." Navadno je zaledlo.

Postrojitevnu delu gasilskih vaj so sledile bolj prave gasilske vaje. Pionirska desetina smo tedaj od gasilskega orodja smeli upravljati z brento - ročno brizgalno. To ni bilo tako enostavno, kot se danes sliši! V desetini smo imeli točno razdeljene dolžnosti in na svojih kapah tudi oznake dolžnosti, ki so določale tudi hierarhijo v desetini: desetar, prvi napadalec, drugi napadalec, prvi cavar, drugi cavar, sel, prvi vodar, drugi vodar itn. Po navedenih dolžnostih smo tudi stali postrojeni v vrsti, četudi je bila za dolžnosti navadno osnova kar velikost oziroma starost. Na dvorišču gasilskega doma smo prinesli ročno brizgalno in dve

pocinkani vedri - "lambarja" in vaja se je začela. "Desetina, zbor!" Ko smo stali strurno postrojeni, je Francelj poveljeval: "Smer požara levo, odvzem vode zadaj, v napad!" In smo se zagnali eni po "lambarje", drugi po "brento". Desetar se je postavil ob Franceljna in še malo stopil na prste, da je bil videti večji in pomembnejši. Najmanjši in najmlajši smo hiteli z natakanjem v vedra iz pipe. Navadno je šlo pol vode zraven, pol pa v vedro in nato še pol v brentačo, pol pa zraven. Smeha ni manjkalo, močni smo bili navadno do kože, vmes pa "strogi" Franceljnovi: "Ja, mazerja ja ..."!

Knjigo lahko kupite tudi na Gorenjskem glasu, Bleiweiševa cesta 4 v Kranju, vsak dan od 8. do 19. ure, v petek do 16. ure, tel.: 04/201 42 41 ali narocnine@g-glas.si. Redna cena knjige je 14,90 evra, naročnikom priznamo 20-odstotni popust.

Iz utilityja ustvarili kevdar

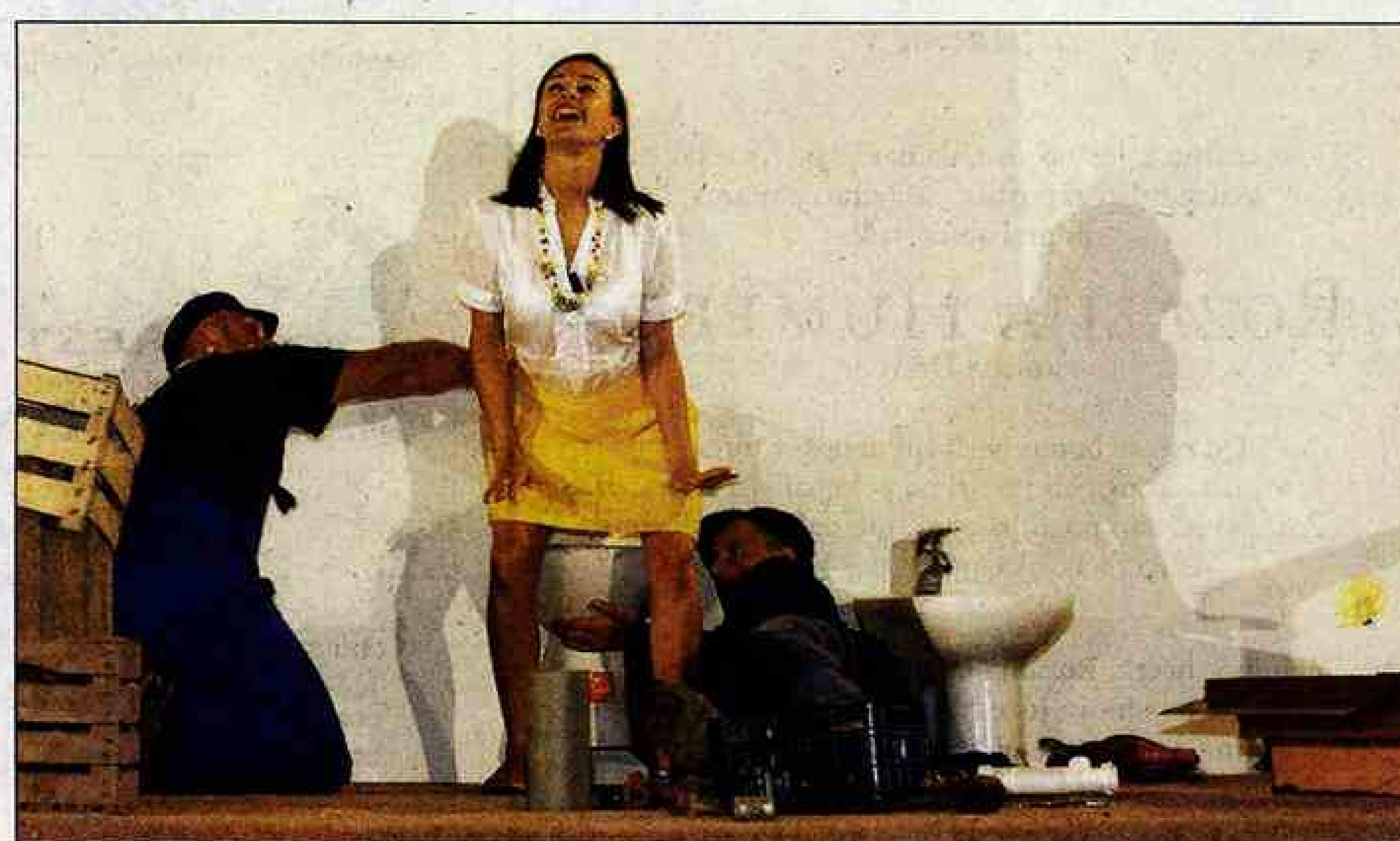
Hotaveljski praznik so znova popestrili z veseloigro - mestni gospodični so pokazali, da je utility navaden kevdar.

Boštjan BOGATAJ

Hotavlje - Turistično društvo Slavka Hotavlje je tudi ob letošnjem Semanjem dnevu in Večeru slovenskih podoknic pripravilo program v domačem jeziku. "Igra je v poljanskem narečju, saj pravimo, da drugače sploh ne bi znali sporazumevati," pravi predsednik Cyril Buh in dodaja, da so tudi drugi sodelujoči v kulturnem programu nastopili, kolikor je le mogoče v narečju.

V igri je nastopalo okoli 30 igralcev, še več članov društva je sodelovalo pri postavitvi in izdelavi kulis, še več je skritih, a nepogrešljivih sodelancev. Igra je v zadnjih letih sicer izpodrinila naslovno nit sobotne prireditve - podoknice - pa vendarle so bili gledalci, ob nastopu kvarteta Krehovci, skupine Študentje in žirovske pihalne godbe, z domačo igro nadvse zadovoljni.

Avtorstvo, scenarij in režija igre je bilo že četrto leto zapored v rokah Romana Demšarja, letošnjo veseloigro je poimenoval Kevdar: "Spomnili smo se naših domačih posebnežev, ki smo jih in jim imamo še radi, nekaj oseb je seveda tudi iz-

V igri so Novakovi vihali nosove nad vaškim življenjem, vaški mojstri pa so pokazali, kako se uredi 'en čist navadn kevdr'. / Foto: Denes Bozovičar

mišljenih. Vsi skupaj pa so tu, da nasmejijo gledalce," je povedal Demšar. Igra govori o mestni gospodični Novak, ki se je poročila z vaškim fantom. Na obisk sta prišla gospod in gospa Novak z otroki, ki so nad novim domovanjem vihali nosove, po odhodu pa se je 'ta mlada' odločila za ureditev utilityja. Vaščani niti ne vedo kaj to je, takšen prostor poznajo kot kevdar ali sobo za šaro ... Pri ureditvi utilityja ali kevdra so pomagali hotaveljski kamnoseki

in vodovodarji, vse skupaj pa je povzročilo salve smerha med gledalci.

"Domači igralci so pri igri s srcem in to je čar naših povezanih Hotavelj. Semajni dan je temeljni kamen naše enotnosti, iz tega črpano našo moč in tokrat že 39-tič obeležujemo naš največji praznik," je še povedal Buh. Tako je bilo tudi minuli konec tedna, saj je pri nastopu ali pri pripravi in izvedbi veselice sodelovalo okoli 130 domačinov, na pomoč pa so jim priskočili tudi sosedji iz Volake. Zasluzek dvodnevne prireditve bo šel za razvoj vasi.

so se dogovarjali vse od konca maja, na koncu jima je uspelo. "Na štirih slikah je skupaj 420 sovaščanov ali 99 odstotkov vseh. Zagotovo smo najbolj povezana vas v Sloveniji in znamo držati skupaj," je še povedal Buh. Tako je bilo tudi minuli konec tedna, saj je pri nastopu ali pri pripravi in izvedbi veselice sodelovalo okoli 130 domačinov, na pomoč pa so jim priskočili tudi sosedji iz Volake. Zasluzek dvodnevne prireditve bo šel za razvoj vasi.

ZAVOD ZA ZAPOSLOVANJE PROSTA DELOVNA MESTA NA GORENJSKEM (m/z)

DELAVEC BREZ POKLICA

rok 22.8.09; SREČKO SKUBIC S.P., VODOVODNA C. 101, LJUBLJANA
rok 24.8.09; KZ METLKA, Z.O.O., SAVLJE 89, LJUBLJANA
rok 27.8.09; NATON, d.o.o., C. 24. JU NIJA 25, LJUBLJANA - ČRNUČE
rok 6.9.09; OGREX, d.o.o., PODREČA 5, MAVČICE

OSNOVNOŠOLSKA IZOBRAZBA
PROIZVODNI DELAVEC; rok 19.8.09; ADECO H.R., d.o.o., BRNČIČEVA UL. 15 B, LJUBLJANA - ČRNUČE
SOBARICA; rok 28.8.09; ARCUSMEDI CA, d.o.o., INDUSTRJSKA C. 2 E, ISOLA ŽELEZOKRIMEC; rok 1.10.09; DRAGAN ILIEV, S.P., STRAŽARJAVA UL 13, LJUBLJANA

DELAVKA ZA PROIZVODNJO; rok 22.8.09; MANPOWER, D.O.O., KOROŠKA C. 14, KRAJN

DELAVEC V PROIZVODNJI; rok 22.8.09;

MANPOWER, D.O.O., PE LJUBLJANA II,

DUNAJSKA C. 49, LJUBLJANA

MESAP - IZKOŠČEVALEC; rok 19.8.09;

SIMON KODELIČ S.P., STARA C. 47, LJUTOMER

POMOŽNI ŽIVILSKI DELAVEC; rok 19.8.09;

SIMON KODELIČ S.P., STARA C. 47, LJUTOMER

VARPNOSTNI RECEPTOR; rok 10.9.09;

PLUS ORBITA, d.o.o., VRTNA UL. 24, KRŽE

KOMUNALNI DELAVEC I.; rok 26.8.09;

JEKO - IN, d.o.o., C. MARŠALA TITA 51, JESENICE

KUHARSKI POMOČNIK; rok 19.8.09;

NOV KITAJSKI ZID, d.o.o., CANKARJAVA UL 76, RADOVLJICA

SLAŠČIČAR; rok 6.9.09; RESTAVRACIJA ARBORETUM, d.o.o., VOLČJI POTOK 43 G, RADOMLJE

KLUJČAVNIČAR; rok 24.8.09; TINA, d.o.o., Nasovče 18a, NASOVČE 18 A, KOMENDA

VARILEC

rok 6.9.09; IVAN GORENJAK s.p., GRA DIČA 143 A, CIRKULANE
rok 3.9.09; REA METAL, d.o.o., RAJŠPOVA UL. 18, PTUJ

rok 26.8.09; TEHNOMONT, d.o.o., RAZLAGOVA UL 11, MARIBOR
IZOLATEV INSTALACIJ
rok 26.8.09; TEHNOMONT, d.o.o., RAZLAGOVA UL 11, MARIBOR
rok 19.8.09; TEHNOMONT, d.o.o., RAZLAGOVA UL 11, MARIBOR
AVTOMEHANIČAR; rok 10.9.09; AVTOSVETEK, d.o.o., STUDENEC 11, LJUBLJANA - POLJE

ELEKTROMONTER; rok 30.8.09; DOBRA NAVEZA, d.o.o., PUŠNIKOVA UL 1, MARIBOR

ŠIVALJA; rok 13.9.09; LAURA ŠAGI S.P., TENETIŠE 32, GOLNIK

SLIKOPLESKAR; rok 13.9.09; SBN, d.o.o., LJUBLJANSKA C. 41, KAMNIK

FRIZER; rok 22.8.09; FEN KREATIV, d.o.o., KIDRIČEVA C. 12, KRAJN

ZIDAR; rok 22.8.09; SREČKO SKUBIC S.P., VODOVODNA C. 101, LJUBLJANA

VOZNIK AVTOMEHANIČAR; rok 25.8.09; CCLAN, d.o.o., BRITOVI 182, KRAJN

VOZNIK; rok 22.8.09; GABER BERTONCELI S.P., NA TRATI 22, LESCE

PRODAJALEC

rok 6.9.09; MONNA USA, d.o.o., KIDRIČEVA C. 75, ŠK. LOKA

rok 21.8.09; POLITEX, d.o.o., C. BORCEV 1, RADOMLJE

KUHAR

rok 23.8.09; KREK, d.o.o., SAVSKA C. 35, BLED

rok 19.8.09; MARCHE GOSTINSTVO, D.O.O., GASILSKA C. 53, ŠENČUR

rok 2.9.09; STIP, d.o.o., STARÁ FUŽINA 12, BOH. JEZERO

rok 6.9.09; RESTAVRACIJA ARBORETUM, d.o.o., VOLČJI POTOK 43 G, RADOMLJE

NATAKAR; rok 24.8.09; ZHANG, d.o.o., GORENJA VAS - RETEČE 12, ŠK. LOKA

SREDNJA POKLICNA IZOBRAZBA

AVTOPRALEC; rok 10.9.09; AVTOSVETEK, d.o.o., STUDENEC 11, LJUBLJANA - POLJE

NATAKAR; rok 22.8.09; SIMON KORA-

ČIN S.P., TRATA 60, GORENJA VAS KUHAR; rok 29.9.09; HOTEL LEONARD, d.o.o., KONJIŠKA C. 6, OPLOTNICA VOZNIK MED. PROMETU; rok 19.8.09; INTER MAK d.o.o., IMENO 73, PODČETRETEK

VOZNIK TOVORNIH VOZIL; rok 22.8.09; MITA, SLAMNIKARSKA C. 18, DOMŽALE STROJNIK TGM; rok 22.8.09; MITA, d.o.o., SLAMNIKARSKA C. 18, DOMŽALE KLUJČAVNIČAR-VARILEC; rok 22.8.09; MITA, d.o.o., SLAMNIKARSKA C. 18, DOMŽALE

AVTOMEHANIČAR, VZDRŽEVALEC TGM; rok 22.8.09; MITA, d.o.o., SLAMNIKARSKA C. 18, DOMŽALE

AVTOELEKTRIKAR; rok 22.8.09; MITA, d.o.o., SLAMNIKARSKA C. 18, DOMŽALE

KROVEC - KLEPAR; rok 22.8.09; SONJA, d.o.o., JAMOVA UL 14, BLED CEVAR; rok 22.8.09; TEHNOMONT, d.o.o., RAZLAGOVA UL 11, MARIBOR

VARNOSTNIK; rok 24.8.09; VARNOST MARIBOR, d.d., KRALJEVIČA MARKA UL 5, MARIBOR

PREMOŽENJSKO SVETOVANJE; rok 26.9.09; GREGOR SODJA S.P., BOHINJSKA ČEŠNJICA 81, SREDNJA VAS V BOHINJU

STROJNI TEHNIK; rok 22.8.09; TEHNOMONT, d.o.o., RAZLAGOVA UL 11, MARIBOR

ELEKTROTEHNIK; rok 26.8.09; KRETA CENTER, d.o.o., GORENJSKA C. 39, NAKLO

ELEKTROTEHNIK ELEKTRONIK; rok 19.8.09; ELEKTRO - KA, d.o.o., ŽNIDA RIČEVO NABREŽJE 11, PTUJ

KOZMETIČNI TEHNIK; rok 25.8.09; BOHINJ PARK HOTEL, d.o.o., TRIGLAVSKA C. 17, BOHINJSKA BISTRICA

KOMERCIALNI TEHNIK; rok 13.9.09; TURISTIČNI RADIOTOPPUH, d.o.o., POT NA LISICE 4, BLED

GOSTINSKO TURISTIČNI TEHNIK; rok 19.8.09; HIT LARIX, d.d., BOROVŠKA C. 99, GORENJSKA GORA

TURISTIČNI TEHNIK; rok 28.8.09; AR-

CUSMEDICA, d.o.o., INDUSTRJSKA C. 2 E, ISOLA

EKONOMSKI TEHNIK
rok 21.8.09; EUROTRADE, d.o.o., C. IX. KORPUSA 11, SOLKAN
rok 22.8.09; HENKEL SLOVENIJA, d.o.o., INDUSTRJSKA UL. 23, MARIBOR

VOZNIK TOVORNIH VOZIL; rok 22.8.09; MITA, SLAMNIKARSKA C. 18, DOMŽALE STROJNIK TGM; rok 22.8.09; MITA, d.o.o., SLAMNIKARSKA C. 18, DOMŽALE KLUJČAVNIČAR-VARILEC; rok 22.8.09; MITA, d.o.o., SLAMNIKARSKA C. 18, DOMŽALE

AVTOMEHANIČAR, VZDRŽEVALEC TGM; rok 22.8.09; MITA, d.o.o., SLAMNIKARSKA C. 18, DOMŽALE

AVTOELEKTRIKAR; rok 22.8.09; MITA, d.o.o., SLAMNIKARSKA C. 18, DOMŽALE

KROVEC - KLEPAR; rok 22.8.09; SONJA, d.o.o., JAMOVA UL 14, BLED CEVAR; rok 22.8.09; TEHNOMONT, d.o.o., RAZLAGOVA UL 11, MARIBOR

VARNOSTNIK; rok 24.8.09; VARNOST MARIBOR, d.d., KRALJEVIČA MARKA UL 5, MARIBOR

PREMOŽENJSKO SVETOVANJE; rok 26.9.09; GREGOR SODJA S.P., BOHINJSKA ČEŠNJICA 81, SREDNJA VAS V BOHINJU

STROJNI TEHNIK; rok 22.8.09; TEHNOMONT, d.o.o., RAZLAGOVA UL 11, MARIBOR

ELEKTROTEHNIK ELEKTRONIK; rok 19.8.09; ELEKTRO - KA, d.o.o., ŽNIDA RIČEVO NABREŽJE 11, PTUJ

KOZMETIČNI TEHNIK; rok 25.8.09; BOHINJ PARK HOTEL, d.o.o., TRIGLAVSKA C. 17, BOHINJSKA BISTRICA

KOMERCIALNI TEHNIK; rok 13.9.09; TURISTIČNI RADIOTOPPUH, d.o.o., POT NA LISICE 4, BLED

GOSTINSKO TURISTIČNI TEHNIK; rok 19.8.09; HIT LARIX, d.d., BOROVŠKA C. 99, GORENJSKA GORA

TURISTIČNI TEHNIK; rok 28.8.09; AR-

CUSMEDICA, d.o.o., INDUSTRJSKA C. 2 E, ISOLA

AVTOMEHANIČAR, VZDRŽEVALEC TGM; rok 22.8.09; MITA, d.o.o., SLAMNIKARSKA C. 18, DOMŽALE

KROVEC - KLEPAR; rok 22.8.09; SONJA, d.o.o., JAMOVA UL 14, BLED CEVAR; rok 22.8.09; TEHNOMONT, d.o.o., RAZLAGOVA UL 11, MARIBOR

VARNOSTNIK; rok 24.8.09; VARNOST MARIBOR, d.d., KRALJEVIČA MARKA UL 5, MARIBOR

PREMOŽENJSKO SVETOVANJE; rok 26.9.09; GREGOR SODJA S.P., BOHINJSKA ČEŠNJICA 81, SREDNJA VAS V BOHINJU

STROJNI TEHNIK; rok 22.8.09; TEHNOMONT, d.o.o., RAZLAGOVA UL 11, MARIBOR

ELEKTROTEHNIK ELEKTRONIK; rok 19.8.09; ELEKTRO - KA, d.o.o., ŽNIDA RIČEVO NABREŽJE 11, PTUJ

KOZMETIČNI TEHNIK; rok 25.8.09; BOHINJ PARK HOTEL, d.o.o., TRIGLAVSKA C. 17, BOHINJSKA BISTRICA

KOMERCIALNI TEHNIK; rok 13.9.

Na srečanje upokojencev Gorenjske

Škofja Loka - Društvo upokojencev Škofja Loka vabi na udeležbo na 19. srečanju upokojencev Gorenjske, ki bo v četrtek, 3. septembra, ob 10. uri v Predosljah. Odhod avtobusa bo ob 8.45 z avtobusne postaje Škofja Loka. Prijave z vplačili sprejemajo v pisarni društva vsako sredo in petek od 9. do 11. ure do vključno 28. avgusta.

PREDSTAVE**Prekrokana noč**

Jesenice - V okviru Poletnih prireditev na Stari Savi bo v soboto, 22. avgusta, ob 21.30 v Letnem kinu na sporednu komedijo Prekrokana noč. Vstop je prost.

LOTO

Rezultati 65. kroga - 16. avgusta 2009

16, 20, 22, 27, 33, 37, 39 in 3

Lotto: 3 1 8 2 0 4

Loto PLUS: 3, 6, 7, 14, 21, 23, 26 in 27

Garantirani sklad 66. kroga za Sedmico: 200.000 EUR
Predvideni sklad 66. kroga za Lotka: 70.000 EUR
Predvideni sklad 66. kroga za PLUS: 147.000 EUR

OSMRTNICA

Trikrat dve vstopnici za Festival Radovljica

Če želite prejeti brezplačni vstopnici za ogled kateregakoli koncerta v sklopu Festivala Radovljica, jutri pokličite po tel.: 04/201 42 41. Festival traja do nedelje, 23. avgusta, vstopnici pa vam bomo poslali po pošti.

OSMRTNICA

Sporočamo žalostno vest, da nas je po hudi bolezni v 96. letu starosti zapustila naša drama mama, babica in prababica, tašča

ROZALIJA HUMERCA
rojena Urevc

Od nje se bomo poslovili danes, v torek, 18. avgusta 2009, ob 17. uri na pokopališču v Lescah. Žara bo na dan pogreba od 9. ure dalje v poslovilni vežici na tamkajšnjem pokopališču.

Žalujoči: hčerki Rozalija Janša in Marta Humerca z družinama ter sinova Jože in Janez Humerca z družinama, vnuki, pravnuki in drugo sorodstvo
Lesce, 16. avgusta 2009

Nagrajeni nagradne križanke AH VRTAČ KRANJ, objavljene v Gorenjskem glasu št. 57 21. julija: Pravilno geslo se glasi: NOVI POLO PRIMOZNOST ZA PRAVO ODLOČITEV In kdo so prejemniki nagrad? 1. nagrada - enodnevna uporaba novega VW Pola: Urška Štefe, Kranj; 2. nagrada - enodnevna uporaba novega VW Golfa: Luka Debeljak, Škofja Loka; 3. nagrada - paket obvezne opreme: Uroš Fric, Medvode. Nagrade Gorenjskega glasa prejmejo: Milka Ribnikar, Predvor, Mitja Urh, Radovljica, Jožef Kocijančič, Radovljica. Nagrajencem iskreno čestitamo!

BREST

Mercator
najboljši sosed 60 let

MEDNARODNI ČLANSKI VATERPOLSKI**TURNIR "TRISTAR"**

Letno kopališče v Kranju

Petak, 21. 8. 2009, ob 20.30: **SLOVENIJA - TURCIJA**
 Sobota, 22. 8. 2009, ob 20.30: **SLOVENIJA - SLOVAŠKA**
 Nedelja, 23. 8. 2009, ob 10.30: **SLOVENIJA - ANGLIJA**

VSTOPNINE NI, VABLJENI

Mali oglasi

tel.: 201 42 47

fax: 201 42 13

e-mail: malioglasi@g-glas.si

ITD NEPREMIČNINE, d.o.o.
 MAistrov Trg 7,
 4000 Kranj
 TEL: 04/23-81-120,
 04/23-66-670
 041/755-296, 040/204-661,
 041/900-009
 e-pošta: itd.nepremicnine@siol.net
 www.itd-plus.si

VIKENDI, APARTMAJI**PRODAM**

BRUNARICO, 4 x 4 m, z 2 m nadstreško, primerna za vikend ali vrtno uto, **041/515-139** 9004734

POSESTI**PRODAM**

PARCELA z gradbenim dovoljenjem za dvojčka v Preddvoru, **051/388-822** 9004622

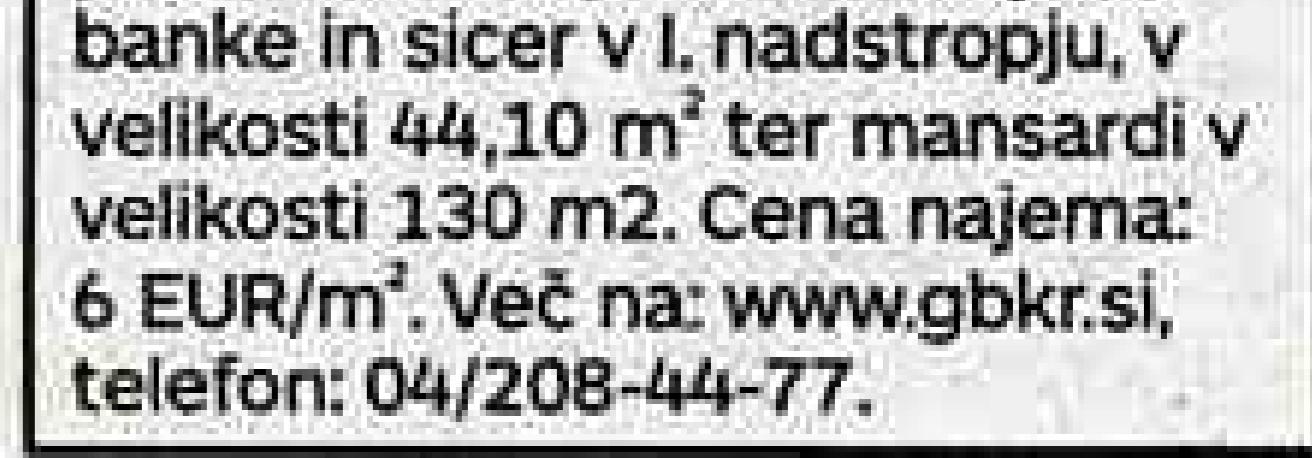
PRI NAKLEM prodam parcelo z gradbenim dovoljenjem za dvojčka, **051/388-822** 9004625

PRI ŠKOFJI LOKI prodamo parcelo z gradbenim dovoljenjem za dvojčka in hišo, **051/388-822** 9004623

JUR-TAN

JUR-TAN, nepremičnine, d. o. o.
 PE Cankarjeva ulica 03
 (staro-mestno jedro),
 4000 Kranj, tel.: 04/236-92-14,
 mobi: 041/451-857
 e-pošta: info@jur-tan.si
 www.jur-tan.si

ODDAMO poslovne prostore na Jeseniceh, Cesta maršala Tita 8. Pisarniški prostori se nahajajo v poslovnom objektu Gorenjske banke in sicer v 1. nadstropju, v velikosti 44,10 m² ter mansard v velikosti 130 m². Cena najema: 6 EUR/m². Več na: www.gbkrsi.si, telefon: 04/208-44-77.

ODDAMO poslovne prostore na Jeseniceh, Cesta maršala Tita 8. Pisarniški prostori se nahajajo v poslovnom objektu Gorenjske banke in sicer v 1. nadstropju, v velikosti 44,10 m² ter mansard v velikosti 130 m². Cena najema: 6 EUR/m². Več na: www.gbkrsi.si, telefon: 04/208-44-77.

JUR-TAN

JUR-TAN, nepremičnine, d. o. o.
 PE Cankarjeva ulica 03
 (staro-mestno jedro),
 4000 Kranj, tel.: 04/236-92-14,
 mobi: 041/451-857
 e-pošta: info@jur-tan.si
 www.jur-tan.si

ODDAMO poslovne prostore na Jeseniceh, Cesta maršala Tita 8. Pisarniški prostori se nahajajo v poslovnom objektu Gorenjske banke in sicer v 1. nadstropju, v velikosti 44,10 m² ter mansard v velikosti 130 m². Cena najema: 6 EUR/m². Več na: www.gbkrsi.si, telefon: 04/208-44-77.

JUR-TAN

JUR-TAN, nepremičnine, d. o. o.
 PE Cankarjeva ulica 03
 (staro-mestno jedro),
 4000 Kranj, tel.: 04/236-92-14,
 mobi: 041/451-857
 e-pošta: info@jur-tan.si
 www.jur-tan.si

ODDAMO poslovne prostore na Jeseniceh, Cesta maršala Tita 8. Pisarniški prostori se nahajajo v poslovnom objektu Gorenjske banke in sicer v 1. nadstropju, v velikosti 44,10 m² ter mansard v velikosti 130 m². Cena najema: 6 EUR/m². Več na: www.gbkrsi.si, telefon: 04/208-44-77.

JUR-TAN

JUR-TAN, nepremičnine, d. o. o.
 PE Cankarjeva ulica 03
 (staro-mestno jedro),
 4000 Kranj, tel.: 04/236-92-14,
 mobi: 041/451-857
 e-pošta: info@jur-tan.si
 www.jur-tan.si

ODDAMO poslovne prostore na Jeseniceh, Cesta maršala Tita 8. Pisarniški prostori se nahajajo v poslovnom objektu Gorenjske banke in sicer v 1. nadstropju, v velikosti 44,10 m² ter mansard v velikosti 130 m². Cena najema: 6 EUR/m². Več na: www.gbkrsi.si, telefon: 04/208-44-77.

JUR-TAN

JUR-TAN, nepremičnine, d. o. o.
 PE Cankarjeva ulica 03
 (staro-mestno jedro),
 4000 Kranj, tel.: 04/236-92-14,
 mobi: 041/451-857
 e-pošta: info@jur-tan.si
 www.jur-tan.si

ODDAMO poslovne prostore na Jeseniceh, Cesta maršala Tita 8. Pisarniški prostori se nahajajo v poslovnom objektu Gorenjske banke in sicer v 1. nadstropju, v velikosti 44,10 m² ter mansard v velikosti 130 m². Cena najema: 6 EUR/m². Več na: www.gbkrsi.si, telefon: 04/208-44-77.

JUR-TAN

JUR-TAN, nepremičnine, d. o. o.
 PE Cankarjeva ulica 03
 (staro-mestno jedro),
 4000 Kranj, tel.: 04/236-92-14,
 mobi: 041/451-857
 e-pošta: info@jur-tan.si
 www.jur-tan.si

ODDAMO poslovne prostore na Jeseniceh, Cesta maršala Tita 8. Pisarniški prostori se nahajajo v poslovnom objektu Gorenjske banke in sicer v 1. nadstropju, v velikosti 44,10 m² ter mansard v velikosti 130 m². Cena najema: 6 EUR/m². Več na: www.gbkrsi.si, telefon: 04/208-44-77.

JUR-TAN

JUR-TAN, nepremičnine, d. o. o.
 PE Cankarjeva ulica 03
 (staro-mestno jedro),
 4000 Kranj, tel.: 04/236-92-14,
 mobi: 041/451-857
 e-pošta: info@jur-tan.si
 www.jur-tan.si

ODDAMO poslovne prostore na Jeseniceh, Cesta maršala Tita 8. Pisarniški prostori se nahajajo v poslovnom objektu Gorenjske banke in sicer v 1. nadstropju, v velikosti 44,10 m² ter mansard v velikosti 130 m². Cena najema: 6 EUR/m². Več na: www.gbkrsi.si, telefon: 04/208-44-77.

JUR-TAN

JUR-TAN, nepremičnine, d. o. o.
 PE Cankarjeva ulica 03
 (staro-mestno jedro),
 4000 Kranj, tel.: 04/236-92-14,
 mobi: 041/451-857
 e-pošta: info@jur-tan.si
 www.jur-tan.si

ODDAMO poslovne prostore na Jeseniceh, Cesta maršala Tita 8. Pisarniški prostori se nahajajo v poslovnom objektu Gorenjske banke in sicer v 1. nadstropju, v velikosti 44,10 m² ter mansard v velikosti 130 m². Cena najema: 6 EUR/m². Več na: www.gbkrsi.si, telefon: 04/208-44-77.

JUR-TAN

MojeDelo.com
Izberi prihodnost

MOJE DELO, spletni marketing, d.o.o., Podutiška 92,
 1000 Ljubljana, Slovenija, T: 01 51 35 700
 VEČ INFORMACIJ IN ZAPOSЛИTVENIH OGЛАSOV (300 - 500)
 NA: www.mojedelo.com, info@mojedelo.com

Vodja sektorja splošne, pravne in kadrovskih zadev m/z (Škofja Loka)
 Pogoji: VI. stopnja izobrazbe pravne smeri, dobro poznavanje delovne zakonodaje, začelen pravosodni izpit, začelen delovne izkušnje pri vodenju pravnega in kadrovskega področja. Nudimo vam prijetno in stabilno delovno okolje v uspešni in strokovni delovni sredini, kjer se ponujajo mnogi novi izzivi in priložnosti za nove pristope, stimulativno plačilo za uspešno in učinkovito opravljeni delo. SGP Tehnik, d. d., Stara cesta 2, 4220 Škofja Loka, prijave zbiram do 13. 09. 2009. Več na www.mojedelo.com.

Razvojni inženir m/z (Jesenice)
 Poleg primerne izobrazbe pričakujemo: 5 let delovnih izkušenj, izkušnje iz kovinske predelave, aktivno znanje angleškega jezika, poznavanje programskega paketa MS Office (Excel, Word), vozniki izpit kategorije B. Nudimo vam: zaposlitev za določen čas (6 mesecov) z možnostjo podaljšanja za nedoločen čas, zaposlitev za polni delovni čas, enoizmenično delo, dinamično, zanimivo delo polno izzivov. SUZ, d. o. o., Cesta Borisa Kidriča 44, 4270 Jesenice, prijave zbiram do 27. 08. 2009. Več na www.mojedelo.com.

Izkuljeni sllaščičar m/z (Kranj)
 Izkuljeni sllaščičar m/z (Kranj). Opravlja se vsa dela, od priprave in izdelave pišketov in tort, kot tudi čiščenje. Pričakujemo marljivega, pridnega in iznajdljivega sodelavca/ko. Nudimo redno delovno razmerje, dobre delovne pogoje in delo v dovoljšem času. Sllaščičarstvo M.M. Marko Zorman s.p., Smedniška cesta 21, 4000 Kranj, prijave zbiram do 12. 09. 2009. Več na www.mojedelo.com.

Voznik v domaćem in mednarodnem transportu m/z (Lesce - tujina)
 Pogoji: vsaj III. stopnja ustrezone izobrazbe, vozniki izpit kat. C in E z vpisano kodo, delovne izkušnje, natančnost in vestnost. Ažman, d. o. o., Lesce, Tržaška 1, 4248 Lesce, prijave zbiram do 20. 08. 2009. Več na www.mojedelo.com.

Vulkanizer-mehanik m/z (Lesce)
 Od vas pričakujemo: vsaj IV. stopnja ustrezone izobrazbe, začeleno so delovne izkušnje, znanje uporabe računalnika, vozniki izpit kat. B, natančnost, vestnost in delo v timu. Ažman, d. o. o., Lesce, Tržaška 1, 4248 Lesce, prijave zbiram do 11. 09. 2009. Več na www.mojedelo.com.

Vodja nabave (elektro smer) m/z (Gorenjska)
 Če

Maistrov trg 12, 4000 Kranj
Tel. 04/202 13 53, 202 25 66
GSM 051/320 700, Email: info@k3-kern.si

VIRMAŠE - prodam zelo lepo parcelo na robu zazidljivih zemljišč s čudovitim razgledom, 051/388-822

9004629

NJIVO, primerno tudi za vrtičkarje. Olševki - Predvor - 1800 m², 051/616-929

9004661

MOTORNA VOZILA

AVTOMOBILI

PRODAM

ODKUP, PRODAJA, PREPIS rabljenih vozil, gotovinski odkup, prodaja na obroke, MEPAX, d. o. o., Planina 5, Kranj, 041/773-772, 040/773-772

9004495

FIAT Punto 1.3 4 x 4 Diesel, I, 2008, 8.800 km, servisna knjiga, prvi lastnik, kot nova, 04/50-22-000, 041/630-754

9004759

HYUNDAI Santa Fe 2.2 CRDi Style, I, 2007, 44.000 km, prvi lastnik, vsa oprema, 04/50-22-000, 041/630-754

9004760

ŠKODA Felicia 1.6, I, 1997, 88.000 km, reg. april 10, ohranjen, nove pnevmatike, z vlečno kljuko, 04/20-42-765

9004755

MOTORNA KOLESNA

PRODAM

MOTOR Tomos avtomatik A3, prenovljen za 250 EUR, 04/23-10-867

9004748

AVTODELI IN OPREMA

PRODAM

PRTLJAŽNE palice za Megana in pravdesno steklo za Golfa 3, ugodno, 041/885-085

9004752

STROJI IN ORODJA

PRODAM

SEKULAR za žaganje drva s koritom, 04/20-46-578, 031/812-210

9004766

GRADBENI MATERIAL

KURIVO

PRODAM

DRVA, metrska ali razzagana, možna dostava, 041/718-019

9004492

BUKOVA drva, 6 m, možen razrez in dostava, 041/214-500

9004789

DRVA, možnost plačila na obroke, metrska ali razzagana, možnost dostave,

040/338-719

9004493

DRVA - mešana: bukev, gaber, javor, jesen, hrast, možnost razreza in dosta-

ve, cena 40 EUR, 070/323-033

9004494

SUHA bukova drva, 041/767-339

9004748

SUHA bukova drva, metrska ali razzagana, lahko dostavim, in čeb bikca, sta-

rega en teden, 040/356-676

9004750

ŠPORT, REKREACIJA

PRODAM

ŽENSKO gorsko in moško športno kolo, obe obnovljeni, cena: po 15,00 EUR. Podlipnik, 070/213-736

9004758

STARINE

KUPIM

STAR DENAR, srebrniki, zlatniki, srebreniki, zlatniki in druge stvari, 040/388-682

9004771

MEDICINSKI PRIPOMOČKI

SONČNA očala, okulistični pregledi za očala in kontaktne leče. Popust za upokojence in študente ob nakupu očal. Optika Aleksandra, Olandia Kranj, 04/23-50-123, Optika Saša Tržič, 04/59-22-802

9003997

ŽIVALI IN RASTLINE

PRODAM

VSAK DAN sveže rezano cvetje gladiol, prodam tudi svežo rdečo peso, Smolej, Luže 22/A, 04/25-36-565, 041/789-608

9004464

PODARIM

DVE MUCKI, sivo-beli, stari 2 meseca, Zasip pri Bledu, 031/874-521

9004631

KMETIJSTVO

KMETIJSKI STROJI

PRODAM

HRIBOVSKO nakladalko Mengela, dvobrazni obračalni plug, puhalnik za seno, 070/825-433

9004788

KUPIM

MLIN za mletje sadja, 04/25-56-630

9004753

POLISKI prebiralnik krompirja, 041/991-983

9004764

PRIDELKI

PRODAM

HRUŠKE-VILJAMOVKE, 0,80 EUR/kg in ČEŠPLJE za marmelado ugodno prodajamo. Kmetija Princ, Hudo 1, Tržič, (pri Koverju), 041/747-623

9004757

KRMILNI, jedilni krompir, 041/869-791

9004761

VZREJNE ŽIVALI

PRODAM

BIKCA ls/čb, starega 7 dni, 04/57-23-553

9004754

BIKCA mesne pasme, 1 teden starega, 041/506-183

9004758

CELE ZAJČKE za meso ali nadaljnjo rejo, 031/725-422

9004767

ČB BIKCE, bukova drva, domače žganje, Olševec, 031/387-440

9004772

TELČKO mesne pasme, staro 7 dni, 041/962-860

9004765

TRI KOZE, stare dve leti, in dve kozicici, stari štiri mesece, 04/53-14-237

9004751

ZAPSLITVE (m/ž)

NUDIM

DELO DOBI kuhan picopek, Restavracija Tonač, Grmčeva 1, Kranj Čirče, 041/799-411

9004740

ZAHVALA

Ob slovesu od našega brata, strica in svaka

FRANCA BENEDIČIČA

iz Dolenje Žetine, p. d. Škundrovega,

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, darovanjo cvetje, sveče in dar za svete maše. Še posebno se zahvaljujemo zaposlenim v domu za starejše občane v Škofji Loki za vso skrb in pomoč v času njegove bolezni. Zahvaljujemo se g. župniku Cirilu Isteniču, pogrebnu zavodu Hipnos in pevcom za lep obred. Najlepša hvala vsem, ki ste ga imeli radi in ga spoštovali ter ga v času njegove bolezni obiskovali in mu vlivali upanja. Hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Vsi njegovi
Dol. Žetina, Šk. Loka, Brda, Dobje

ZA NEDOLOČEN čas zaposlimo zastopnike za terensko prodajo artiklov za varovanje zdravja. Oglete si www.sinkopa.si, Sinkopa, d. o. o., Žirovica 87, Žirovica, 041/793-367

9004641

V REDNO delovno razmerje sprejmemo mizarja. Delo se opravlja v PC Žeje pri Komendi. Leska, d. o. o., Ul. Konrada Babnika 25, Ljubljana Šentvid, 041/675-048

9004782

V REDNO delovno razmerje sprejmemo operatorja na mizarskem stroju. Zaželena srednješolska izobražava, delo se opravlja v PC Žeje pri Komendi. Leska, d. o. o., Ul. Konrada Babnika 25, Ljubljana Šentvid, 041/675-048

9004763

POSLOVNI STIKI

GOTOVINSKI KREDITI DO 10 LET ZA VSE ZAPOSLENE, TUDI ZA DOLOČEN ČAS, TER UPOKOJENCE

do 50 % obr., obveznosti niso ovira. Tudi krediti na osnovi vozila in leasingi. Možnost odpplačila na položnike, pridemo tudi na dom. NUMERO UNO, Kukovec Robert s.p., Mlinska 22, 2000 Maribor, 02/252-48-26, 041/750-560

Ijudska Univerza
Škofja Loka
Podlubnik 1a
4220 Škofja Loka
tel.: 04 / 506 13 00
fax: 04 / 512 08 88
www.lu-skofjaloka.si

Vabimo vas, da se vpisete v programe:

PREDŠOLSKA VZGOJA (SSI in PT)

EKONOMSKI TEHNIK (SSI, PTI)

GASTRONOMSKO-TURISTIČNI

TEHNIK (SSI)

ADMINISTRATOR (SPI)

PRODAJALEC (SPI)

BOLNIČAR-NEGOVALEC (SPI)

MATURITETNI TEČAJ (MT)

Programi srednjega strokovnega izobraževanja (SSI) trajajo od dve do štiri leta, program poklicno tehničega izobraževanja (PTI) dve leti, programi srednjega poklicnega izobraževanja (SPI) eno do dve leti, poklicni in maturitetni tečaj (PT in MT) eno leto.

Informacije: 04/506 13 60
www.lu-skofjaloka.si

ZASEBNI STIKI

DEKLE, če si želiš skupnega dela, življene, poklici razočaranega očka s samostojno dejavnostjo, 041/959-192

9004634

ZENITNA posredovalnica Zaupanje za vse generacije, zastonji za mlajše dame, 031/505-495

9004633

ZENSKE različnih starosti in poklicev, želijo spoznati resne partnerje, 031/505-495

9004635

RAZNO

PRODAM

ANKETA

Obeta se zanimiva sezona

VILMA STANOVNIK

Minulo nedeljo so se hokejisti Acroni Jesenice prvič pred novo sezono predstavili domaćim navijačem, ki so na ledeni ploskvi lahko videli tudi nekatere mlade upre in letošnje okrepite. Navijače smo vprašali, kaj menijo o moštву in kakšna sezona se obeta. /Foto: Tina Dokl

Zoran Rozman z Jesenic:

"Ekipa je mlada, všeč pa mi je, ker igra veliko domačinov. Upam, da se bodo fanči borili po svojih močeh, čeprav bo v ligi EBEL težko doseči odmevnejši uspeh."

Peter Eržen z Zgornjega Bitnja:

"Po prvi tekmi je težko presojati, česa je moštvo sposobno. Sezona pa bo gotovo zanimiva in fantje bodo imeli dosti možnosti, da se izkažejo."

Grega Vavpotič iz Radovljice:

"Glede na to, kako je kazalo na začetku, je sedaj ekipa res super in mislim, da lahko tudi v ligi EBEL kaj dosežejo. Tudi okrepite iz tujine so prave."

Monika Sušan z Koroške Bele:

"Mislim, da so nove okrepite ekipe iz Rusije dobre in da se pomlajeno moštvo lahko izkaže. Pomembno pa je, da bodo prek sezone vsi pozitivno razmišljali."

Blaž Rejc iz Tolmina:

"Nad letošnjo ekipo Acroni-ja sem navdušen in mislim, da je moštvo super. Dobili so dobre okrepite in mislim, da se nam obeta tudi končnica lige EBEL."

"Vrtec" za starostnike

Na Jesenicah sta dve zasebnici odprli center za dnevno varstvo starejših, kamor svojci lahko vsak dan pripeljejo ostarele starše oziroma sorodnike. Poskrbljeno je za druženje, hrano ...

URŠA PETERNEL

Jesenice - Nevenka Malenšek in Maruša Srebrnjak sta na Jesenicah uredili prostore dnevnega centra, ki je namenjen dnevnemu varstvu starostnikov. Vanj bodo svojci lahko vsako dopoldne pripeljali ostarele starše oziroma sorodnike. "Lahko bi rekli, da gre za nekakšen 'vrtec' za starostnike. Pri nas jih svojci lahko pustijo za največ osem ur, lahko tudi samo za urico ali dve, da sami skočijo po opravkih. Imamo urejen dnevni prostor s televizijo, družabnimi igrami, sanitarije, kuhinjo ..." sta pojasnili sogovornici. Tako bodo starostniki preživeli nekaj ur ob druženju, pogovoru, igranju družabnih iger, v prihodnosti načrtujejo tudi sprehode po mestu in izlete, starostnikom pa bodo priskrbeli tudi malico in kosilo. Kot sta poudarili sogovornici, poleg dnevnega varstva izvajata tudi nego na domu in gospodinjsko nego. Tako pomagata starejšim pri osebni negi, kuhanju, hranjenju, preoblačenju postelje, lahko jih podelita k zdravniku, jim prineseta stvari iz trgovine ... Za zdaj nego na domu opravlja

Nevenka Malenšek in Maruša Srebrnjak v prostorih dnevnega centra za starostnike

samo Maruša, ki je izšolana bolničarka negovalka in je tri leta delala v radovljiskem domu starostnikov. Marušina bodoča tašča Nevenka, sicer izučena šivilja, pa bo zdravstveno šolo zaključila v kratkem. Obe sta prepričani, da bodo v prihodnje potrebe po pomoči starejšim še naraščale. "Ljudi, ki potrebujejo pomoč, je veli-

ko. Domovi za ostarele so polni, večina starostnikov pa tudi veliko raje ostane doma, če ima le zagotovljeno določeno pomoč," sta poudarili. Ker sta šele na začetku samostojne poslovne poti (registrirali sta družbo z neomejeno odgovornostjo Malenšek in družbenica, d. n. o.), se jima še ni uspelo dogоворiti

z občinami za sofinanciranje. Uporabnikom nege na domu, ki jo izvajajo domovi za starostnike, namreč občine običajno pokrijejo del ekonomske cene. Tako trenutno cena osemurnega dnevnega varstva pri Maruši in Nevenki stane trinajst evrov, v ceno je všteta tudi hrana, ura nege na domu pa osem evrov.

KAMNIK

Mamut bo le stal v Kamniku

Po večmesečnih nesoglasijih med občino in kiparjem Miho Kačem iz Bistričice, ki je izdelal kip mamuta v naravnih velikosti, je bila pred dnevi le podpisana pogodba, ki bo omogočila izdelavo bronastega odlika te največje skulpture v Sloveniji, ki bo stala na sotočju Kamniške Bistrice in Nevljice. Ko je že kazalo, da bi utegnil kip kamniškega mamuta odkupiti Prirodoslovni muzej v Ljubljani, in ko je bilo jasno, da model na avtorjevem vrtu še ene zime ne bi preživel, sta vpleteni strani le našli skupen jezik. Kot je povedal župan Tone Smolnikar, so že objavili razpis za izdelavo negativa, tako da bi mamut v Kamniku lahko stal že prihodnje leto. Občina se mora z zavodom za varstvo kulturne dediščine dogovoriti le še za dostop do sotočja, saj bo treba do mamuta zgraditi most. J. P.

KRAJSKA GORA

Julija za petino več nočitev

Poletna sezona v Kranjski Gori je bila kljub gospodarski krizi doslej uspešna. Samo v hotelih Hit Holidays so julija ustvarili dvajset odstotkov več nočitev kot julija lani, so sporočili iz delniške družbe Hit. Najbolj se je povečal delež nočitev slovenskih gostov, ki predstavljajo 38 odstotkov gostov hotelov Hit Holidays. Za trideset odstotkov se je glede na lansko poletje povečalo število italijanskih gostov, ki so po številu nočitev na drugem mestu v poletnih mesecih. Za 16 odstotkov je poraslo število angleških gostov, nekoliko manj pa jih je prišlo iz Izraela, Belgije in Nemčije. V družbi Hit pričakujejo, da bo - glede na julijski rezultat in obseg rezervacij - podobno uspešen tudi mesec avgust. U. P.

POKLJUKA

Zapora ceste pri Mrzlem studencu

Zaradi obnove regionalne ceste na delu od Mrzlega studenca proti Rudnemu polju bo cesta zaprtá, so sporočili iz prometno-informacijskega centra za državne ceste. Popolna zapora ceste pri Mrzlem studencu bo trajala do petka. M. R.

Novorojenčki

Minuli teden je na Gorenjskem na svet prijokalo 45 novih prebivalcev. V Kranju se je rodilo 12 dečkov in 11 deklic. Najtežji deček je tehtal 4.120, najlažja deklica pa 2.450 gramov. Na Jesenicah se je rodilo 11 dečkov in 11 deklic. Najlažji deček je tehtal 2.320, najtežji pa 4.150 gramov.

vremenska napoved

Napoved za Gorenjsko

Danes bo sončno, popoldne bodo nastale posamezne nevihte. V sredo in četrtek bo pretežno jasno, predvsem v sredo zjutraj bo ponekod zjutraj megla ali nizka oblačnost.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

TOREK

16/30°C

SREDA

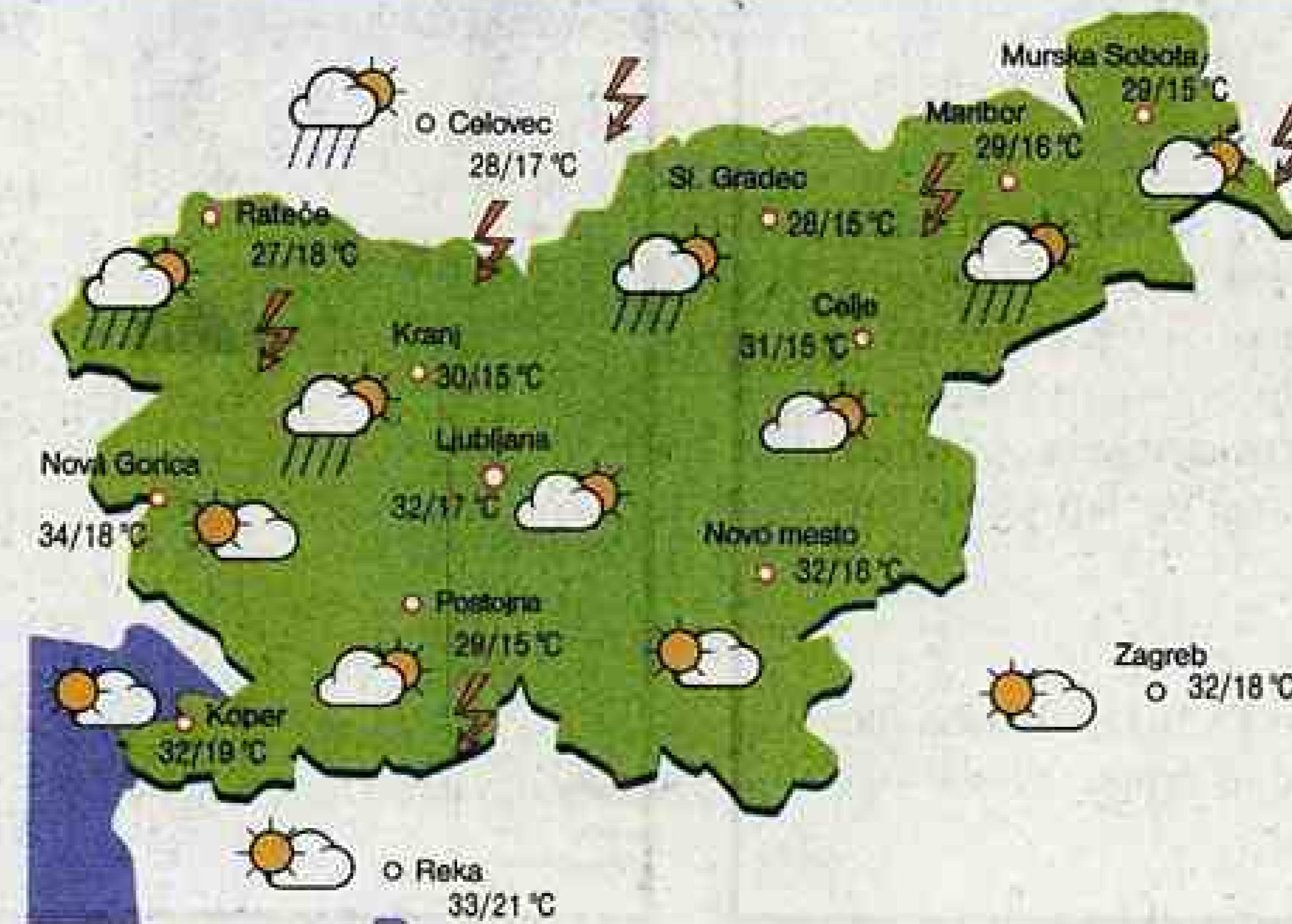

15/29°C

ČETRTEK

16/30°C

RADIO KRANJ d.o.o.
 Stritarjeva ul. 6, KRANJ
 TELEFON:
 (04) 281-2220 REDAKCIJA
 (04) 281-2221 TRŽENJE
 (04) 2022-222 PROGRAM
 (051) 303-505 PROGRAM GSM
 FAX:
 (04) 281-2225 REDAKCIJA
 (04) 281-2229 TRŽENJE
 E-pošta:
radiokranj@radio-kranj.si

RADIO KRANJ 97,3 MHz

GORENJSKI MEČAŠČEK
www.radio-kranj.si